

„A lelkiismereti meggyőződését jó barátságért vagy a népszerűség kedvéért nem adhatja föl az ember. Szerintem egyházunk megújulása elválaszthatatlan a lutheri teológiai örökség megbecsülésétől és a liturgiai reformtól.”

Adventi beszélgetés Ittész János püspökkel ► 7. oldal

„Ám szerepeljen bármilyen dátum a fejlődésben, tartozzon az egyházi, avagy a politikai vezetés bármilyen irányzathoz, legyen az *EvÉlet* akárhány oldalas, a fő üzenet ugyanaz: Isten megtartó kegyelme, Jézus hűséges szeretete és a Szentlélek vigasztaló ereje nem változik.”

75. évfolyamától búcsúzik az *Evangelikus Élet* ► 8–9. oldal

Örömmre hangolva ► 2. oldal

Márványlapra vésett mulandóság... ► 6. oldal

Interjú Csorba István karnaggyal ► 13. oldal

Angyalkellékek ► 19. oldal

Karácsony a feltámadás fényében ► 21. oldal

Szilveszteri fonások ► 29. oldal

ÁLDOTT ÜNNEPEKET KÍVÁNUNK MINDEN KEDVES OLVASÓNKNAK!

FOTÓ: LUKÁCS GÁBI

A megtestesült bizalom

■ GÁNC S PÉTER

Elnök-püspöki beköszöntőmben a kapott bizalom megosztandó ajándékáról vallottam a fasori templomban („Intonáció” – *Evangelikus Élet*, 2010. december 5.). Ezt követően pedig első „hivatalos” szolgálatként az oltár felé fordultam, hogy imádsággal zárjuk az iktató istentiszteletet. Feltekintve a jól ismert karácsonyi oltárképre döbbenetes élményt élhettem át: a testté lett bizalom köszöntött rám *Benczúr Gyula* színpompás festményéről. Elképzelhető-e nagyobb bizalom annál, mint hogy az univerzum Teremtője, az örökkévaló Isten törékeny kisgyermekként nyújtja felénk a kezét?!

Vajon meglátjuk-e még a bizalomnak ezt a páratlan mozdulatát 2010 karácsonyán? *Tomka Miklós*, a november 25-én tragikus hirtelenséggel elhunyt neves katolikus társadalomtudós még halála után is tanít minket a *Vigilia* című folyóirat karácsonyi körkérdésére írott soraival. Élesen veti fel sokunk kínzó dilemmáját: „Van-e kiút a gyanakvásból, bizalmatlanságból?”

Van-e esély gyógyulásra egy olyan beteg országban, amelyet így diagnosztizál a hívó vallásszociológus: „Társadalmunk egymás mellett elhaladó emberek, futó ismeretségek, erősödő individualizmus és a növekvő magányosság társadalma... Már

csak az öregek emlékeznek arra az időre, amikor a rokoni és szomszédsági kapcsolatok megsabták a mindennapok rendjét, és megadták azt az érzést, hogy minden gondban van kire támaszkodni.” Ehelyett „életformává vált a bizalmatlanság”, ami megmérgezi emberi kapcsolatainkat, és szétzilálja még létező közösségeinket is.

Pedig az ézsaiási prófécia szerint „a megtérés és a higgadság segítene rajtatok, a béke és a bizalom erőt adna nektek” (Ézs 30,15)! Kijózanító Isten realista emberismerete, amely az idézett igevers folytatásából csendül ki: „De ti nem akarjátok...”

Igaz lenne ez a keserű mondat még karácsonykor is? Most sem akarunk Istenhez térni? Most sem akarunk lehiggadva megbékélni? Még ilyenkor sem tudunk bizalommal egymás felé fordulni?

Éppen ebben a reménytelenül bennült állapotunkban szabad az egykori bölcsök alázatával leborulni a jászolbölcsőnél. Hogy új perspektívát nyerve képesek legyünk felélni a betlehemi gyermekre, akiben maga a mindenható Isten nyújtja felénk a kezét őszinte, feltétlen bizalommal. Mert az igazi bizalom mindig feltétel nélküli! A bizalmat ugyanis nem lehet kiérdemelni, nem lehet kicsikarni. Önáltás abban reménykedni, hogy egyszer majdcsak sikerül rászolgálnunk. Az igazi bizalmat mindig megelőlegezve, ajándékba kapjuk, hogy másokat is

megajándékozhatunk, megörvendeztessünk vele!

Így szavazott Isten bizalmat nekünk már születésünk pillanatában, amikor az anyaméh homályából napvilágra hívott. Később is ő jegyzett el minket az örök életre a keresztség ajándékában élénk siető szeretetével. Ezzel a töretlen bizalommal érkezik a Mindenható újszülöttként a betlehemi éjszakába. Az ember kirekesztő bizalmatlanságának tragikus szimbóluma, hogy még a vendégfogadóban sincs hely számára...

Mindezzel szemben az istálló jámbor jószágai és a társadalom peremére taszított pásztorok gyengéd szeretettel veszik körül a kis csecsemőt. A választott nép politikai és vallási vezetői tébolyult hatalomféltésben szövik gyilkos terveiket Jeruzsálemben. De a csillag fényét és Mikeás próféciaját engedelmesen követő pogány mágusok eljutnak Betlehembe, ahol bizalommal köszöntik az új királyt.

Megkapóan beszédes a fasori oltárképen látható sisakos férfi mozdulata, ahogy bal kezével szinte viszonozni igyekszik a felé kinyújtott gyermeki jobbot. Vajon egymásra talált-e a két kéz? Ahogy bizonyosan találkozott a térdelő bölcs és a kisgyermek tekintete...

Valójában, immár két évezrede, ez minden karácsony egzisztenciálisan megkerülhetetlen kérdése. Elfogadjuk-e, megragadjuk-e bizalommal a minket menteni és megtartani igyek-

vő kezét? Találkozik-e ma Isten ember iránti olthatatlan bizalma, csillápihatatlan vágyódása kínzó spirituális éhségünkkel és hiányunkkal?!

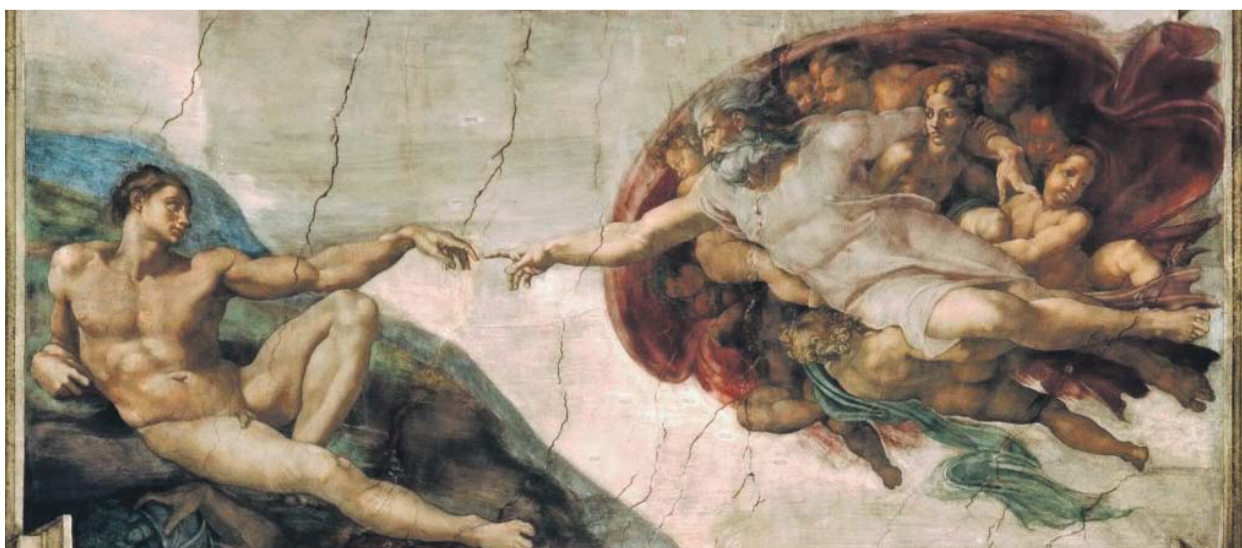
A képet szemlélve eszünkbe juthat még egy másik világhírű festmény, *Michelangelo* monumentális freskója Ádám teremtéséről a Sixtus-kápolna mennyezetén. Ott is szinte összeér Isten teremtő ujjja az első ember kezével. Tudom, kissé bizarr asszociáció, de talán érdemes végiggondolni az első Ádám és az „új Ádám”, Krisztus életének összefüggéseit, kontrasztjait. Ebben segíthet Pál apostol ellenpontozása a *Római levélben* (Róm 5,12–21). Míg Ádám teremtett, addig Jézusról hangsúlyo-

san valljuk, hogy „született és nem teremtetett”. A két zseniális festői látomáson érdemes még összehasonlítani a teremtő Isten robusztus kezének határozott mozdulatát a megváltó Isten gyengéd bizalmat sugárzó karnyújtásával...

2010 karácsonyán fordítsuk bátran szabadon az inkarnáció csodáját hirdető evangéliumot: a bizalom testté lett, és itt élt, itt él közöttünk! Láttuk, látjuk az ő dicsőségét! Látjuk az isteni bizalom minket is kereső mozdulatát! Lepjük meg egymást ezzel a felülről kapott, legdrágább ajándékkal, a feltétlen bizalommal! Így lesz Krisztusban gazdag, boldog ünnepünk és hét-koznapunk!

FOTÓ: HORVÁTH ZOLTÁN

búcsúzó panorámaiból

Mi van a kezében?

„Mi van a kezében, Ábel?”

„Egy kis báránka csupán, Uram. A nyájából hoztam. Szent áldozatnak szántam a te oltárodra.”

Odaáldozta Istennek és az áldozat illata minden időre betölti a levegőt. Azóta számtalan áldozat füstje száll föl a szeretet ajándékozó Istenéhez.

„Mi van a kezében, Mózes?”

„Egy pásztorbot, csupán, amellyel a nyáját őrízem.”

„Fogd szorosan kezében és járj vele az én szolgálatom útján”, szól az Úr.

Úgy is tett és botjával több csodát mivelt, mint amennyit Egyiptom királya és népe valaha is álmodott.

„Mária, mi van a kezében?”

„Egy kis alabástromszelence, nárduskenettel, Uram. Ezzel akarom megkenni a Szentet, aki az én Krisztusom.”

Úgy is tett és a drága kenet illata betöltötte az egész házat. Ennek a szeretszolgálatnak az emléke azonban szétáradt az egész világba s ahol Isten Igéjét olvassák, minden időben megemlékeznek az asszony tékozló szeretetéről.

„Te szegény özvegyasszony, mit tartasz a kezében?”

„Csak szegényes kétfüllérest, Uram. Tudom, semmi az, de nekem

mindenem és ezt vetem bele a perselyedbe.”

Megtette. Áldozatának tanítása azóta sok adakozó szívet érintett meg.

„Mi van a kezében, Dorkas?”

„Varrótű, Uram.”

„Használd az én szolgálatomra”, szól az Úr.

Megtette. Nemcsak Joppe szegényei kaptak ilyen úton ruhát, hanem a szeretetnek ez a példája mindmáig lelkesít.

„Mi van a kezében?” Hogyan használad azt? Az Urat szolgál.

► Fordítás dánból
(X. évfolyam, 1942)

Inkarnáció

Testté lett... Karácsonykor az lett nyilvánvalóvá, hogy Isten jól ismeri az embert. Tudja az emberi szív titkát: nem elégíti meg az embert sohasem igazán valami, mindig csak valami. Tudjuk mi ezt valamennyien.

Tudja ezt a kisgyermek. Ha az édesanyja után sír, nem lehet megvigasztalni azzal, hogy az édesanyjáról beszélünk neki, sem az anyaság szép eszméjével vagy híres-neves édesanyák történetének elmondásával. Neki az édesanyja kell! Valaki. S ha édesanyja kézbe veszi – elhallgat.

Tudják ezt a szülők is, akiket Isten gyermekkel ajándékozott meg. Már azelőtt is bizonyára kaptak ajándékokat, de mik voltak ezek ahhoz képest, aki fölé most odahajolhatnak, s aki visszamosolyog, aki még hasonlít is rájuk: a gyermekük. Valaki.

Tudják ezt a szerelmesek is. Lehet, hogy sokféle értékük van, de szívüket nem elégíti meg most semmi, csak a másik, a partner, a jövődöblijük, akit szeretnek. Valaki.

Tudja ezt a messiási idegenbe szakadt ember is, aki szereteti fényképét nézegeti. Nézi sokáig, de hiába, nem akar megelevenedni, nem szólal meg, pedig minden vágya az, hogy bárcsak kilépnének a képből, hogy magához ölelhessen, hogy megszólíthatná őket. Mert nem elég a kép. Az a valaki kellene, akit ábrázol. Valaki.

Tudja ezt az Úristen is. Éppen ezért történt karácsony. Isten kilépett a képből. Beszélő emberré lett. Az Ige testté lett. Karácsonykor nem nagy gondolatokat, nem új eszméket hirdet az Isten, karácsonykor testté lett az Isten. Ismeri a mi titkunkat. Ezért nem valamit adott, hanem Valakit, akivel megelégedhet az emberi szív. Torkunkban dobog a szívünk, hitre gyullad a lelkünk, ha egyszer ezt meghalljuk és megértjük. Ez az inkarnáció csodája.

Lakozott mi közöttünk... Isten nem várta meg, míg az emberek szentek lesznek, míg mindenki megjavul, míg minden szenny eltűnik a földről, míg csupa jó emberből áll az emberiség – erre hiába is várt volna –, hanem köznök jött, emberek közé, bűnös, elesett és mindig újra esendő, hazugságban, képmutatásban, önzésben élő emberek közé. Nem irtózott az embervilágtól. Elvállalta az embereket úgy, ahogyan voltak. Emberek között lakozott, hogy végigélje, megismerje belülről az emberi életet. Testvérünk lett, hogy senki ne mondhasa, „nincsen testvérem, nem ért meg senki”. Lakozott miközöttünk, hogy megszentelje az emberi életet, hogy megmutassa, hogyan kell bűn nélkül élni, szentül ugyanazt az életet, amit mi élünk. S azóta nincsen semmi az emberi élet-

ben, ami ne lehetne szent, vagyis ami ne lehetne az Istené. Közöttünk lakozott, hogy segítsen rajtunk. Jézus Krisztus egész élete és halála az irgalmasság cselekedete volt.

Kezelmét kegyelemre vettük... Nagyszerű élmény egyszer igazán megérteni karácsony örömhírét, de nem elég. Ez még csak félkereszténység. Tovább kell mondani ezt az örömhírt, s élni kell a karácsonyi örömmel. Karácsony ma sem maradhat csak szép gondolat, testet kell öltetnie bennünk. Istennek mindig a testet öltés a célja. Ma is. Istennek a karácsonyi örömhírről a karácsonyi ember a célja. Azt akarja, hogy lakozunk mi is az emberek között, ne szégyelljük bajainkat, elesettségenket, ne irtózzunk semmitől, ami az emberi élethez tartozik, szeressük a másikat, ahogyan Isten szeret minket, és legyünk irgalmasságok, hiszen irgalmasságot nyertünk irgalmasságra.

Nekünk mindig van mondanivalónk – mert van karácsony.

Nekünk mindig van erőnk a segítségre – mert van karácsony.

Nekünk senki sem reménytelen eset – mert van karácsony.

Isten azt akarja, hogy az inkarnáció csodáját ne csak hallgassuk, de éljük is belőle.

■ (ID.) HAFENSCHER KÁROLY
(XXIII. évfolyam, 1958)

Ádventi gondolatok

Ádventben tanulja meg az ember, hogy az igazi bűnbánatot nem a bűn teremti meg, hanem Isten jósága! Hangoztatni kell, hogy nem a bűnnek mázsányi terhe munkálja a bűnbánatot, hanem a jóság.

Az igazi bűnbánat eredménye nem hangulat, hanem cselekvés és engedelmség. Vagyis az igazi bűnbánatból mindig szeretetcselekvések születnek!

Jézus ádventben ítéletül is jön e világba, és nemcsak azért, hogy az ádventi koszorúban gyönyörködjen.

Egy öreg igehirdető mondta: Ha engem a halál a szószéken érne utol, azt szeretném, ha éppen a bűnbánatról prédikálnék, ha pedig a szószéken kívül érne el, szeretném, ha éppen gyakorolnám a bűnbánatot.

■ N. N. (XXIX. évfolyam, 1964)

Számvetés helyett

„Lapunk életében lefutott az első esztendő. Ha dicsekszünk, csak gyöngeségünkkel dicsekedhetünk. Nem tettünk többet, mint amit magunkra vállaltunk, ami tehát kötelességünk volt. Lelkesedtünk, agitáltunk, lelkesítettünk és megtartottunk, amit lehetett. Akik a lapot olvasták, méltányolták is igyekezetünket. Munkatársak egész serege jelentkezett és csoportosult a lap köré. Az előfizetők annál gyéribben kopogtattak. A lap anyagilag súlyos válságba került és a szerkesztő mind a mai napig a lemondás gondolatával foglalkozik. Lelkiismerete nehezen viseli el, hogy tete-més anyagi ráfizetéssel kellett az évet lezárni. Nem vádolunk senkit, ha csak magunkat nem, hogy túlságosan magunkbízók voltunk és túlzottan építettünk a hittestvérek lelkesedésére. Azt hittük, csak a harsonát kell megfújni és seregek támadnak életre. Azt hittük, a jó ügyet nem kell vásári portéka gyanánt kínálgatni. Azt hittük, pásztorok és hívek meglátják, hogy egyházunknak életszükséglet az Evangelikus Életet fenntartani. Nemcsak, hogy ezt nem ismerték fel, de saját érdekük ellen cselekedtek, amikor elmulasztották az »Evangelikus Élet«-re előfizetni. (...)

Ami tehát lapunk életének anyagi részét illeti, csak veszteségekről számolhatunk be és keserűen csaphatjuk be számadási könyvünket. Ami a szellemi részt illeti, itt minden szerénységünk mellett is bizonyos pozitív eredményekre rá kell mutatnunk. (...)

A lap hírszolgálatára hozzáértők véleménye szerint kimerítő, gyors és pontos volt. A szerkesztőségnek sikerült közel nyolcvan munkatársat a lap köré tömöríteni. Ez is olyan eredmény, amely a lap jogosultságát bizonyítja. A cikkek az egyház bel- és külpolitikai, társadalmi, hitvédelmi, belmissziói, külmissziói, jótékonyági, szociális, tanügyi, művészeti stb. kérdéseit ölelték fel. (...)

Mit mondjunk még? Egyelőre újra felvesszük az igát és próbálunk még egy ideig hadakozni a közöny és részvétlenség ellen.

Előfizetőinket és munkatársainkat pedig kérjük, hogy eddigi buzgóságukat és irántunk való bizalmukat tartsák meg továbbra is. (...)

A fenti sorok az Evangelikus Élet 1933. évi, első évfolyamának utolsó számából valók. A szerkesztőelőzők a Számadás című vezércikkben önkritikusan összegezték a lap első esztendejét – nem kevés kétséggel a jövőt illetően.

Jelen lapszámunkkal a 75. évfolyamot zárjuk. Ez alkalomból talán illett volna nekünk, mostani szerkesztőknek is mérleget vonnunk, statisztikai adatokkal alátámasztva összegzésünket. Áttekinthetünk volna, hogy a magunk elé tűzött célok közül mit sikerült megvalósítanunk, hol dönthettünk volna másként, vagy hogy hol hibáztunk. Mi is bátoríthatunk volna nagyobb előfizetési kedvre, és kifejezhetjük volna abbéli reményünket: nem ez volt az utolsó évfolyam az EvÉlet történetében...

Nem ezt az utat választottuk. Belelapozva a találmra kiválasztott évfolyamok bekötött példányaiba, megidéződnék a múlt egyes mozzanatai. Egyháztörténelmi, történelmi és sajtótörténelmi fordulópontok dokumentumai, jeles események kommentárjai vagy éppen a mindennapokkal kapcsolatos kritikái észrevételek sorakoznak egymás után a már megsárgult vagy éppen csak öregecskén indult lapokon. Ám szerepeljen bármilyen dátum a fejlécen, tartozzon az egyházi, avagy a politikai vezetés bármilyen irányzathoz, legyen az EvÉlet akárhány oldalas, a fő üzenet ugyanaz: Isten megtartó kegyelme, Jézus hűségese szeretete és a Szentlélek vizsgáló ereje nem változik.

Így a Teremtő bűnbocsátó irgalmában bízza adunk hálát a lap hetvenöt évéért, köszönetet mondva a már előremert és a mostani szerzőknek – és nem utolsósorban megköszönjük múltbeli és jelenlegi olvasóink támogató hűségét.

A szomszédos hasábkokon az elmúlt évtizedek karácsonyi lapszámaiból szemezgettünk – reméljük, az elkövetkező évfolyadokon a szerkesztőtudódk is találnak majd újraközlésre méltó írásokat. (A cikket eredeti helyesírásukkal, változtatás nélkül közöljük.)

A világhálón
bármilyen
megjelenhet,
az EvÉlet 16 oldalán
akármilyen nem.

„...nem magunkat prédikáljuk, hanem az Úr Jézus Krisztust...”
(2Kor 4,5a)

Sokszinű

Evangelikus Élet

– azoknak szerkesztve,
akiknek fontos...

2011-ben is változatlan – példányonként 250 forintot – áron!

Keresztény nyomok Malájföldön

► **Ki hinné, hogy a világ nagyvárosai közül a leglátványosabb karácsonyi dekorációkkal az Egenlítő közelében fekvő Szingapúr metropolisának bevásárlóutcái büszkélkedhetnek? Az örök nyárban verejtékező Malájfélszigeten a keresztények ugyan elenyésző kisebbségben élnek, de – mint az alábbi írásból kitérünk – jelenlétük nem csupán trópusi délibáb...**

■ DR. CSERMÁK ZOLTÁN

Szingapúr 1965-ben vált ki a Maláj Államszövetségből, s fejlődése azóta is töretlen. A városállamot gazdagsága, gyors fejlődése alapján az ázsiai kis tigriszek között tartják számon, noha nevének jelentése: „az oroszlánok városa”.

Az ötmillió lakosú országban az egy főre jutó bruttó hazai termék (GDP) az egyik legmagasabb a világon, a telekárak is tekintélyesek, ennek ellenére naponta nőnek ki az új felhőkarcolók a földből. A gazdagságra jellemző, hogy az Egenlítő mentén ivóvíz folyik a csapokból, a tisztaság és a rend irigylésre méltó.

Négy kultúra: a kínai, a maláj, az indiai és az angol formálta az ország mai arculatát; a bábeli körülmények között a közvetítőnyelv az angol, amelyet mindenki jól beszél.

Szingapúrban nagy szerepük van a hagyományoknak. Az ideérkező az indiai és kínai negyed mellett meg-

Várkapolna Georgetown protestáns temetőjének közelében

csodálhatja az angol gyarmati építéset alkotásait, választhat a szupermodern kulturális központ, az Esplanade gazdag kínálatából, vagy a hőség ellen a légkondicionált múzeumokban kereshet menedéket, s gazdag kiállításokon alkothat képet a tradíciókról.

Az egymás mellett békében élő kultúrák megkínálják tagjaiktól a maximális alkalmazkodást. A toleranciára való nevelés már az iskolában megkezdődik, a gyermekek megismerik a másik szokásait, és az iskolatársak együtt ünneplik egymás ünnepeit.

Vallásbékés városállam

A tolerancia egymás hitének tisztelésében is megnyilvánul, a vallási villongás ismeretlen fogalom a városállamban, s ha véletlenül valaki mégis viszályt szít, annak a törvény szigorával kell szembenéznie.

Szingapúr alapításával egy időben a keresztény egyházak is megjelentek a városban. Részen a betelepültek lelki életének gondozását, részben a missziók megszervezését vállalták föl. A kereskedő örömeiket tradicionális kapcsolat fűzte a vá-

roshoz, így nem meglepő, hogy az első keresztény templomot is az örmény katolikusok építették 1835-ben. A hajlék az örmény egyház megalapítójának, *Világosító Szent Gergelynek* a nevét viseli.

Két évvel később az anglikán telepek is felépítették klasszicista stílusú imaházukat, s a gyarmatbirodalomnak köszönhetően hamarosan a legnagyobb keresztény közösséget alkották. Legimpozánsabb templomukat, a Szent Andráshat-katedrális 1870-ben szentelték fel.

Napjainkban a Szingapúri Anglikán Egyházhöz huszonhat parókia tartozik, emellett hat, más ázsiai országokban lévő parókiáról is gondoskodik. 1846-ban épült fel a város első katolikus, a jó pástorról elnevezett temploma.

Mára harminc templom szolgálja a hívőket. Jelenleg a lakosság tizenöt százaléka vallja magát kereszténynek, arányuk megegyezik az iszlám hívőkével, s harmada a buddhista tanok követőieinek.

A vallási tolerancia legjellegzetesebb példája a Waterloo Street s a vele párhuzamos Queen Street, ahol öt világvallás él együtt néhány száz méteren belül. (Talán száraznak tűnik a felsorolás, de e békés egymás mellett élés meglepő a vallási harcoktól eldurvult korunkban.) A Maghain Aboth zsinagógát 1878-ban eklektikus, viktoriánus stílusban építették, s azóta is a városban élő zsidó kereskedők vallási és kulturális központja. A zsinagógával szemközt a Francia Misszió Szent Péterről és Szent Pálról elnevezett templomát *III. Na-*

börtönt, súlyosabb esetben halálbüntetést von maga után.

A Malajziába belépőt meglepi az ország gyors fejlődése. Korszerű autótúthálózat biztosítja az akadálymentes közlekedést, mindenütt építkezés folyik. Kuala Lumpur jelképe, a Petronas-torony sokáig a világ legmagasabb épülete volt, de figyelemre méltó a főváros hatalmas repülőtere és kulturális központja is.

Szingapúri maszkák

A harmincmillió lakosú ország lakosságának több mint fele muszlim, harmada taoista, buddhista és konfucianus, a keresztények aránya kilenc százalék, a hinduké ennél alacsonyabb. Az ország alkotmánya biztosítja ugyan a vallásszabadságot, de az iszlám túlsúly azért gyakran vezet nézeteltérésekhez. Az iparosítással, a migrációval és a városok fejlődésével az iszlám hatás fellazul; ezt az állam szigorúbb oktatással kívánja ellensúlyozni.

Melaka kolonialistái

A maláj kereszténység bölcsője Melaka. Egykor a Maláj-félsziget legjelentősebb kikötővárosa volt, ma már inkább a múltjából és a turistákból él. Melaka az ország történetének skanzenje, színes kínai és indiai negyed teszi vonzóvá az ide látogató számára, s a régi európai küllemű épületek között a messziről jött idegen is otthon érezheti magát. A csatornarendszer különösen az esti kivilágításban kíváncsokozik a fényképezőgépek lenscéljére. Az érdeklődő gazdagon berendezett múzeumokban ismerheti meg a város múltját, az ország kultúráját. A megfáradt idegen esténként a kiváló éttermek tucatjaiban kóstolhatja meg a multikulturális város ételspecialitásait.

A portugál hódítók először mint kereskedők látogattak – a 16. század első éveiben – a városba, s felismerve a kikötő stratégiai jelentőségét véres harcok árán foglalták el a melakai szultántól a települést. A korszakból csupán néhány épület maradt az utókorra. A Porta de Santiagon, az egykori portugál erőd kapuján keresztül lehet feljutni a domb tetején álló, romjaiban is impozáns Szent Pál-templomba.

Az ősi falak között megfordult *Xavéri Szent Ferenc* jezsuita misszionárius is. A szent hittérítő Melakából indult régen áhított kínai útjára, de küldetését már nem tudta teljesíteni, 1552 decemberében egy kis kínai szigeten hunyt el. Földi maradványait visszahozták Melakába, s ideiglenesen e templomban helyezték el, majd továbbszállították végleges nyughelyére, az indiai Goába.

A hollandok 1641-ben foglalták el a várost, és másfél százados otlétük alatt virágzó kereskedelmi kikötővé fejlesztették. A Néprajzi Múzeumban, az egykori városházán ízléses kiállí-

tás mutatja be a kolonialisták mindennapjait, a Szent János-erőd pedig a hely stratégiai jelentőségét idézi.

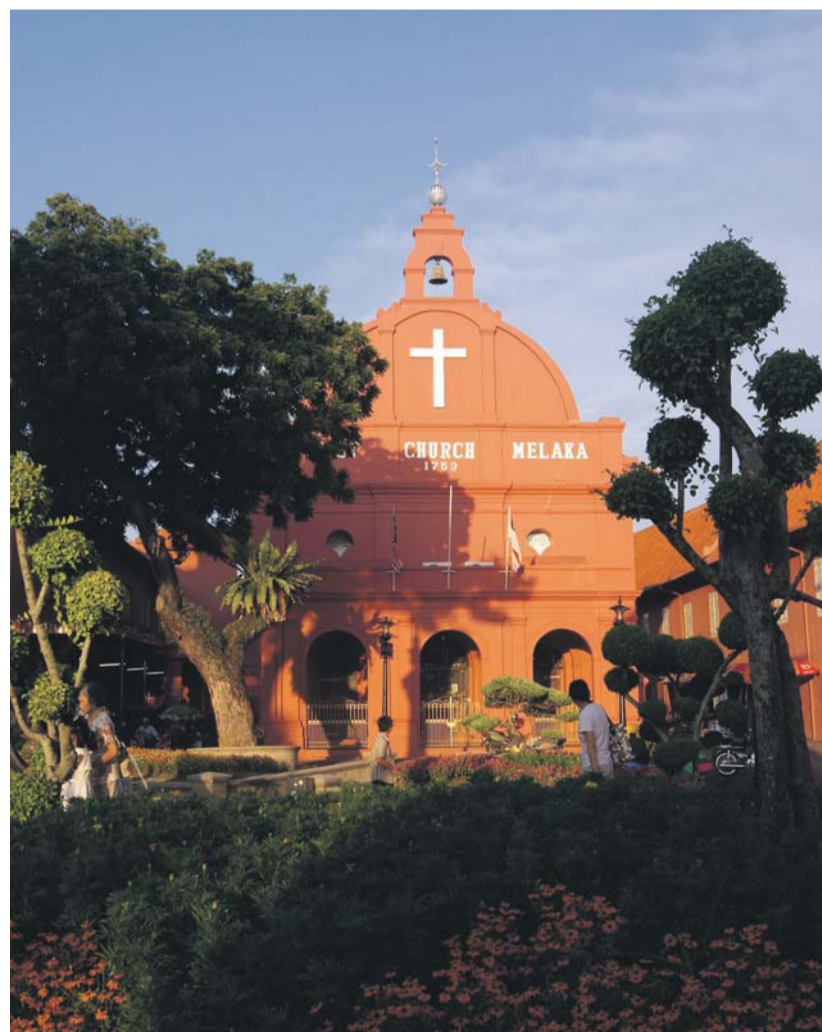
Ha belelapozunk a Melakáról írt útikönyvekbe vagy visszaemlékezésbe, legtöbbször a város központjában épített templom illusztrálja. Az 1753-ban, a holland jelenlét századik évfordulójára épített imaház építészeti szempontból nem túl jelentős, de vörös színe – különösen naplemen-

tekor – festőivé teszi. Az egykori református templom napjainkban az anglikán egyház kezelésében van. A mellette lévő tér a fiatalok kedvelt találkozóhelye, s itt várják utasaikat a színpompás riksák is.

Temető a magnóliák alatt

Amíg Melaka a gyarmatosítás kezdetének tanúja, addig Georgetown az angol kolonializmus legjelentősebb városa. A Penang szigeten elterülő kikötőt 1786-ban *Francis Light* angol kereskedő alapította, s uralkodójáról, *IV. Györgyről* nevezte el. A 600 ezer la-

A hollandok által épített református imaház ma már az anglikánok temploma Melakában

kosú város erős ütemben fejlődik, s ma már prognosztizálható, hogy Szingapúrhoz hasonlóan a jövőben az egész sziget egy összefüggő településé olvad össze. Az etnikai sokszínűség Georgetownra is jellemző, itt él az ország legnagyobb kínai közössége.

A hőskor impozáns emléke a Cornwallis-erőd, ahol a szokásos történelmi tárlat és természetesen az alapító *Francis Light* szobra, illetve

egy 17. századi, híres ágyú mellett Malajzia legrégebbi anglikán kápolnája is található. Az erődtől sétára indulva az angol gyarmati építéset szép alkotásait láthatjuk: a *Viktória* királynőről elnevezett óratornyot, a városházát, a Parlamentet s a Szent György-katedrális, Délkelet-Ázsia legrégebbi anglikán templomát. Az 1818-ban felszentelt épület a háború alatt jelentős károkat szenvedett, otlétemkor is restaurálták.

Az angol gyarmati korszak emléke a protestáns temető. A magnóliák alatt vezető utakat több száz éves síremlékek szegélyezik, szebb időket látott gondos kidolgozásuk egy gazdag korra emlékezteti a betérőt. A táblák külön felhívják a figyelmet a városalapító, valamint *Thomas Leonowens* sírjára. A fiatalon meghalt katonatiszt feleségének történetét *Andy Tennant* 1999-ben forgatott filmje, az *Anna és a király* örökíti meg. Az alkotásban a hitves szerepét *Jodie Foster* alakította.

Vasárnap lévén az 1860-ban épült Szűz Mária Mennybemenetele katolikus templomba mentünk misére. Mint a trópusokon mindenhol, a templom nagy nyitott ablakai és ventilátorok biztosították a levegő mozgását. A templom tele volt hívővel, európaiak csak mi voltunk. Egy keleti vonású nővér külön üdvözölt minket, s érdeklődött, nem akarjuk-e felolvasni angolul az egyik szentleckét, de tartózkodásunkon sem sértődött meg, kedvesen átadta a mise menetét tartalmazó papírt, s a szertartás alatt is volt egy-egy mosoly számunkra. A kínai atya nekünk kissé furcsán, recitálva prédikált, és a hazai szokásoktól eltérően

A szerző a Magyar Televízió kiemelt szerkesztője

Jössz-e ünnepelni?

■ SZABÓNÉ MÁTRAI MARIANNA

Ifjúkori barátom utálta a karácsonyt. És minden más ünnepet. Azt mondta, nem hajlandó a naptár parancsára örülni, szeretni, kibékülni, feltámadni, új életet kezdeni. Inkább bármikor és őszintén, mint képmutatón és kampányszerűen. Gyanítom, sokan vannak, akik osztják fenntartásait.

Szívbéli barátom mondta el félelmeit a napokban. Egyedül van. Súlyos kompromisszumok árán ünnepelhetne rokonaival. Két rossz közül mit válasszon? Nyeljen szenteste folyamatosan, vagy válassza a magányos karácsonyt? Utóbbiról szörnyű tapasztalatokat hordoz az elmúlt évből. Fenyegető árnyként éli meg a közeledő karácsonyt. Ha figyelembe vesszük a kompromisszumokat, a félig-meddig karácsonyokat, a több rossz közül választás kényszerűt, akkor az ő táborába többé-kevésbé bármelyikünk besorolható.

Szinte arcul csap az óriásplakát: Szandi (Réka/Kitti/Györgyi/Adri) a ... bevásárlóközpontot választotta, hogy tökéletes legyen az ünnep. Mi meg elhisszük. Hogy az ünnepnek tökéletesnek kell lennie. Óriási várakozást építünk ki magunkban, folyamatosan rossz a lelkiismeretünk, mert nem tudunk megtenni mindent azért, hogy az ünnep tökéletes legyen. Ennek következtében mindannyian annyira érzékenyek, idegesek és sebezhetőek leszünk, hogy a legrosszabb pillanatban borítjuk rá valakire összes rosszkedvünket – és tényleg elrontjuk az ünnepet, holott ez egyáltalán nem lett volna szükségszerű.

Nem kellene hinnünk a plakátnak. A tökéletes ünnepnek sem, annak sem, hogy ezt nekünk kötelességünk és lehetőségünk megteremtani. Hogy vannak bukdácsolók és csillagos ötösök „a karácsony tökéletességéte” elnevezésű tantárgyból. Nem szabadna beszállnunk a centrifugába, amely az örületig pörget, és a végén csaldott vesztesékként kiköp.

Ha valakik, akkor a keresztények profik az ünnepek átélésében. Nemcsak azért, mert számunkra ünnepek mérföldkövei jelzik az év múlását, hanem azért is, mert hitünk szerint az ember élete ünneptől ünnepig terjed. Amikor Isten megteremtette az embert, és kijelölte szerepét a földön (1Móz 1,28), akkor nem hajszolta bele az épp kijelölt feladat megvalósításába. Sőt nem engedte, hogy azonnal nekiálljon meghódítani a földet és uralkodni a többi élőlényen, vagyis nem engedte teljes gözzel beleszúrni a munkába és az alkotásba, hanem élete – Istennel együtt – az ünneppel kezdődött. A megáldott és megszentelt pihenőnappal, az ünneppel. Az ember tehát legalább annyira ünneplésre teremtett, mint arra, hogy húzza a mindennapok igáját. Sőt előbb tanult meg ünnepelni, mint dolgozni!

Ha pedig előrettekintünk, akkor a Bibliában nemcsak világvégi jövődöléseket találunk, elpusztuló földről, rezege-ropogva széthulló bolygóról, tűzvészről, hanem – és sokkal inkább – arról, hogy mindenek végén ünnep várja Isten gyermekeit. A Bárány menyegzői lakomája (Jel 19,6–9).

Hitünk szerint tehát Isten ünnepéről érkezünk a világba, és Isten ünnepe vár, amikor távozzunk. Azt is lát-

juk, hogy egyiket sem mi „tesszük tökéletessé”. Isten renanzi számunkra. Bajosan tudtunk volna tenni valamit érte a kezdetekkor, és teljesen fegyvertelenek vagyunk, ha a véget nézzük. Az ünneppel megajándékozta Isten az embert. Azt az embert is, aki értékes porcelánokkal és ezüstökkel, csodálatos színharmóniában terítette meg az asztalát, de azt az embert is, aki egyedül tér haza szentesste a templomból, és gyújtja meg a gyertyát azon a karácsonyfán, amelyet el nem mulasztana felállítani. Mert ez a fa hirdeti, hogy Isten közel jön hozzánk, pont abba a helyzetbe, amelyben éppen vagyunk, és ettől, tőle ünnep az ünnep.

Lukács evangéliumát az öröm evangéliumának is nevezik, mert nagy hangsúlyt kap benne az ünnep és az öröm. Van egy kiemelkedő fejezete, a tizenötödik. Ez három példátörténetet tartalmaz az elveszettek-ről. A bárányról, a drahmáról és a fiúról. Mindhárom történet ünnepi lakomával végződik. A pásztor, a háziasszony és az apa összehívja rokonaikat, barátait, és ünnepi lakomát rendez. Az elveszett fiú apja pedig egy pillanatra otthagyja az örvendezőket, hogy kimenjen az udvarra, ahhoz a fiához, akinek bizonyos okokból nehezére esik az ünneplés. Kimegy, és szelíden megkérdi tőle – akkor és ma is: ugye azért jössz velünk ünnepelni? Üresen áll a helyed. Nem te készítetted, hanem az, aki mindkét fiának ünnepet szerez.

A szerző az Evangelikus Hittudományi Egyetem Gyakorlati Intézetének vezetője

HETI ÚTRAVALÓ

„Örüljétek az Úrban mindenkor! Ismét mondom: örüljétek. Az Úr közel!” (Fil 4,4–5)

Advent negyedik s egyben karácsony hetében az Útmutató reggeli és ünnepi igéi a Megváltó érkezésének örömet hirdetik. „Lelkünk sóvárogva várja az Urat, mert őbenne örül a mi szívünk.” (Zsolt 33,20.21; LK) Mária énekében (Magnificat; lásd EÉ 38) az Úristent dicsőíti beteljesülő ígéreteiért: „Magasztalja lelkem az Urat, és az én lelkem ujjong Isten, az én Megtartóm előtt, (...) mert nagy dolgokat tett velem a Hatalmas.” (Lk 1,46.47.49) Örömünk állandó alapja Jézus közelsége és ez az ígért: „...Isten béke-sége, mely minden értelmet meghalad, meg fogja őrizni szíveteket és gondolataitokat a Krisztus Jézusban.” (Fil 4,7) Csak a Bárány méltó arra, hogy átvegye az Isten végidőkre vonatkozó tervét tartalmazó iratot. „Íme, győzött az orosz-lán Júda törzséből, a Dávid utóda, és felnyitja a könyvet és hét pecsétjét.” (Jel 5,5) Filadelfiai népének csak jót üzen a felmagasztalt Krisztus; nyitott ajtó adott nekik, s megtartja őket az örök életre, mert ők is megtartották ígétjét. „Eljövök hamar: tartsd meg, amid van, hogy senki el ne vegye koronádát.” (Jel 3,11) Advent végén a Szentírás végéről üzen Urunk, aki egy lényegű az örök „Vagyok”-kal: „Én vagyok Dávid gyökere és új hajtása, a fényes hajnalcsillag. (...) Bizony, hamar eljövök.” Mondd te is: Marana tha! „Jöjj, Uram Jézus!” (Jel 22,16.20) A pogányok apostola, a zsidó Pál kéri, hogy fogadjuk be egymást – „ahogyan Krisztus is befogadott minket az Isten dicsőségére” –, s a keresztények együtt dicsőítsék az Urat a gyülekezetben: „Örüljétek, népek, az ő népével együtt.” (Róm 15,7.10) Karácsonyeste arra emlékezünk, hogy kétezer éve egy csendes, szentséges éjen Isten elküldte Fiát, és „megjelent az Isten üdvözítő kegyelme minden embernek” (Tit 2,11). „Áldott az Úr, hogy meglátogatta népét, és váltságot szerzett neki.” (Lk 1,68; LK) Az Úr angyala ezt előre megjelentette: „József, Dávid fia, ne félj magadhoz venni feleségedet, Máriát, mert ami benne fogant, az a Szentlélektől van. Fiút fog szülni, akit nevezz el Jézusnak, mert ő szabadítja meg népét bűneiből.” (Mt 1,20–21) A Fiú „test szerint Dávid utódaitól származott”, és „ez a Jézus Krisztus a mi Urunk” (Róm 1,3.4). A karácsony Isten szeretetének ünnepe (lásd Jn 3,16), mert ekkor „az Ige testté lett, közöttünk lakott, és láttuk az ő dicsőségét” (Jn 1,14). „Isten szeretete abban nyilvánult meg irántunk, hogy megszületett Fiát elküldte a világba, hogy éljünk őáltala.” (1Jn 4,9; LK) Az Úr angyala mondta először ezt az evangéliumot: „Ne féljétek, mert íme, hirdetek nektek nagy örömet (...): Üdvözítő született ma nektek...” (Lk 2,10.11) „Ha Krisztust helyesen akarod értelmezni és igaz valójában leírni, akkor csak az angyalra figyelj, szerinte Krisztus = nagy öröm! Ez ige mellől ne tágíts, mert erő van benne.” (Luther) Pál szerint az első karácsonyon „megjelent a mi üdvözítő Istenünk jósága és emberszeretete, hogy részesei legyünk az örök életnek” (Tit 3,4.7). „Jézus, drága Üdvösségem, / Hadd legyen életem / Csak tiéd egészen!” (EÉ 162,4) Áldott születésünnepet!

■ GARAI ANDRÁS

▶ **Nehéz megtalálni, élete a műtérzár világában zajlik. Ahol nincs telefon, csak mély csönd és Bach, Mozart fölcsendülő zenéje. Legtöbbször fest, győtrődve, kínlódva rakja az arany-ikonbarna színeket, hogy megszülessenek izzó látomásai. Kétezer év biblikus távlatából élénk örvénylő titkai, rejtélyes belső sugárzással. Finom szövésű szépséggel és puritán egyszerűséggel. Rembrandt kedves tanítványa ő, aki fény-árnyék varázslatával a németalföldi mester mágusi szellemét idézi. A legnehezebb klasszikus nyelvezetet követve érleli saját stílusát, a sejtelen száz és száz örök üzenetét.**

Kárpáti Tamás nemrégén ünnepelte hatvanadik születésnapját. Erről kérdeztem legegőbb, aztán megszálottságáról és a közelgő karácsony szépségéről.

– A születésünkkel kapcsolatban gyakran megfelledekezünk a másik „hősről”: édesanyánkról. Milyen emléket őriz róla?

– Édesanyám nagyon szelíd asszony. Családcentrikus, szeretetben élő ember, aki nyolcvanhét évesen is magához ölelné a világot, hogy ne fázzon. December 25-én születtem, így az én köszöntésem mindig egybeolvadt a karácsonyi ünneppel. Kétszeres melegség áradt belőle, és a legnehezebb időkben is kaptam valami kedves-szép ajándékot. Régióta megszoktam, hogy természetesen jönnek a jeles napok, talán azért nem szoktam megállni és összegezni. És azért is, mert Isten tenyerén hordoz: mindig azt csináltam, amit szerettem.

– Emlékszik a napra, mikor eldöntötte: festő akar lenni?

– Úgy kezdődött, hogy gyenge voltam rajzból az általános iskolában. Anyám kifestőkönyveket vett, hogy a kezem jobban mozogjon. Később szakkörbe jártam, s fokozatosan jutottam el az Eötvös-gimnáziumból a Képzőművészeti Főiskoláig... A festőmesterem Sarkantyú Simon volt, az anatómiát Barsay Jenő tanította. Halk szavával is tiszteletet tudott parancsolni, sugárzó ember volt, mint egy gyerek: kedves és mindenre figyelő.

– Nehezen találta meg saját hangját?

– Sokat dolgoztam, festettem, és lassan megtaláltam a stílusomat. Mindig arra figyeltem, hogyan áramlik keresztül rajtam a valóság, hogy rezdül rá a lélek. Iszonyú szenvedély az én mesterségem, ha két napig nem gyakorlom, már hiányzik, mint a jó szó. Aláfestést alkalmazok, több réteget is felviszek, addig győtrődöm, amíg meg nem szólal. Egy kép ezért egy hónapnál hamarabb nem készül el.

– Hogyan találta meg Istent?

– Anyámék nem voltak vallásosak, mégis gyakran elküldtek bennünket a templomba. Olykor ők is besurrantak, egyenként, hogy megmerítkezzenek a benti szépségekben. Középkorban romban már voltak olyan elmé-nyeim, amelyek a hit felé tereltek. Emlékszem egy régi karácsony éjjelre, hazafelé menet, mintha varázsütésre történt volna, hirtelen hullni kezdett a gyémánt csillogású hó. Elmondhatatlan érzés fogott el, és rácsodálkoztam a hitre. Ma már inkább azon csodálkozom, hogyan tudnak

Arany derengés

Találkozás Kárpáti Tamás festőművésszel

mások hit nélkül élni! Engem Jézus személye izgat a legjobban, nagysága és egyszerűsége. Tisztán és érthetően oldja meg a világ dolgait, megmondja: mit cselekedjél, és mit ne.

– Ha követjük, eligazodunk a világban?

– Én úgy gondolom, hogy mai zaklatott életünkben a világ egyedüli megfellejtése a hit lehet. A lelki létezés felé való elmozdulás.

– A vizsolyi Bibliának kerek évfordulója van az idén. Szokta-e olvasni, van-e kedves része?

– Örökölttem és vettem is régi Bibliát. Nagyon szeretem a Károli-fordítást, annak a nyelve csodálatos

és veretes. Olvasva az ember is zendül, a gyönyörű mondatoktól úgy érzem: jó magyarnak lenni. Egyszerűen csak fölötöm valahol, szemezgetek halkan a szebbnél szebb sorokból. És rácsodálkoztam: ez itt van a Bibliában, nem emlékszem, hogy valaha láttam

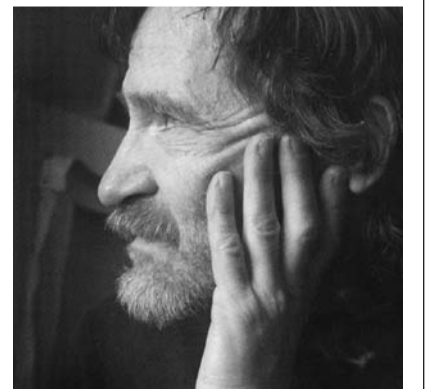
volna. Pedig láttam, mégis valami olyan csodarétegeket fedezek föl, hogy elmondani sem tudom. Főleg az evangéliumok végére gondolok, bennük Krisztus halálára, amit a legtöbb-ször olvasok. Tragikus és szívszorító, de ugyanakkor a győzelem és a remény is ott van.

– Képein a Megváltó alakja sejlik föl az aranyfüstragogyásban, egy-egy ismert vértanú vagy éppen Rilke angyalai... Dráma ez, vagy bibliai példázatok?

– Vannak festmények, amelyek konkrétan valamire utalnak. De nem szeretem az ilyen meghatározásokat. Én ezekkel az alakokkal a Biblia szentségét, az egész kisugárzását szeretném megjeleníteni. Az oldottsággal, az alulról jövő fényvel az egészen a csodáját akarom megfogalmazni. Az áradást; akár olvasok, akár a templomban vagyok vagy a festőművész előtt. Minden olajképmem egy emberi alak jelenik meg. Talán Krisztus, talán Mária... valaki, akire háránézel, nem festéket látsz. A nézőnek fel kell oldódnia abban az áradásban, amit az összeolvadó színek hordoznak magukban. És meg kell érezni, éreztetni a történetek magját képező drámát.

– Egyre jobban elrejti alakjait. Hová vezet ez: egyszer csak eltűnik Krisztus Urunk?

– Nem. Én soha nem fogok nonfiguratívá válni. Nekem mindig kell valami konkrét forma, kapaszkodó. Elég egy apró jelzés, és a többi az áradást, a lelki történetét adja. Képeimben is a szentséghez közeli, szakrá-

lis értékek foglalkoztatnak. Amikor elkészülök, egyszerűen örömet találok bennük.

Az külön boldogság, hogy egy-egy gyűjtő magányomban is megtalál. De az egyházhöz kötődő emberek sem kerülnek el, lapjaikban gyakran jelennek meg írások rólam. Mindig is úgy gondoltam, hogy az igazi művészetnek el kell határolódnia a napi, aktuális dolgoktól, és eszméket, ideákat kell állítania.

– Végül a közelgő karácsonyról kérdezem. Mit jelent Önnek Jézus születése?

– Október elején már érzek valamit. Már lopózik belém, finom zendülésekkel figyelmeztet: jön a karácsony! Ahogy közeledik, egyre erősebb lesz ez az érzés, és egy melegséges ünnep bontakozik ki belőle. A kisdéd első sírásával, subás pásztorok érkezésével, fölzengő ezer és ezer harang szavával. És egész, így együtt, hihetetlen jó érzés... 1956-ban, a levert forradalom gyászában apám vett egy seprűnyelet, és kis ágakat dugdosott bele, ez volt a karácsonyfa, és egy-egy szem cukor az ajándék. Mégis a legszebbnek tűnik. Ma kicsit elkényelmesedtünk. Régen nagy volt a szegénység, akkor anyánk ölelése is elég volt, és Isten is boldogabban figyelt bennünket.

■ FENYVESI FÉLIX LAJOS

PALACKPOSTA

Önmagát adja

Egy írástudó siet Jézushoz, és így szólítja meg: „Mester, követlek, akárhova mégy.” (Mt 8,19) Erre válaszol Jézus ezzel a meglepő mondattal: „A rókáknak van barlangjuk, és az égi madaraknak van fészükük, de az Emberfiának nincs hova fejét lehajtanía.” (Mt 8,20)

Milyen irgalmatlan az ember! Ilyen irgalmatlan az ember? Nem ad otthont. Visszatérő refrén volt háztól házig: nincs hely. Sorshelyzet, amelyet az ember születése pillanatában megtapasztal, megtapasztalhat. Hontalanság szerete a világban, más nyelv, más szokás, törvény, étel, ital. Törvény szabályozta Isten népének magatartását a bujdosó, üldözött, hontalan emberekkel szemben, mondván: fogadjátok be, segítsétek őket, tárjakot kaput előttük, senki ne legyen irgalmatlan, a szívetek minden szeretetét osszátok meg velük. Ezzel szemben ismerjük a tudósítást: „...a szálláson nem volt számukra hely.” (Lk 2,7)

Az otthon kérdése nem lakáskérdés. Az otthon kérdése végső soron Isten-kérdés. Azért csendül fel Jézus vallomása – az írástudónak adott válasz formájában –, hogy ezzel egy szokatlan összefüggést tárjon elénk küldetéséből. Azért jött, hogy az embernek visszaadja az elvesztett otthont. A nélkülözhetetlen védeltséget, amely nélkül nincs élet.

Epimétheusz jóra való kis isten a görög Pantheonban, akit Zeusz bízott meg azzal, hogy az élőlények között ossza szét azokat az eszközöket és képességeket, amelyekre szükségük lesz ahhoz, hogy életben maradhassanak ebben a világban. A sasnak éles szemet adott. Könnyű, gyors lábakat a szarvasnak. Erős karmokat a tigrisnek, bundát a birkának, végül minden állatnak adott valamit, ami elég volt ahhoz, hogy boldoguljon. Már csomagolta holmiját, amikor egy hang így szólt: „Velem mi lesz, uram?” Egy csupasz, szerencsétlen alakot pillantott meg, az embert, aki, mivel későn érkezett, hopen maradt, és egyedül, dideregve,

védtelesen, számtalan veszély könnyű prédáként tette föl a kérdést: Hogy a csudába kerültem én ebbe a világba? Mit tegyek, hogy ne pusztuljak el?

Ekkor érkezett Prométheusz, és azt mondta neki: ez bizony nem a te világod, de kapsz segítséget, amellyel felépítheted a magad világát (az otthont) ezen a világon belül. A tüzet és a mesterségekhez szükséges tudást adta az embernek, akinek nem is kellett több, nekilátott a munkának, elkészítette házát, ruháját, fát döntött ki, eszközt kovácsolt, kiélezte fegyverét, felkészült a világban való életre.

„Mit tegyek, hogy ne pusztuljak el?” Az örök vágy ennél magasabbra szárnyal. Biztonságban, védeltségben lenni. Itthon lenni óhajt az ember.

„Lelki békét, szeretetet, boldogságot, bölcseséget és félelemtől való szabadságot szeretnék... De nemcsak magamnak, hanem minden embernek a földön” – mondja az asszony az Úrnak *Anthony de Mello* egyik tanmeséjében. Is ten erre így felel: „Én nem árulok gyümölcsöt. Csak magokat.”

Gyümölcs helyett magot ad. Tűz és tudás helyett Isten önmagát adja.

„Bepólyálta, és a jászolba fektette...” (Lk 2,7)

■ MAKÁN HARGITA

Névjegy: Makán Hargita
2000. november 15-e óta vagyok a Majos-Mucsfai Társult Evangelikus Egyházközség megválasztott lelkesze, 2002. november 1-je óta pedig a Bonyhádi

Petőfi Sándor Evangelikus Gimnázium és Kollégium iskolalelkészeként is szolgállok. Külön ajándéknak tekintem, hogy hatszáz fiatal között élhetek, akiknek a lendülete, szeretete a gyülekezet életét is beragyogja.

OSZTOZÓ

Programok és sütemény a fa alá

Ha Szegeden jársz, feltétlenül látogass el a Dóm térre! Az ország legszebb terén, a fogadalmi templom tövében karácsonyig tart az adventi forgatag. Feltétlenül kóstold meg a fahéjas kürtöskalácsot. Ha elmúltál már tizenkilenc, kortyolhatsz mellé forralt bort. Mindeközben bábszínészek szórakoztatják az öcsédet a szalmazsínházban. December 19-én 16 óra 30 perctől a délvidéki Zentáról érkezett betlehemesek lépnek fel a Dóm téren, azután pedig *Cserháti Sándor* evangélikus lelkész a legendás Aranycsapat tagjával, *Buzánszky Jenővel* közösen gyűjtja meg az óriási adventi koszorú negyedik gyertyáját. Ha nem tudsz személyesen ott lenni a napfény városában, kattints a www.domter.hu oldalra, ahol minden programot, így a gyertyagyűjtést is élőben közvetítik.

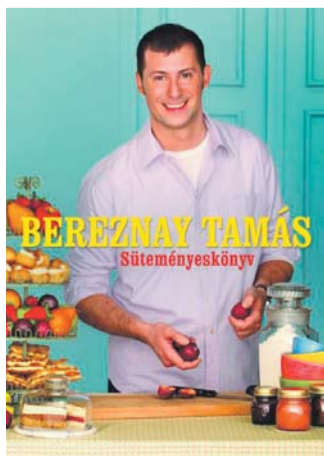
„Ó, jöjj, Immánuel!” – énekelte talán te is teli torokból ezekben a hetekben. Hisszük: nem hiába, karácsonykor mindannyian ünnepelhetjük a születés csodáját. Orosházán nagy hagyományuk van a karácsony éjszakai könnyűzenés áhítatoknak. Néhány éve ezeken a zenei szolgálatot a különböző felekezeti tagokból verbuválódott *Immanuel* zenekar végzi. Az együttes ismert keresztény szerzők művei mellett saját dalokat is

rendszeresen játszik; mindent színvonalasan. Halhattad őket a legutóbbi Széllőrözsza nagyszínpadán, néhány hete pedig a faszori gimi dísztermében is. December 24-én 23 óra 30 perckor várnak az orosházi evangélikus templomba. (2008-as *Karácsonyi ballada* és 2009-es *Rock karácsony* című zenés műsorukat a www.immanuelzenekar.hu oldalról is meghallgathatod, illetve letöltheted. És még egy jó hír a zenekar háza tájáról: sokak öröme napokon belül megjelenik első cédéjük!)
A ruha méretével mindig baj van? Az elektromos küttyü elromlik? Akkor süssél süteményt szerettednek karácsonyra! Ebben lehet segítségre *Bereznay Tamás*, az ország egyik legkiválóbb séfje. Nem csoda, hogy ünne-

peken az ő konyhájából kerülnek ételek a köztársasági elnök asztalára, ezentúl pedig akár a te otthonodba is. Süteményeskönyvéből nemcsak

néhány különlegesség elkészítésének módját tudhatod meg, hanem alapvető édesség receptjét is elsajátíthatod. Kezdőként nem kell rögtön az Eszterházy-tortával indítanod. Hidd el, a bögrés mákos süteménynek is örülni fog a család! A baráti, rokoni körben tartott közös összkézés pedig nemcsak összekovácsolja a csapatot, hanem megteremt az alaphangulatot a szilveszteri bulihoz is. Ha meg nem szívesen fogod kezédbe a habverőt, édesanyádat még mindig meglepheted a Bereznay-féle receptgyűjteménnyel...
■ JENŐ

BEREZNAV TAMÁS
Süteményeskönyv

A sok apró segítség együtt megsokszorozódik

Örömet vittek az árvaházba a gimnazisták

► **Egymásra figyelésből, törődésből jelesre vizsgáltak a békéscsabai evangélikus gimnáziumnak azok a diákjai, akik az egyik verőfényes, ám nagyon hideg téli napon felkerekedtek, hogy megajándékozzák a romániai Békényer árvaházának gyermekeit.**

A határ melletti Nagyszalonta viszonylagos közelségében fekvő kistelepülésen Kiss Márton római katolikus plébános 2000-ben alapított árvaházat. A környező falvakból gyűjtötte össze azokat a hátrányos helyzetű magyar gyerekeket, akik e nélkül a segítség nélkül nem tudnának normális körülmények között felnevelkedni. Vannak közöttük árvák, félárva, kicsapongó életet élő szülők gyermekei, de olyan is, akinek kilenc testvére van, és hihetetlen szegénységben él.

A rendszeres állami vagy egyházi támogatást nem kapó, jelenleg huszonöt gyermeket nevelő Szent Miklós Gyermekotthon részben önfenn tartó. Az utóbbi időben cirokseprű-készítésbe fogtak, húsukért és tejükért kecskéket tartanak. A munkába a gyerekeket is bevonják, a vezető lelkész szerint ugyanis egyszerre kell imádságra és munkára nevelni a gyerekeket. Ezek mellett is nagy szükség van a magyarországi adományokra. *Sándor-Keresztély Ferenc*, a békéscsabai evangélikus gimnázium erdélyi születésű fizikatanára hatodik éve szervez gyűjtést az iskolában. A pénzadományokból tűzifát szoktak vásárolni, a fűtés korszerűsítéséhez járulnak hozzá, vagy amire éppen szükség van. Szinte napi kapcsolatban áll a bélfényérikkel.

Idén ruhaféléket, játékokat, édességeket gyűjtöttek a gimnáziumban, így a gyermekotthon hét-huszonkét éves lakói névre szólóan kaphattak kis figyelmességet. Az ajándékozásra december 5-én rekordlétszámú, harminckét fős küldöttség utazott a

békési megyeszékhely gimnáziumából a körülbelül hetven kilométerre lévő Békényerre.

Az egyik gimnazista, *Orsi* az *Evangelikus Életnek* a helyszínen elmondta, hogy azért jött el, mert nagyon kíváncsi

miségek Szövetsége békési csoportjának Mikulás-csomagjaiból – a vendégek által főzött gulyához és pörköltöz hasonlóan – jutott a falubeli gyerekeknek is.

Az egyik nevelő, az önkéntesként dolgozó *Balázs Natá-*

Valamennyi ajándékot a gimnazisták adták át – kézből kézbe – a gyermekotthon lakóinak

volt, hova is kerülnek az adományok, amelyeket az iskolában gyűjtöttek. Különösen foglalkoztatta, hogy a gyerekek mennyire veszik természetesen az ajándékozást, szoronganak-e miatta, vagy felszabaldultan fogadják. Ő inkább az utóbbit látta rajtuk.

Katinka, az egyik végzős diáklány arról beszélt, hogy ilyen látogatások alkalmával szembesül azzal, milyen nagy hátránnyal indulnak sokan az életben, míg például neki mennyi minden adatott, amiért mégsem érez állandóan hálát. „Az ilyen gondolatok és érzések sajnos idővel elkopnak, ezért kell újra és újra eljőnni, segíteni. Emiatt is jó egyházi iskolába járni. Én nem tudok olyanról, hogy világi iskolákban ilyenfajta nevelés is lenne” – tette hozzá.

A békéscsabai gimnazisták verses-zenés kis műsorral is készültek, melyet a Kisboldogasszony-templomban az ünnepi szentmise keretében adtak elő az ötszáz lelkes falu magyar ajkú lakossága előtt. Ezután nyújtották át ajándécsomagjaikat a gyermekotthon lakóinak. A Keresztény Értel-

lia egykor maga is a gyermekotthon lakója volt. Óvónőnek tanult, és szerencsésére kapott is állást Nagyszalontán. Ő kíséri el reggelente és este vissza a nagyobb gyereket, ugyanis Bélfényeren csak 1–4. osztályig tanulhatnak magyar nyelven, a szomszédos Tenkén 5–8. osztályt végezhetnek, de a középiskolába már Nagyszalontára kell ingáznia. Natália szülei bélfényérik, és – mint ott szinte mindenki – a mezőgazdaságból élnek. Ipar nincs a faluban, a legtöbben nyáron alkalmi napszámos munkát vállalnak. Óriási a szegénység. A településen nagyszámú román nyelvű cigányság is él, a fiatalabb családok nagyarányú elköltözése miatt egyre öregező faluban velük állandóak a konfliktusok.

Sándor-Keresztély Ferenc a tapasztalatait összegezve megfogalmazta: a látogatás célja, hogy a diákok ráérezzenek a mások felé megnyilvánuló felelősségre. Ismerjék fel, hogy az a kis segítség, amelyet egyenként adnak, összeadódva igen sokat jelenthet.
■ SZEGFŰ KATALIN

Bárka – Mikulás – KÖSZI!

Hagyományos adventi együttlételet tartott december 4-én a Magyarországi Evangelikus Ifjúsági Szövetség (Mevisz) Bárka szakcsoportja. A Budapesti Evangelikus Egyetemi Gyülekezet vendégszeretetének köszönhetően az egész napos programnak – ahogy az elmúlt öt évben, úgy most is – a Lágymányosi Ökumenikus Központ adott otthont.

Ez az alkalom évek óta ugyanolyan – és mégis mindig kicsit más.

Ugyanolyan, mert a mozgás-szerűlt résztvevők és a táboros

segítők (összesen körülbelül kilencvenen) ugyanazért a bárkás közösséget jönnék el, amelyet érezhetően egy minden emberi erőfeszítésen túli megtartó erő tart össze hosszú-hosszú évek óta.

De mindig más is; az idei év sajátossága például a KÖSZI és a Mikulás volt.

A KÖSZI (Keresztény Önkéntes Szövetsége az Ifjúsáért) két önkéntese délelőtt a bárkás segítők három-öt éves gyermekeinek szervezett foglalkozást. A karon ülő apróságok száma pedig bizakodásra

ad okot: a KÖSZI-gyermekfoglalkozásoknak láthatólag még hosszú ideig lesz „közönségük” a Mevisz-Bárka rendezvényein!

A Mikulás még soha nem járt a Bárkánál, de most ő is benézett a délután folyamán. Ő hirdette ki a játékos vetélkedő eredményeit, és nemcsak a nyertesnek, hanem mindenkinek adott egy kis ajándékot.

A napot a hagyományokhoz híven úrvacsorai istentisztelet zárta.

■ – BENCEORSI –

Imák, versek, dallamok – öt vonalra álmodva

Interjú Csorba István karnaggal

► **A közelmúltban jelent meg Csorba István karnagy kötete *Testvéreimért áldlak – Énekek, versek, írások az Evangélikus Hittudományi Egyetem életéből* címmel. E sorok írója a budavári gyülekezetből és a teológiáról ismeri Pista bácsit, és régóta csodálja örök derűjét, hitből fakadó tartását, dalban és versben mindig adni tudó gazdag lelki világát. Többszörös évfordulóit és új kötete kapcsán ültünk le beszélgetni.**

– *Hogyan született meg ez a könyv, amely összefoglalása sok évtizedes énekszerző szolgáltatásának? Milyen szerkesztési elv alapján merített gazdag életművéből?*

– Az ötlet néhai dr. Fabiny Tibor professzortól származik: adjuk közre kötetben az Evangélikus Hittudományi Egyetem, vagyis az EHE különböző alkalmaira írt kisebb énekaros műveimet, verseimet, mert hozzátartoznak a patinás intézmény történetéhez. Sajnos ő már nem érhetett meg a megjelenését.

Kórusművek, versek, énekek és szövegek gyűjteménye a könyv. Írások kísérik benne a műveimet, azon egyházi személyiségeké, akik az adott ünnepekhez, alkalmakhoz kapcsolódtak. Időrendben fűztem egymás mellé az alkalmakat, a legelső például *Trajtler Gábor* hetvenedik születésnapja. Kedves, nagyszerű és néha szomorú események krónikája állt össze. Kiemelkedő a *Fabiny Tamás* püspök miskolci szentelésére vagy a könyv ötletadójának, Fabiny professzornak a nyolcvanadik születésnapjára született kórusmű. A legszomorúbbak egyike a *Muntag Andor* temetésére írt kánon Ámós próféta igéjére, illetve az *Andorka Eszter* tragikus halálára írt kompozícióm.

– *Pröhle Gergely országos felügyelő előszava adja meg a kötethez az intonációt. Ismeretségi régi keletű és korántsem formális...*

– Kelenföldön Gergely édesapjával, *Pröhle Henrik* fuvolaművésszel hosszú éveken át együtt muzsikáltunk. A családi, baráti kapcsolat azóta is tart. Gergely méltató szavai tehát nemcsak funkciója súlyából, hanem egy régi barátságából is fakadnak.

– *Pista bácsi, hogy születik a mű, mi az alkotás elárulható kulisszatitka?*

– Egyszerű és egyben összetett folyamat az alkotás. A célnak, aktuális művek sokszor felkérésre születnek, vagy úgy, hogy meghihet egy közlő ünnepi alkalom. Az első reflexió mindig az, hogy „meg tudom-e csinálni”. A belső bizonytalanságot vívódás és nagyon sok imádság követi! Erőt kérek Istentől, hogy méltó legyenek a feladatra, hogy a megírandó ének, vers szolgáljon. Csak ezután jönnek a bevillanó ötletek – utcán, metróon, otthon – amelyeket gyorsan papírra, öt vonalra vetek. Lassan formálódik, míg végül megszületik a mű. Kollégákkal, néha teológusokkal is teszteltem, mire azt mondom: kész.

– *A teológián nem emlékszem olyan jeles alkalomra, ahol ne hangzott volna el egy Csorba-kórusmű vagy költemény. Sok közülük szintiszta imádság: hála, kérés, dicsőítés. Párbeszéd az Istennel.*

– Azért szoktam könyörögni, hogy

az a kis talentum, ami adatott nekem, gyümölcsöző legyen. Különös kegyelemnek érzem, hogy ezek a művek megszülethettek. Hogy valóban szolgálnak-e? A visszajelzésekből tudom, és ez mindig újabb munkára ösztönöz.

– *Évfordulót is ünnepel Pista bácsi. Egy telefonszámot küldött nekem e-mailben: 75-55-50-16. Leleplezhetjük, milyen kerek évfordulót, fontos állomásokat jelölnek e számok?*

FOTÓ: BODA ZSUZSA

– Az első szám: idén júniusban töltöttem be 75. évemet. Ebből 55-öt a budavári evangélikus gyülekezet énekkarának karnagyaként szolgáltam. Az aranydiplomámra utal az 50: ennyi éve végeztem a Liszt Ferenc Zeneművészeti Egyetemen. Végül a legkisebb szám, ami azonban nagy jelentőséggel bír: életem egyik álma valósult meg azzal, hogy 16 évet taníthattam az EHE-n. Ezt is most fejeztem be – átadtam a stafétabotot ott is, és Budaváron is, utóbbit *Bán István* orgonaművésznek. Az ifjú művész édesanyja valamikor a budavári gyermekkórusomban énekelt...

– *Pista bácsi kántorként, karnagyként, tanárként kezdte szolgáltatását. A világban és az egyházból is dolgozott, és sosem érte hátrány előbbiben – az utóbbi miatt. Szerencsés az, aki megtalálja élete hivatását, s annak élhet...*

– Ez így igaz. Tanítottam általános és középiskolákban a régi rendszerben, dolgoztam világi énekkarokkal, hosszú éveken át a Központi Művészegyüttesben, s köztudott: nem vették szívesen az aktív egyházi tevékenységet. Nem csak a lelkészekre volt érvényes ez. Sokrétű feladatomból karnagyként a művészegyüttesben: ifjúsági énekkarnak voltam a karnagy, szólistacsoporthoz alapítottam és vezettem az országos versenyek győzteséből. Két név a tanítványaim közül: *Sebestyén Márta* és *Oszvald Marika*. Mára büszkén tekintek rájuk, barátságunk megmaradt. Egyházi tevékenységemet Istentől óvó karja védte. Soha egy szóval nem vontak kérdőre azért, hogy egyházi szolgálatban is álljak.

– *Erről amúgy tudtak világi közegében?*

– Nem beszéltem róla, de kizárt, hogy ne tudták volna! Állami lapokban jelentek meg cikkek rólam, ugyanakkor az *Evangélikus Életben* is többször megjelent a nevem – aki akarta, tudta. De soha nem ért hátrány ezért.

– *Hogyan emlékszik vissza első budavári kórusára? Az első bemutatóra?*

– 1955-ben kértek fel *Sulyok Imre* karnagy ajánlatára. *Várad Lajos* volt akkor a budavári lelkész. Ami csoda

volt, hogy ugyanezen az őszön vettem fel a zeneművészeti egyetemre. Így egyszerre tanultam és tanítva szervezhettem énekkart. Nehezen indult, hat-nyolc ifis jött az első felhívásra. Az első év végére, húsvétra viszont már tizennyolc fős énekkarunk volt! Szépen fejlődött a kórus, lelkesi segítséggel, sok imával, telefonos hívogatóssal, szervezéssel.

– *Más egy profi művészkórusral és más egy gyülekezeti énekkarral dolgozni, amelyben nem képzett hangok vannak... Nagy kihívás volt ez a tanuló tanító karnagnak?*

– Érdekes kérdés. Ezt csak úgy lehetett kezelni, hogy gyülekezetesen gondolkodom a szolgálatról. Nyilván könnyebb a kottaolvasó, zenei képzettséggel bíró, jó énekkarok kórusát vezényelni. A gyülekezeti feladat azonban merőben más. Itt nagyjából hallás után, nagy türelemmel kell tanítani, tanulni. A lényeg az, hogy egy minimális adottság mellett jó közönséget formáljunk. Fontos a hűség, hogy folyamatos munka legyen. Azt tapasztaltam, hogy a profikat megközelítő szintet lehet elérni egy hűséges gyülekezeti kórusral, ha a közösség teherbírásiának megfelelő művet választunk.

Jellemző volt a Várban, hogy az énekkar tagjai közül sokan látogattak, irodán segítettek, bibliára jártak. Ez a munka nehéz, de gyönyörűsége és eredményes akkor, ha meg tudja őrizni gyülekezeti jellegét. Sok energiát kíván, de megéri.

– *A kórus később Heinrich Schütz nevét vette fel.*

– *A Bach előtt száz évvel született szerző munkássága az első nagy evangélikus korszakát jelenti a kórus- és zeneművészetnek. Minden műve biblikus, és többsége amatőr kórusok számára is könnyen elérhető. A Nemzetközi Schütz Társaság is örömmel vette a névválasztást.*

– *Budavár mellett Kelenföld is meghatározó hely az életében.*

– *A Pröhle családdal való barátságot már említettém. Egyházzenei tevékenységem meghatározó színhelye volt ez a gyülekezet: néhai idősebb Kendeh György és Botta István lelkész, Sulyok Imre karnagy, akiknek sokat köszönhetek. Emberileg, zeneileg és a hit útján innen indultam el. Nem tartom véletlennek azt sem, hogy életem párját is itt találtam meg.*

– *Végül áruljuk el: rendszeresen kap Pista bácsi „családi megrendeléseket” is...*

– *Feleségem, négy gyermekem, négy menyem és lassan tizenegy unokám a szűk család. Esküvőkre, keresztelőkre, családi ünnepekre szinte már bevett szokás, hogy egy-egy verssel, énekkel készülök. És adódik új feladat is: az *Evangélikus karénekeskönyv* első kötete és az *Új ének* című kötet után az előbbi kiadvány harmadik kötetét készítem. Kis kórusok számára ad majd hasznosítható repertoárt. További tervem, álmodom: zenés szonettjeimet egy verseskötetben közreadni.*

– *Van motívózeneje?*

– *Az *Evangélikus énekeskönyv* 348. énekének harmadik verséből: „Ő életnek fénye. / Ő ad hitet, hogy éneke / Nagy tetteit dicsérje.” A másik Schütz kedves verse, a Zsolt 119,54: „Ének volt számomra minden parancsolatod bujdosásom hajlékában.”*

■ KÖHÁTI DÓRA

Hatvan év a gyülekezet szolgálatában

Ritkán adatik meg az életben, hogy valaki elmondhassa magáról: hatvan évet töltött egy munkahelyen, megélte a hatvanadik házassági évfordulóját, esetleg ennyi éve kapta meg a diplomáját. Nem véletlenül nevezzük az ilyen ünnepet gyémántjubiléumnak...

Krekács Lászlóné Magát Anna testvérünk, csömöri gyülekezetünk sáfára ebben az évben is elindult, és végigjárta utcáját, a Kossuth Lajos utcát – 1950 óta immár hatvanadszor.

A *Magyar értelmző kézisótár* szerint a *sáfár* szó jelentése: „anyagi javak felügyelője, értékek őre, gondviselője”. Gyülekezeti közösségeinkben ez a megbízás pénzzel való foglalkozást, tisztséget jelent, olyan szolgálatot, amelynek végzője minden évben felkeresi egy bizonyos körzet gyülekezetükhöz tartozó evangélikus családait, és begyűjti az evangélikus hívektől az úgynevezett egyházfenntartói hozzájárulást. (Ahogyan pontatlanul mondjuk: az egyházi adót.)

Gyülekezetünkben hét ilyen körzet van, amelyeket összesen nyolc sáfár látogat. Természetesen a pénzbeszedés mellett a sáfár amolyan összekötő kapocs is a családok és a gyülekezet, valamint a gyülekezet lelkésze között, hiszen vannak, akik koruk, betegségeik, elfoglaltságuk miatt nem tudnak aktív látogatói lenni a gyülekezeti, istentiszteleti alkalmaknak.

A jubiláló Annuska sáfárságának kezdete meglepő és rendkívüli volt. Mert nem mindennapos dolog, hogy egy tizenegyedik évében járó leány a konfirmációja után azzal a kéréssel álljon a lelkésze elé, hogy ő szeretne az édesanyja helyébe lépni és sáfár lenni. Hogy kérésének nagyobb nyomtatékot adjon, még azt is hozzátette: „Hiszen a tisztelendő úr azt tanította, hogy mi most már a gyülekezet felnőtt tagjai lettünk!”

A lelkész – aki minden bizonnyal jól ismerte az előtte álló leánykát – megnyugtató, kedves mosollyal válaszolt a szokatlan kérésre: „Annuskám, nagyon örülök, hogy te ilyen szolgálatra vállalkozol, természetesen lehetsz sáfár.”

Annuska az eltelt hatvan év alatt

immár a harmadik lelkész – *Solymár János*, *Solymár Péter* és most *Johann Gyula* – munkatársa lehet, és hűséggel szolgálja gyülekezetét. Mert milyen nagy hűség és elkötelezettség kellett, hogy kísérelje ezt a „gyémánt-jubiléumnyi” hat évtizedet! Hiszen job-bileumnak...

FOTÓ: BODA ZSUZSA

gosan mondhatta volna Annuska: már egy évtizede végzem ezt a szolgálatot; nekem most gyermekem született, nem érek rá; éjszakás műszakban dolgozom tíz éve, nagyon fárasztó; az unokáimra vigyázok, nagy a család, rengeteg a munka; idős, beteg édesanyámat ápolom, sok a teher rajtam; megözvegyültem, nagyon nehéz időket élek; betegségekkel küszködöm, sok ez már nekem, most már vállalja más ezt a feladatot...

De e fenti mondatok soha nem hangzottak el Annuska szájából. Helyette szívében gyökeret vert Péter apostol intelme: *„Kiki amint kegyelmi ajándékot kapott, úgy sáfárkodj azzal egymásnak, mint Isten sokféle kegyelmének jó sáfárai.”* (1Pt 4,10; Károli-fordítás)

Annuska jubileumának alkalmával köszönettel fordulunk közösségeink sáfárai, valamint minden gyülekezeti munkát végző önkéntes felé! Az Úr segítsen mindannyiunkat a talentumokról szóló példázatbeli helyes szolgálatra, sáfárkodásra, hogy egyszer majd elhangozhasson felettünk: *„Jól vagyon, jó és hű szolgám, kevesen voltál hű, sokra bízlak ezután; menj be a te uradnak örömebe.”* (Mt 25,21)

■ SOLYMÁR PÉTERNÉ

Egy osztrák cserkészcsapat ötlete nyomán a betlehemi Születés templomában égő láng lett a béke szimbóluma. Bécsből – cserkészek kíséretében – évről évre Betlehembe, Jézus születésének helyszínére indul egy gyermek, hogy a jászol helyén épült templomban égő örökmécsesből lángot vegyen. Ezt lámpásba zárva repülővel szállítják Bécsbe, ahol nagyszabású ünnepség keretében veszik át a különböző nemzetek cserkészültségei.

Hazánkban a betlehemi békeláng ünnepélyes továbbadására, illetve kiosztására december 12-én, a Magyarországi Egyházak Ökumenikus Tanácsa (MEÖT) székházának kápolnájában került sor. Az eseményen – úgy is, mint a cserkészek magyarországi Ichthusz Közösségének elnöke – dr. Bóna Zoltán, a MEÖT főtitkára köszöntötte a megjelenteket (*képünkön*), akiket a bensőséges együttlével végén *Buday Barnabás* evangélikus lelkész, a Magyar Cserkészszövetség elnöke búcsúztatott.

■ BARTA IMRE felvétele

Öttemplomos advent

Győr Újvárosa világvizonylatban is páratlan abban a tekintetben, hogy itt néhány száz méteren belül öt történelmi egyház és felekezet temploma található. Az ebben rejlő kulturális lehetőségeket ragadták meg a Karzat Alapítvány munkatársai, amikor az idén szeptemberben immár ötödik alkalommal rendezték meg az *Öt templom fesztivált*.

Az őszi rendezvénysorozat mintájára idén először az adventi időszakban is szerveztek programokat: december 1. és 22. között az *Öt templom advent* alkalmai várták az érdeklődőket. A vezérfonalat elsősorban a gyülekezetek templomi programjai adták, ezeket egészítették ki saját ihletésű műsorok, meghívott előadóművészek produkciói.

■ MENYES GYULA *felvétele*

Istentiszteleti rend • 2010. december 19.

Advent 4. vasárnapja. Liturgikus szín: lila. Lekció: Jn 1,19–28; Fil 4,4–7.
Alapige: Zsolt 100,1–5. Énekek: 137., 134.

I., **Bécsi kapu tér** de. 9. (úrv.) Bence Imre; de. 10. (német, úrv.) Johannes Erlbruch; de. 11. (úrv.) Bencéné Szabó Márta; du. 6. Bence Imre; II., **Hüvösvölgyi út 193., Félé de. 10.** (úrv.) Herzog Csaba; II., **Modori u. 6.** de. 3/4 11. Sztójanovics András; **Pesthidegkút, II., Ördögárok u. 9.** de. fél 10. (úrv.) Fodor Viktor; **Csillaghegy–Békásmegyér, III., Mező u. 12.** de. 10. (összegyülekezés napja) Koczor Zoltán; **Óbuda, III., Dévai Bíró M. tér** de. 10. (gyermekkarácsonyi műsor) Hokker Zsolt; **Újpest, IV., Lebstűk M. u. 36–38.** de. 10. Solymár Péter Tamás; V., **Deák tér 4.** de. 9. (úrv.) Gerőfiné dr. Brebovsky Éva; de. 11. (úrv.) Gáncs Péter; du. 6. (Bach: Karácsonyi oratórium) Cselovszky Ferenc; VII., **Városligeti fasor 17.** de. 11. (úrv.) Szirmai Zoltán; du. 4. (gyerekkarácsony) Pelikán András; VIII., **Üllői út 24.** de. fél 11. (úrv.) Szabó Bertalan; VIII., **Rákóczi út 57/a** de. 10. (szlovák) Gulácsiné Fabulya Hilda; VIII., **Karácsony S. u. 31–33.** de. 9. Szabó Bertalan; IX., **Haller u. 19–21., I. emelet** de. 11. (úrv., énekes liturgia) Koczor Tamás; **Kőbánya, X., Kápolna u. 14.** de. 10. (úrv.) Benkőczy Péter; **Kelenföld, XI., Bocskai út 10.** de. 8. (úrv.) dr. Joób Máté; de. 11. (úrv.) dr. Joób Máté; du. 6. (vespera) Missura Tibor; XI., **Németvölgyi út 138.** de. 9. (családbarát istentisztelet) Missura Tibor; **Budagyöngye, XII., Szilágyi E. fasor 24.** de. 9. (úrv.) Bencéné Szabó Márta; **Budahegyvidék, XII., Kék Golyó u. 17.** de. 10. (úrv.) dr. Bácskai Károly; XIII., **Kassák Lajos u. 22.** de. 10. Grendorf Péter; **Zugló, XIV., Lócsei út 32.** de. 11. (úrv., gyerekkarácsony) Tamásy Tamásné; XIV., **Gyarmat u. 14.** de. fél 10. Tamásy Tamásné; **Pestújhely, XV., Templom tér** de. 10. (úrv.) Kendeh K. Péter; **Rákospalota, XV., Juhos u. 28. (kistemplom)** de. 10. (úrv.) Ponicsán Erzsébet; **Rákosszentmihály, XVI., Hősök tere 10–11.** de. 10. (úrv.) Bakay Beatrix; **Cinkota, XVI., Batthyány I. u.** de. fél 11. Vető István; du. 4. (gyerekkarácsony); **Mátyásföld, XVI., Prodám u. 24.** de. 9. Vető István; **Rákoshegy, XVII., Tessedik tér** de. 9. Nagyné Szeker Éva; **Rákoskeresztúr, XVII., Pesti út 111.** de. fél 11. Nagyné Szeker Éva; **Rákocsaba, XVII., Péceli út 146.** de. 9. Kopf András; **Rákosliget, XVII., Gózon Gy. u.** de. 11. Kopf András; **Pestszentlőrinc, XVIII., Kossuth tér 3.** de. 10. (úrv.) dr. Korányi András; **Pestszentimre, XVIII., Rákóczi út 83. (református templom)** de. 8. dr. Korányi András; **Kispest, XIX., Templom tér 1.** de. 10. Széll Bulcsú; du. 4. (gyerekkarácsony); **XIX., Hungária út 37.** de. 8. Széll Bulcsú; **Pesterzsébet, XX., Ady E. u. 89.** de. 10. Győri János Sámuel; du. 4. (gyerekkarácsony); **Csepel, XXI., Deák tér** de. fél 11. Zólyomi Mátyás; **Budafok, XXII., Játék u. 16.** de. 10. (úrv.) Solymár Gábor; **Budakeszi, Fő út 155. (gyülekezeti terem)** de. fél 10. (úrv.) dr. Lacknerné Puskás Sára; **Budaörs, Szabadság út 75.** de. 10. Ittész István.

Istentiszteleti rend • 2010. december 24.

Szenteste. Liturgikus szín: fehér. Lekció: Mt 1,20b–23; Zsid 1,1–6.
Alapige: Ézs 59,20–21. Énekek: 150., 154.

I., **Bécsi kapu tér** du. 4. (úrv.) Balicz Iván; du. 6. (német) Johannes Erlbruch; *éjféli* Bence Imre; II., **Hüvösvölgyi út 193., Félé de. 5.** Gertrud Heublein; II., **Pesthidegkút, II., Ördögárok u. 9.** du. fél 3. (úrv.) Fodor Viktor; **Csillaghegy–Békásmegyér, III., Mező u. 12.** du. 2. Donáth László; **Óbuda, III., Dévai Bíró M. tér** du. 4. Hokker Zsolt; **Újpest, IV., Lebstűk M. u. 36–38.** du. 4. Solymár Péter Tamás; V., **Deák tér 4.** du. 4. (istentisztelet harangjétekkel) Gáncs Péter; VII., **Városligeti fasor 17.** du. 4. Aradi György; VIII., **Rákóczi út 57/a** du. 2. (szlovák) Gulácsiné Fabulya Hilda; VIII., **Karácsony S. u. 31–33.** du. 4. Szabó Bertalan; IX., **Haller u. 19–21., I. emelet** du. 4. Koczor Tamás; **Kőbánya, X., Kápolna u. 14.** du. 4. Benkőczy Péter; **Kelenföld, XI., Bocskai út 10.** du. 6. (úrv.) dr. Blázy Árpádné; XI., **Németvölgyi út 138.** du. 3. dr. Joób Máté; **Budagyöngye, XII., Szilágyi E. fasor 24.** du. 4. dr. Frányi Tamás; **Budahegyvidék, XII., Kék Golyó u. 17.** du. 5. Keczkó Pál; XIII., **Kassák Lajos u. 22.** du. 3. (gyerekbarát istentisztelet) Grendorf Péter; **Zugló, XIV., Lócsei út 32.** de. fél 4. (karácsonyi orgonamuzsika); du. 4. Tamásy Tamás; **Pestújhely, XV., Templom tér** du. 4. Szabó B. András; **Rákospalota, XV., Juhos u. 28. (kistemplom)** du. 5. Ponicsán Erzsébet; **Rákosszentmihály, XVI., Hősök tere 10–11.** du. 4. (gyermekkarácsonyi műsorával) Börönte Márta; **Cinkota, XVI., Batthyány I. u.** du. fél 5. (gyermekkarácsonya); *éjszaka* 11. Vető István; **Mátyásföld, XVI., Prodám u. 24.** du. 3. Vető István; **Rákoshegy, XVII., Tessedik tér** du. 5. Kopf András; **Rákoskeresztúr, XVII., Pesti út 111.** du. 5. Nagyné Szeker Éva; **Rákocsaba, XVII., Péceli út 146.** este fél 9. Wiszkidenszky András; **Pestszentlőrinc, XVIII., Kossuth tér 3.** du. 4. Győri Dávid; **Kispest, XIX., Templom tér 1.** du. 3. Széll Bulcsú; **Pesterzsébet, XX., Ady E. u. 89.** du. 3. Győri János Sámuel; *éjféli* (fénytel írt karácsony) Győri János Sámuel; **Csepel, XXI., Deák tér** du. 2. Zólyomi Mátyás; **Budafok, XXII., Játék u. 16.** de. 10. Solymár Gábor; **Budaörs, Szabadság út 75.** du. 6. Ittész István; **Budakeszi, Fő út 155. (gyülekezeti terem)** du. 4. dr. Lacknerné Puskás Sára.

Összeállította: BODA ZSUZSA

Betlehemnek városában

Válogatás a Magyar Televízió karácsonyi vallási műsoraiból

▶ A Magyar Televízió idén is megszépíti nézői karácsonyát. A Vallási és Egyházi Műsorok Szerkesztője a jeles nap szellemét idéző műsorokat helyez a karácsonyfá alá.

December 24-én a nap ünnepi hangulatához a *Minden nap karácsony* című német film is hozzájárul. A fiatal főhős egyetlen vágya, hogy szerető családjá körében tölthesse a karácsonyt (m2, 9.00). Az esti műsorokban is megjelenik az örömnüpp

gyal című összeállításában az alkotók középkori Mária-himnuszokkal, moldvai szentes énekekkel és imádságokkal, egyházi népénekekkel és táncokkal köszöntik Jézus Krisztus születését (m2, 23.30). A nemzeti főadón 21 óra 30 perckor *Libera – Angyali hangok* címmel az angol Libera fiúkórus repertoárjából hallhatunk és láthatunk emelkedett hangulatú koncertet.

Az éjféli misét a kalocsai Nagyboldogasszony-székesegyházból közvetíti mindkét csatornán a Magyar Televízió. A szentmisét bemutatja és szentbeszédet mond dr. Babel Balázs

Karácsony napján az evangélikus istentiszteletet a hívők az ikldai evangélikus templomból követhetik (m1, m2, 11.00). „Karácsony legfőbb üzenete, hogy Jézusban Isten egészen mélyre hajolt, és emberré lett – fogalmazza meg az ünnep lényegét János evangéliuma nyomán az igehirdető, dr. Fabiny Tamás püspök. – Az Úr megszentelte az emberarcot. Az ember méltóságát adja meg ezáltal.” XVI. Benedek pápának a városnak és a világnak szóló karácsonyi üzenetét, a hagyományos *urbi et orbi* áldást déltől közvetíti Rómából a Magyar Televízió.

misztériuma. A *Camino* című magyar dokumentumfilm-sorozat két része *Szent Jakab* ősi zarándokútján kalauzolja el a nézőket (m2, 19.05). Ugyancsak a kettes csatornán, 23.05 perckor kezdődik *Olasz Ferenc* rendező *Magyar Te Deumja*. E himnusz nemzetünk számára a középkor lezárását jelenti, a szent ének a 16. században egyre markánsabban jelentkező magyar nyelvi önazonosság-tudat egyik legszebb alkotása. Az *Ars Hungarica* sorozat *Mennyből az an-*

kalocsa–kecskeméti érsek. A helyszín kiválasztását az is motiválta, hogy a polgármesterek az ünnep előtt írják alá a Szentföldön a Betlehem–Kalocsa közötti testvérvárosi megállapodást. Az érsek szentbeszéde is e nevezetes eseményhez kötődik: „A keresztény ember előbb ismeri Betlehem városát, mint hogy földrajzból tanulna. A mi testvérvárosi kapcsolatunkat nem csupán két település szimpátiája, hanem elsősorban Jézus Krisztus adja. Ő minden ember testvére lett.”

Este 9-kor a Krisztus után 354-ben született *Aurelius Augustinus* életéről és munkásságáról szóló, *Szent Ágoston* című történelmi filmet vetíti az m1 (*képiünkön*). A címszerepben az olasz színjátszás egyik legnagobb alakja, a Golden Globe-díjra is jelölt *Franco Nero* és az új olasz filmsztár, *Alessandro Preziosi* átütő játékát élvezhetik a nézők. A film második részét vasárnap ugyanebben az időpontban vetíti az m1.

■ Cs. Z.

ERŐS VÁRAK

Pest középkori városfala

Pest, Buda és Óbuda, valamint az 1950-től létező Nagy-Budapest külső kerületei önmagukban is önálló történelemmel és sajátos jellegzetességekkel bíró városrészek. A római emlékek révén Óbuda, a Vár miatt Buda azonban jóval több reflektorfényt kap, mint az 1873-ban létrejött főváros középkorban gyökerező „összetevője”, Pest városa.

Pest védelmét egykor városfalak és bástyák, a bejutást és vámolást meghatározott pontokon emelt, erősített kaputornyok szolgálták. Ezeknek a 21. században is látható maradványai izgalmas helytörténeti sétára invitálnak, legyünk akár turisták, akár lakóhelyünk múltjáról többet megtudni igyekvő fővárosiak.

Első állomáshelyünk a forgalmas, turistákkal zsúfolt Váci utca, nem messze a Vörösmarty tértől. Ezen a helyen állt a középkori városfal északi kijárata, a Váci, másik nevén Bécsi kapu. Nevüket az innen kiinduló országútról nyerték. A kapu falmaradványai az utca burkolata alatt, az eltérő színű és formájú díszteglákkal jelölt terület alatt lelhetők fel. Az erősített kaput és a környező falakat 1789-ben bontották le.

Második megállónk az Astoria. Egyrészt az aluljárószinten, másrészt a Kossuth Lajos utcai lépcsőfeljáró földfelszíni részén emléktábla jel-

zi a Hatvani rondella, illetve a Hatvani vagy Egri kapu egykori helyét. Ez volt Pest várfalának keleti kijárata. Nevét szintén az innét induló útról nyerte. Ez volt a városfal legjelentősebb és utolsó épen álló kapuja, melyet 1808-ban bontottak el. A

rondella a kaput övező korbástya, egy időben építették és bontották le mindkettőt. Maradványai a Danubius Hotel Astoria északi homlokzata előtt, a felszín alatt rejtőznek. A környező városfalat a 15. század végén, *Mátyás* király uralkodásának idején emelték, majd az 1700-as években bontották le.

A harmadik jelentős kapu a mai Kecskeméti utca és a Kálvin tér találkozásánál állt: a Kecskeméti, más néven Szolnoki kapu. Ennek nyomát a Hotel Mercure Korona Budapest szálló és a szomszédos épület találkozásánál jelzett, falszakaszt és középkori síremléket stilizáló emlékhely jelöli, feliratában azonban nem a kapura, hanem magára a pesti városfalra utalva.

Az egykori Pest, azaz a mai Belváros körül 15. században felhúzott, majd a 18. században két oldalról házzal körbeépített fallal — a maga kézzelfogható valójában — a Múzeum körút és a Magyar utca vonalában találkozzunk. A Ferenczy István utcában az utcafronton látható kiugró felülete. A többi, szakemberek által szakszerűen konzervált erősített a belső udvarok rejtik. Több épületen emléktábla is jelöli a helyét, a Magyar utca egyik modern épületén stilizált oszlop állít neki emléket.

■ REZSABEK NÁNDOR

VASÁRNAPTÓL VASÁRNAPIG

Ajánló a rádió és a televízió műsoraiból december 19-étől december 26-áig

VASÁRNAP	HÉTFŐ	KEDD	SZERDA
<p>12.00 / Bartók rádió Aranyvasárnap a Bartók rádióval Ezúttal felülhetünk a képzeletbeli szánra, és elutazhatunk Európa számos templomába és koncerttermébe. Az adventi zenei kalandozást idén Bukarestben kezdhetjük, ahol kétszáz éves karácsonyi dallamok csendülnek fel. A helsinki Kallio-templomban fúvószenekart játszik a Lathi kvintett, 16 órától a londoni Szent Pál-templomban a BBC Singers ad koncertet. Egy rövid prágai kiruccanás után a reyjkjavíki Háteigs-templomból kórusmuzsika szól, a spanyol rádió koncertjét követően pedig a tengerentúlról, Montrealból közvetítenek koncertet.</p>	<p>13.30 / Kossuth rádió Erős vár a mi Istenünk! Az evangélikus egyház felőrája 14.00 / Bartók rádió A hét zeneszerzője: Johann Sebastian Bach 1. rész: Weimar 14.00 / m2 Különös házasság (magyar tévéfilmsorozat, 1979) 1–2. rész 15.40 / Duna Tv „...filléres emlékeim...” Hámori József agykatató 17.25 / HBO Árvák sorsa (dél-afrikai-amerikai vígjáték, 2003) (108') 20.04 / Kossuth rádió Ne féljetelek Mozaikok Jókai Anna regényéből</p>	<p>5.20 / m1 Hajnali gondolatok 9.45 / Duna Tv Megyejáró (magyar ismeretterjesztő magazin) Győr-Moson-Sopron megye 19.35 / Bartók rádió Hans Pfitzner: Karácsony tündére (kétfelvonásos opera) 19.00 / Duna Tv Sportszillagok gálája 2010 (100') 19.40 / Kossuth rádió Karácsonyi album Részletek az Új Bojtorján együttes lemezéről 21.35 / m1 Üvöltő szelek (olasz romantikus film, 2002) (97') 23.00 / Petőfi rádió Akusztik (ismétlő válogatás)</p>	<p>10.00 / Bartók rádió Hang-fogó. Benne: Bruckner: e-moll mise 11.20 / TV2 Isteni szikra (amerikai-kanadai filmdráma, 2008) (108') 13.30 / Kossuth rádió „Tebbened bíztunk eleitől fogva...” A református egyház felőrája 15.40 / Duna Tv Karácsonyi mesék Berecz András mesél 15.50 / m1 Magyarok cselekedetei Szent István bazilikája 17.00 / Duna Tv Találkozáások a taizéi Roger testvérral 19.40 / Kossuth rádió Kedvelt karácsonyi dallamok népi hangszereken</p>
CSÜTÖRTÖK	PÉNTEK	SZOMBAT	VASÁRNAP
<p>14.05 / Kossuth rádió Arcvonások Boldizsár Ildikó mesekutató 15.30 / Duna Tv 45. Savaria nemzetközi táncverseny – Szombathely, 2010 19.10 / Duna Tv Csendes éj – a béke üzenete (osztrák dokumentumfilm) 19.40 / Kossuth rádió Karácsonyi angyalok Részletek Gryllus Vilmos lemezéről 20.50 / Duna Tv London River (algériai-angol-francia játékfilm, 2009) 21.20 / Bartók rádió Hang-fogó. Benne: Händel: Gloria RV. 611. 21.35 / m1 Füre lépni szabad (magyar filmvígjáték, 1960) (98')</p>	<p>14.00 / Bartók rádió A hét zeneszerzője: Johann Sebastian Bach 1723. december 25. 15.04 / Bartók rádió Csillagszóró – délutáni muzsika. Benne: Liszt: Krisztus – Pasztorál és az angyali hírnők szava; Magyar karácsonyi népdalok 17.03 / Kossuth rádió Templomok. „Isten csöndjét az angyalok őrzik” 20.00 / m1 Egy karácsony együtt (amerikai családi film, 1994) (87') 20.30 / m2 Advent a Hargitán (színjáték két részben) (155') 21.03 / Kossuth rádió Egy igazán gazdag család (dokumentumműsor) 23.30 / m1 A Biblia növényei</p>	<p>11.00 / m1 Karácsonyi evangélikus istentisztelet közvetítése Ikladról Igén hirdet dr. Fabiny Tamás püspök 12.40 / Duna Tv Isten kezében „Betlehembe kéne menni” 16.03 / Kossuth rádió Csodaidők Raana Raassal Görgy Etelek református lelkész portréja 19.00 / PAX Isten mindig nagyobb Id. Kende György portréja 21.00 / Kossuth rádió Szent Ágoston (olasz történelmi film, 2009) (96') 21.53 / Bartók rádió Sikerlemezek Benne: Schütz: Karácsonyi történet Bach: Magnificat BWV. 243.</p>	<p>10.03 / Kossuth rádió Evangélikus istentisztelet közvetítése a cinkotai evangélikus templomból. Igén hirdet Vető István lelkész 10.15 / m1 Református magazin 11.40 / m1 Bibliai jelenetek könyvkötésen 14.00 / Bartók rádió Kritikus füllel Bach: Karácsonyi oratórium 15.05 / Bartók rádió Beszélgetések az egyházzene-ről. Karácsonytól gyertyaszentelőig 17.20 / m2 Karácsonyi üdvözlő (amerikai tévéfilm, 2006) (81') 20.05 / m1 Szekeres Adrien – Adventi turné (koncertfilm) 21.15 / Bartók rádió Az emberi hang dicsérete</p>

Vágbeszterce ostroma

Lapjuk november 14-ei számában az Erdély legmagasabb templomtornya című cikk Beszterce városáról szól. Benne a szerző, Jezsó Ákos a Radnai-havasok kétezer méternél is magasabb csúcsai kapcsán a következőt rögzíti: „Hát ilyen, égig érő hegyek övezik Besztercét, melynek »ostromáról« Mikszáth Kálmán 1895-ben remekbe szabott regényt írt.”

Mikszáth Kálmán Beszterce ostroma című regényének semmi köze Erdélyhez: a Pongrácz István gróf által megostromolni szándékozott város minden kétséget kizáróan a Felvidéken található, amit a sok földrajzi és személynév, szláv kifejezés mellett a regényben elhelyezett szlovák nyelvű mondatok is tanúsítanak. További bizonyítékul hadd álljon itt egy idézet a könyvből, belőle az »ostrom« oka is kiderül:

„Óvári és Szentmiklósi gróf Pongrácz István, Nedecvár örökös ura, üdvözlét küldi Besztercebánya magisztrátusának! Báró Behency Károly nevű ifjú Estella nevű, tulajdonukat képező leányzóval, kit hatszáz o. é. forintokért vettünk vala a zsolnai komédiásoktól, megszökvén, tartózkodása Besztercebányán vagyon, ennek folytán tehát felszólítjuk a nemes várost, hogy a leányzót haladéktalanul

letartóztatván, e levelet átadó megbízott híveinknek, név szerint Szurina Pál örmesternek és Komár György káplárnak kezeibe szolgáltatassák. Kikhez is hajlandók maradtunk.”

A részletben szereplő helynevek mind felvidékiek. Nedec (tulajdonképpen Vágmedec, szlovák nevén Nededza) Zsolna közelében, a Wesselényi Ferenccel Bosnyák Zsófia mumifikálódott és a közelmúltban egy elmebeteg (?) által felgyújtott és elégetett holttestéről elhíresült Vágtapolca közvetlen szomszédságában található. Fontos rámutatni, hogy a helység nem tévesztendő össze az első világháború után Lengyelországhoz került szepességi Nedec (Niedzica). Ilyen tévedésre is van sok példa: még kritikai Mikszáth-kiadás is jelent meg megtévesztő, lengyelországi Nedec várát ábrázoló illusztrációval...

Ruffy Péter A későn született ember című könyvében, amely 1987-ben a

Magvető Kiadónál jelent meg, a Pongrácz nemzetség korával és alkonnyával foglalkozott. Az adatgyűjtés során 1972-ben Vágmedec szomszédos falujában, Várnában (szlovákul Varín) rátalált az egykori Pongrácz-birodalom területén élő utolsó grófra, Pongrácz Albertre. A címét a kommunizmus éveiben nyilván nem használó, mészégetővé lett arisztokrata az alábbi módon azonosította a regény címében szereplő helyszínt: „Mikszáth a család tudomása szerint csak az István Főherceg Szállóban halotta a történeteket, ezen a vidéken nem is járt soha, a térképalvasásban sem lehetett járatos, mert a messzi Besztercebányát összetévesztette a közeli, a Vág bal partján álló Vágbeszterccel. Tudomásunk szerint Vágbesztercét akarta volna megostromolni és »porig rombolni.«

Tehát a Beszterce ostroma című Mikszáth-regény címadó városa nem az erdélyi Beszterce-Naszód vármegyé székhelye, nem is a regényben olvasható Besztercebánya, hanem minden bizonnyal a Vágmedechez mintegy negyven kilométerre fekvő Vágbeszterce (Považská Bystrica).

A. KIS BÉLA,
a Kálvinista Szemle szerkesztője
(Alistál, Szlovákia)

EVÉL&LEVÉL&LEVÉL

Megéri-e?

Tisztelt Szerkesztőség! Reagálni szeretnék évfolyamtársamnak, Szilas Attilának a legutóbbi számban megjelent írására. „Ne válasszunk püspököt!” – javasolja, hiszen elég a meglévő kettő, de még jobb lenne csak egy.

Tulajdonképpen nem magáról a javaslatról szeretnék írni, az szétfeszítene egy olvasói levél kereteit. Biztosra veszem, hogy a jelen gyakorlat bőségesen bizonyítja, szüksége van egyházunknak a három püspök szolgálatára. Sok lelkészünk megirigyelhetné püspökeink munkabírását, akik életük gyertyájának mindkét végét égetik (gyülekezeti látogatások, konferenciák, bel- és külföldön elmondott igehirdetések sora, előadások, cikkek; rádiós és tévés szereplés, társadalmi feladatok, ökumenikus és állami tényezőkkel való kapcsolattartás stb., s mindez a mindenki által elvárt színvonalon). Ha mindezt kettőnek (vagy egynek?) kellene ellátnia, nem maradna idejük az egyik legfontosabb püspöki feladatra: hogy a lelkészek lelképásztorai legyenek.

Szilas Attila javaslatát azért kérdőjelezem meg, mert elsősorban az anyagiakra, egyházunk szűkre szabott lehetőségeire épül. Kicsik vagyunk, sőt „parányiak”, nincs pénzünk a három püspökre, templomok, parókiák felújítására – vallja. Kicsinységünk tény, ám egyházunk közel ötszáz éves történelme során mindig is kicsiny volt, mégis sokszor megtapasztalta az ige igazát: „...azokat választotta ki az Isten, akik a világ szemében erőtlenekek, hogy megszégyenítse az erőseket...” (1Kor 1,27)

Amikor 1954-ben (!) tizenháromunkat felvettek a teológiára, sokan kérdezték meg tőlünk: „Megéri ma papnak menni?” Hitbeli döntésünkben nem játszottak szerepet anyagi szempontok.

Szolgálatom első felében a tolna-baranyai szórványokban egyik gyülekezet sem dúskálhatott a földi javakban. Előfordult, hogy csak annyi pénz volt a kasszában, amennyi éppen elég volt a motorkerékpár tankolására. Mégis elmentünk egyetlen gyerek konfirmációs órájának megtartására akár ötven kilométerre. S megtartottuk a szórvány-istentiszteleteket, pedig azok perselypénze általában kevesebb volt, mint az autó benzinköltsége. Mentünk, mert – kollégáimnak s nekem is – erre volt küldetésünk. S a mögöttem lévő több mint ötven esztendő áldott tapasztalata az: ha az ember teszi a dolgát, az Úristen – olykor utólag, esetenként „kiporciózva” – mindig előteremt a rávalót! S ha ez igaz egy-egy szolga esetében, igaznak kell lennie egyházunk egészére nézve is!

Szilas Attila idézi Jézusnak a toronyépitéséről, a hadba vonulásról szóló mondatait (Lk 14,28–35). Ám Jézus itt nem az építkezőket vagy a harcra készülőket oktatta, hanem a tanítványságról szólt a hallgatóinak. Az ige értelme röviden ez: aki építkezik, előre kiszámítja a költséget, aki harcra készül, számba veszi a saját és az ellenfele erejét. Aki pedig Jézus tanítványa akar lenni, annak is előre számolnia kell elhatározása várható következményeivel. Előfordulhat, hogy le kell mondania mindenéről (saját elképzeléseiről, karrierjéről, övéiről és önmagáról, akár még kuporgatott pénzecskéjéről is) Jézusért. Ha pedig erre nem kész, semmire nem alkalmas, ízét veszített sóvá lesz. A mi szolgálatunk nem építkezés vagy hadba vonulás, hanem annak a Jézusnak a követése, aki pazarló magvetőként szórja szét magvát, önmagát az útfélre is, a tövises közé is, a köves talajba is. És nem nézi: megéri-e?

Ha Jézus tanítványai vagyunk, fontos egyházi kérdésekben elsősorban ne az anyagi szempontok döntsenek!

ID. ZÁSJKALICZKY PÁL (Fót)

„...háza népe Istennek” (Ef 2,18)

Több, a közelmúltban az Evangelikus Életben megjelent írás készített az alábbi gondolataim megosztására. (A cikkek felsorolásától most eltekintek.)

A látszatot őrizzük meg a világ előtt, vagy a maradandót építsük tovább? Ez itt a kérdés! Véleményem szerint ideje a világra kiáltanunk egyházunk kapujában állva: Állj! Ne tovább, ember! Akkor gyere közénk, ha a hit, a remény, a szeretet él. Ha még bizonytalan vagy ezekben – akkor figyelj bennünket, vegyél példát rólunk, törd el Isten vizsgálódó tekintetét, fogadd el segítségünket, és ha bizonyítottál magadnak, Istennek, akkor itt a helyed közöttünk. Ajtónk, szívünk akkor nyitva lesz előtted.

Mikor van ehhez jogunk? Ez nem diszkrimináció? – kérdezi a világ. Akkor, ha Isten keskeny útján járunk magunk is! Ha a megtérés, tanulás, tanítás munkáját magunkon már sikeresen elvégeztük, véghezvittük, ott, ahová Urunk állított! Ha „az idők szavára” nem úgy figyelünk, hogy Isten keskeny útját autópályává szélesítjük.

Tapasztalatom írta velem, hogy ha az evangéliumhoz való hűségünkről ismerhetnek meg bennünket az útkeresők, akkor el fogják fogadni hívásunkat, ellenkező esetben csak legyintenek: „Te is, fiam, Brutus!”

Ehhez folyamatos önvizsgálatra van szükségünk, őszinte párbeszédre egymással! Bizonyosnak kell lennünk abban, hogy mi valóban annak a keskeny útnak vagyunk a vándorai. Kétkedésével mindenkinek szembe kell nézni! Mindenkinek, aki kereszténynek vallja magát, Jézust kell befogadnia, hordoznia, hirdetni életével, életében. E nélkül a legnagyobb erőfeszítések ellenére a kívülről kicsinosított, fényesen reprezentáló egyházunk belülről kongóan üressé válik. Isten Lelkétől vezérelt fiatal lelkészeink szolgálata példamutatón összefonódva a már pályán lévőkével csak kevés gyarapodást fog eredményezni – ha Isten népe magára hagyja a szolgálókat –, mert ez a világ kívánsága! Nekünk együtt kell világitanunk!

Rendről rend, újra és újra fáradszatótlanul át kell vizsgálnunk a világ szorításában a lehetőségeinket. Isten evangéliumának fényében bátran kell változtatni. Ha szerényebbek lettek a lehetőségeink, akkor egyszerűsítsünk. Akár azzal, hogy máshová helyezünk át az egyházkerület határait, kitörölve egy „vonalat”, marad két egyházkerület. (Eleg érdekesen húzták meg ennek a háromnak a határait.) Például azon kell dolgozni, hogy ne érezzék magukat annyira egyházunkon kívülinek a kisebb településeken élők a távolságok miatt. (Lásan ott is teljesen elfogynak.)

Ne a külsőnket tatarozzuk – csak azért, mert ez a látszat hízelgő a világnak –, amikor belül omladozik, szétesik minden, ha nem újítjuk meg tettekkel: „Énekeljétek, hogy milyen fenséges tetteket vitt véghez az Úr, tudja meg ezt az egész föld!” (Ézs 12,5) Ezt várja tőlünk Urunk, Istenünk!

SCHMIDT JÓZSEFNÉ (Pécs)

A szerkesztőség fenntartja magának a jogot, hogy a beérkezett olvasói leveleket rövidített és szerkesztett formában közölje. Az olvasói levelek nem feltétlenül tükrözik a szerkesztőség véleményét.

SZENTESTE – ÉZS 59,20–21

„De eljön a Megváltó!”

Páratlan áhítata van a szentestének. Az elnevezés is költői szép, a tartalma pedig sokszorosan. Ilyenkor már készen a feldíszített fenyőfa, tüleveit a szoba melegében még nem kezdte el hullatni. Épek a csillagszórók, a gyertyák, a fán függő csokik és szaloncukrok is érintetlenek. A titkolódzva, de annál nagyobb szeretettel elkészített ajándécsomagok pedig laza rendben várnak sorsukra. Mert szenteste van, titokzatos éj, még a csend is halkabban csendül a megszokottnál.

Szándékosan az áhítat szót használjuk a *hangulat* helyett. A hangulat csak egy közönséges szó, az áhítat más! Mert nagy dolgok történnek játékosan, gyermeked kedvességgel. Az örökzöld fenyőfa karácsonyfának öltöztetve fájó szívünket gyógyító üzenettel álldogál otthonunk meghitt helyén, hirdelve az örökkévalóságot. S a csillagszóró a sárga lángú gyertyával együtt a titokzatos világságról tanítja lelkünket. A felbontatlan ajándékok a szeretet izgalmát rejtetik – mindezt csak áhítatos lélekkel vagyunk képesek megsejteni.

Szt az áhítatot segíti örömteli, boldogságot megsejtő élménnyé változtatni, hogy a felkészülés heteit egy érdekes út (vagy utazás) zárja le. Ez az út az Isten házába vezet szenteste, ahol most otthonosabb a lelkület a megszokottnál, mert ott is karácsonyfa díszleg. Talán egyszerűbb öltözetben, mint a nappalinkban, de az oltár és a szószék közelségében iránytűként jelez valamit az örök életnek ez a – mégis – fájdalmas fája: sebesülten el kellett hagynia a fenyőerdőcsaládot, hogy ünnepi kellékként ragyogtassa Isten szavának az életmentő igazságát. A szépség mögött van fájdalom.

Ha összejött az éneklő gyülekezet, tehát ha volt kikért kivágatnia a fának, akkor ez az öntudatlan áldozat nem volt hiábavaló. S ezek a megsebzett fák ebben a kivágott állapotban már szótalan egyértelműséggel utalnak a fájdalmas golgotai kereszt üdvösséget hozó áldozatára. A megsebesült fenyőfa karácsonyfaként emeli az ünnepi áhítatot, amelynek a lényege az aktuális mennyei igazság felismerése. Azé az igazságé, amelyet az előírt szent ige – és Istennek felszentelt szolgálja – közvetít a templompa-

AZ ÜNNEP IGÉJE

dok csendjében ülök szívéig. Mert jó reménység szerint az áhítat figyelemmé magasztosul, és a szószékről megszólal a nagy üzenet.

Ézsaiás próféta Krisztus Urunk születése előtt sok száz évvel reménységet ébresztő és lelket megtartó módon prófétálta meg Isten szava segítségével: „*de eljön a Megváltó*” az ígért szerint azokhoz, akik annyi tévelygésen, vétken, bűnön mentek keresztül, ahány hajszáluk van. S akik bűneik és vétkeik, tévelygéseik és engedtlenségeik következtében oly sokat szenvedtek és sírtak, és szerettek volna megszabadulni, de nem volt erejük hozzá, s olykor a reménységük is elhalványult, mint a lenyugvó nap ereje, s a sötét éjszaka mindent elnyelő veszedelme fenyegette őket, azok felemelhetik a fejüket. S ebben a helyzetben – Isten kegyelméből – drága igeszó hagyta el a próféta ajkát: minden felsorolt véték, bűn, tévedés és a belőle fakadó szenvedés, fájdalom, gyötrelm ellenére eljön, sőt – nyomatékosan – „*de*” eljön a Megváltó, a Szabadító.

Ez a „*de*” különleges erővel ébreszti szívünkben a reménységet a szenteste szépséges áhítatában. Mert szenteste ellenére itt lehet velünk a betegség ideje vagy a magány nyomora, a meg nem értettség keserősége, a gyötrelmes halálfélelem kínzó valósága, ám ő, a szent Valaki, a mindenség Istene szól szolgálain keresztül, hogy „*de eljön a Megváltó*” a szorongatott helyzetben.

Isten prófétája (vagy prófétái) látta a nép ezernyi engedtlenségét és az abból fakadó nyomorúságot és a megkeseredést, ám a küldetése ez volt: megszólalni Isten nevében, hogy „*de*” nem lesz ez mindig így, mert a felséges Isten egyszer csak elérkezettnek (beteljesedettnek) ítéli meg az emberi időt, a végzetesen földszintes történelmet, hogy elküldje a Megváltót, hogy felragyogjon előttünk a mennyei szint.

Felidézhetjük a názareti és a betle-

hemi történeteket, egészen onnan, hogy a nevelőapa, József megtudja az Immánuel szó szent jelentését: „*ve-lünk az Isten*”. Ebben a történelmet időszámításában is megfordító szent eseményben megkezdődött a mennyei prófécia megvalósulása: „*de*” megszületett a Megváltó. Egy istálló lett a menny és a föld között az átszállóhely, és az édesanyai hivatást megszentelő Szűz Mária szíve alatt érkezett hozzánk a Megváltó.

Angyalok zengtek éneket a megszületett Megváltóról a betlehemi mezőn, és azok a pásztorok, akik egyébként féltik a nyájukat (megélhetésüket), most aggodalmaskodás nélkül indultak el a dicsőséges fény nyomában, kíváncsiságtól teli szívvel köszönteni a megszületett Megváltót és megörvendeztetni az édesanyát angyali üzenetükkel. Ajándéokra nekik aligha tellett, hoztak azt bőven a napkeleti királyok. Egy álnok lelkű király pedig örvengve tombolt palotájában a hírnökök elmenetele után, és a parancsnak gondolkodás nélkül engedelmesködő katonákat uszította brutális tetteire a Megváltó ellen. Az egyiptomi emigráció évei borultak a szent családra. *De* a Megváltó megszületett! *De* eljött a Megváltó!

A prófétái szó szerint a „*megtéror bűnösökhöz*”. Jött ő szándéka szerint mindenkihez, de csak azok szíve válik fogadására készsége, akik felismerik elhibázott életük következményét, és gyógyulási vágy tette érzékennyé a lelküket. A megtéror bűnösök felismerik lelki szomjúságukat, éhségüket és a lelki tisztaság utáni vágyukat.

Isten pedig „*új szövetséget*” köt a „*megtéror bűnösökkel*”. Kétféle hatalmas ajándékban részesülnek, akiket eddig saját lelkük húzott a földre, és csak üres, dadogó vagy esetleg okoskodó szavuk volt, amellyel többet ártottak a vipera mérgénél is. A megfontolatlan emberi lélek helyett Isten drága ajándéka az ő Lelke, amely megnyugszik az övéin, azaz szentségével beborítja őket, védelmet biztosítva nekik. S a viperaméreg emberi szó helyett Isten az ő ígét, szavát adja a szánkba kifogyhatatlan nagyvonalúsággal, sőt még az utódok utódainak is. Így lesz tartalma a karácsonyi áhítatnak Isten Szent Lelke és igéje által.

■ RIBÁR JÁNOS

FOTÓ: LUKÁCS GABI

Új nap – új kegyelem

Vasárnap

„*A minden vigasztalás Istene megvigasztal minket minden nyomorúságunkban, hogy mi is megvigasztalhassunk másokat minden nyomorúságban, azzal a vigasztalással, amellyel az Isten vigasztal minket.*” 2Kor 1,3–4 (1Mó 41,52; Lk 1,39–45/46–55/56; Fil 4,4–7; Zsolt 49) A vigasztalás kiapadhatatlan forrása Isten. Ezt mindenki tudja, aki átélte, hogy milyen az igazi nyomorúság; vigaszt keresett, kapkodott mindenfelé, de nem talált megnyugvást. Aki felemésztette a tartalékait, annak energiaforrásra van szüksége, amely feltölti, és viszi tovább. Isten vigasztalása a zsoltárokban, az evangéliumokban, a Biblia számos helyén megelölhető. De vigasztalása testté is lett Jézusban. Aki minden nyomorúságot vállalt értünk, hogy vigasztalónk lehessen. Kiáltunk hozzá bizalommal!

Hétfő

„*Ha lehetséges, amennyire tőletek telik, éljtek minden emberrel békeességben.*” Róm 12,18 (2Sám 2,26; Jel 5,1–5; Ézs 29,1–8) Nézzük végig huszonnégy óránkat: hányszor voltunk békétlenség okozói? És hányszor elszennvedői? Hány ingerült mondat, gonoszkodás, bántás indult ki tőlünk, és érkezett hozzánk? Jó így élni? Lehet így élni, harcban, küzdelemben a világgal? Talán csoda kelene, hogy békében tudjunk élni? A fenti mondat Pál apostoltól származik! Őt megbékéltette Isten, felragyogott neki a Krisztus. Tudta, hogy nincs lehetetlen. Az ünnep fényei között lássuk meg a legragyogóbb fényt, a békeesség hozóját.

Kedd

„*Én, az Úr, vagyok a te Istened. Nem ismerhetsz rajtam kívül Istent, nincs más szabadító, csak én.*” Hós 13,4 (Jn 17,3; Jel 3,7–8.10–11/12; Ézs 29,17–24) Megváltónk születésének ünnepe kopogtat be hozzánk. Az egy Isten egyszülött Fia érkezik hozzánk. Féllelmek között, jövőnk ismeretlensége miatti szorongásainkban, terheink cipélése közben megfáradva Isten belép, és megmutatja szeretetét: a Teremtő és a teremtet lény meghitt találkozása. A felismerés, hogy nincs más isten, aki élő Úr, aki velem lenne a bajban, aki még bűneimmel is szeret, sőt megszabadít. Neki én, a legkisebb, a legméltatlanabb is fontos és drága vagyok.

Szerda

„*Ha majd azt mondják nektek, hogy forduljatok a halottidézökhöz és jövendőmondókhoz, ezt feleljétek: Nem Istenéhez kell fordulnia a népnek?*” Ézs 8,19 (Mt 6,24; Jel 22,16–17.20–21; Ézs 33,17–24) Ma nagy üzlet – régen is az volt – a jóslás, jövendőmondás. Az éhség is ugyanaz az embereken. A spirituális, a transzcendencia iránti vágy megteremti hasznélvezőit, akik visszaélnek a tudatlanság miatt kiszolgáltatottak nyomorúságával. A végső válaszként és a naponkénti eligazításokért is csak egyetlen forrás felé fordulhatunk bizalommal: amely Istentől ered. Ebben segít nekünk hitünk legbiztosabb alapja: a Szentírás.

Csütörtök

„*A betegetek Jézus lába elé tették, és ő meggyógyította őket. A sokaság pedig csodálkozott, amikor látta, hogy a némák beszélnek, a nyomorékok épek lesznek, a bének járnak, a vakok pedig látnak, és dicsőítette Izrael Istent.*” Mt 15,30–31 (Zsolt 111,2; Róm 15,8–13; Ézs 35,1–10) Nagyon vágyunk a gyógyulásra, mert beteg lélekkel és testtel kinszenvedés az élet. Időnként orvoshoz kell menni. Néha nehéz, mert félünk, mert félnünk, hogy nem empátiával bánik majd velünk. Hogy félrekezel, hogy csak egy kórkép, egy eset leszünk. Azok, akik betegetek Jézus lába elé vitték, a legnagyobb jót tették. Ez a mi dolgunk is. Vigyük a betegetek Jézus elé! Mindenekelőtt magunkat! Betegek vagyunk, amíg ő ránk nem teszi kezét, amíg meg nem szabadít rabságunkból. Neki nem csak egy eset vagyunk, neki fontos, hogy nekünk mi fáj, és meg akar gyógyítani.

Péntek

„*Ügyeljétek arra, hogy senki se hajoljon el Isten kegyelmétől.*” Zsid 12,15 (Zsolt 19,12; Mt 1,1–17/18–21/22–25; Róm 1,1–7; Mt 1,1–17) Délutántól elcsendesül a világ néhány órára. Betölt minket a békeesség, a boldogság. Az Isten kegyelmének testté, emberré lett létező valósága. Jó lenne, ha nem csak néhány órányi emelkedett állapot lenne, amikor mi is közel hajolhatunk a hozzánk lehajló Istenhez. Szükséges, hogy másnap, az élet bajai, kísértései, próbatételei között se hajoljunk el ettől a nekünk adott kegyelemtől! Mert Isten adja, folyamatosan felénk nyújtja, ám mi sokszor habozunk elfogadni.

Szombat

„*A pásztorok visszatértek, dicsőítve és magasztalva az Istent mindazért, amit pontosan úgy hallottak és láttak, ahogyan ő megüzente nekik.*” Lk 2,20 (Ézs 55,12a; Lk 2,1–14/15–20; Tit 3,4–7; Mt 1,18–25) Az Isten cselekvésének tanúja, mint a pásztorok, örömet, eufóriát érez. Igen, minden úgy történik, ahogyan Isten mondja, ígéri, üzeni! Isten megtartja szavát. Még annál is messzebb megy el, mint az ember valaha elképzelné. A megtért ember szemé végre felnyílik, megérti az ige üzenetét, és átéli, hogy Isten valóban megváltja és szeretetében fogadja. Ez dicsőítést és magasztalást vált ki belőlünk. Az ég és a föld „összeér”... Nyissuk ki a lelkünket, fogadjuk be Isten minket átfőmáló, lelket megújító, betöltő jelenlétét!

■ KŐHÁTI DÓRA

„Lenn a földön egészen egyszerű, sőt együgyű dolgok esnek, de fenn az égből mégis nagy becsük van azoknak. Csak egy szegény asszonyt látunk, a názareti Máriát. Rá se hederít senki, hiszen a város legjelentékesebb alakja. Senki se tud a nagy csodáról, amit hordoz. Csendesen hallgat maga is. Mindenkinél kisebbnek érzi magát. Úgy indul útnak urával, Józseffel, hogy se szolgáljuk, se cselédjük. Maguk az úr is meg a szolgálja, az úrnő is meg a cselédlány is. Házukat sincs kire hagyniok. Ahogy Betlehembe érnek is, lám mi-

SEMPER REFORMANDA

ilyen kivetettek! Mindenünnen takarodniok kell, míg végül az istállóba szorulnak közös szállásra, közös asztalra és közös szalmára a baromokkal. Ugyanakkor hány gonosz ült fennhéjázva fényes szállodában,

tisztelt uraságként! *Senki se sejtette, mit művel Isten az istállóban.* A nagy paloták pompás terméit elkerüli. Ehetik-ihatik ott a duhaj jókedv: az igazi vigasság és kincs rejtve marad előtte.

Micsoda gyászos éjszaka volt akkor Betlehemben, hogy ekkora fényt se vett észre! Isten megmutatta, hogy semmibe veszi a világot. De a világ is kimutatta, hogy semmibe veszi az Istent.”

► Luther Márton:

Jer, örvendjünk, keresztények!
(Szabó József fordítása)

KARÁCSONY ÜNNEPE – JN 1,14–18

Az Ige megtörte Isten hallgatását

Reményik Sándor János evangéliuma című verse jól jellemzi ezt a bibliai könyvet: „...János messze áll és egyedül.” Valóban, Máté és Lukács lépésről lépésre járja be, térképezi fel a betlehemi tájat, János viszont egy szempillantás alatt szinte mindent meg akar mutatni. Nem csoda, hogy az olvasót szinte elvakítja a fényesség. Kezét szeme elé kapva talán visszakíváncozna a betlehemi mezőre, ahol már régi ismerősei a derék pásztorok...

János valóban nem a szénaszagú istállóhoz vezet bennünket, ahol az ökörrrel és a számmal együtt odahajolhatunk a kisdédhez, hanem egy filozófiai és teológiai tartalmaktól súlyos mondatot ír le: „Az Ige testté lett, közöttünk lakott...” (1,14) Az itt-tartózkodást jelölő görög szó azt jelenti: sátorozott. Ez egyrészt jelzi Jézus földi sorsának átmenetiségét, másrészt további üzenetet is hordoz. Mögötte az Izráel életében oly fontos szerepet játszó szent sátor képe áll. Jézusban az Isten van jelen. Ő népevel együtt halad, mintegy megtestesíti Isten jelenlétét és dicsőségét.

A szinoptikus evangéliumok szólnak Jézus megdicsőüléséről. Ott Péter, látva ezt a rendkívüli jelenséget, három sátrat akar építeni: Jézusnak, Illésnek és Mózesnek. Péter, aki pedig sokszor félreérti Mesterét, itt jól ráérez a csodára. A negyedik evangéliumból hiányzik a megdicsőülés leírása: itt ugyanis mindvégig, mintegy transzparensten, átsejlik a földi Jé-

AZ ÜNNEP IGÉJE

zusun Isten dicsősége. A sátmotívum a jánosi teológiában még Jel 21,3-ban tér majd vissza: „...Isten sátora az emberekkel van...” Ami a földi Jézusban még csak átmeneti, az az apokalipszis Krisztusában már örökkévaló lesz.

Karinthy Frigyes döbbenetes, *Az ige így született* című versének zárósorait idézhetjük ebben az összefüggésben: „Van Valaki, kit nőstény nem szült, hím sose nemzett / Nem anyaméhől származik, itt születik most / Makogó két vastag cserepes ajkam / Kínjában széttárt nyílása közül / Buggyanó könnyek magzatvize mellől, / Ahogy előrebukó torokkal / Hörgöm el az új jeladást: is-ten... / Is-ten... is-te-nem könyörülj!”

Isten irgalmára van leginkább szükségünk. Igéje ezt hordozza. Örüljünk annak, hogy idén karácsonykor ez az ige – és ez az Ige – szólít meg minket. Hallgassunk rá. Az előkészületek megannyi Mártaszolgálat után végre Máriák lehetünk. Karácsony hangulata helyett karácsony Krisztusa lehet a miénk. Ne mi akarjuk megtartani karácsonyt, hanem engedjük, hogy kará-

csony – a középpontban álló testté lett Ige – tartson meg minket.

Ez az Ige testté lett. Isten, amikor karácsonykor lehajolt az emberhez, akkor azt emberként tette. A miénkhez hasonló teste volt: húsból, vérből, izomból, érzésből, akaratból, örömből és fájdalomtól. Joggal énekeljük ezt *Luther Márton* énekében: „A szent Isten egyetlenét, / Íme, jászolba fektették. / Az ember gyarló testébe / Öltözött az örök ige.” (EÉ 154,2)

Jézusban az Isten „telve kegyelemmel és igazsággal” jött el (1,14). Telve kegyelemmel, hiszen akivel a testté lett Ige találkozott, az megtapasztalhatta az ő irgalmát. Ha nyomorúsággal került szembe, csodák fakadtak a keze nyomán: a vakok láttak, a bénák lábra keltek, elvetemült emberek szabadultak meg bűnük terhétől. Még a kereszten is az üdvösség szavát szólta. És telve igazsággal, hiszen bámulatosan ismerte az embert, így fedhette fel a rejtett, titkolt bűnöket, találhatta meg a rejtőzködőt, és fogadhatta magához a méltatlanokat. És persze bámulatosan ismerte az Istent: az ő emberpártiságát, szeretetét, türelmét és jóságát. Harmadszor bámulatosan ismerte az ember és Isten viszonyát: a bűnt és az elveszettséget, a megbocsátást és újrakezdést.

Jézusban a láthatatlan Isten vált láthatóvá (1,18). A karácsonyi alapige zárómondata nem kevesebbet állít,

mint hogy az Atya kebelén levő Fiú jelenti ki Istent. A görög szövegben itt az *exegetál* szó szerepel. Jézus az Atya legjobb exegézise. Az evangélium később felcsendülő megfogalmazásával: aki őt látja, látja az Atyát. Ezért senki sem mehet az Atyához, csak Jézus által.

Jézus, a testté lett Ige megtörte Isten hallgatását. Nem néma, hanem beszélő Istenünk van. Neki szava van hozzánk, sőt párbeszédet akar velünk folytatni. Szeretné, ha énekel, imádsággal és hitvallással válaszolnánk neki. Vagyis az ő gyülekezete lennénk.

Ahogy pedig 1,18 szerint Jézus az Atya kebelén van, úgy találjuk az ideális Jézus-követőt vagy magát a gyülekezetet is megtestesítő szeretett tanítványt 13,23-ban Jézus kebelén. Szép az evangéliumnak ez a keretes szerkezete. Valakinek a kebelén lenni: a legszorosabb, legbensőségesebb közösség jele. Akkor értjük helyesen az Isten titkát, ha ilyen szoros közösségben vagyunk Fiával, Jézus Krisztussal.

■ FABINY TAMÁS

Imádkozzunk! Köszönjük, Istenünk, hogy szólsz hozzánk. Tégy minket az élő Jézus élő gyülekezetévé, amelyben neked adhatunk hálát minden csodáért. Vond ebbe a közösségbe azokat is, akik magányosan élnek. Ne engedd, hogy bárki is kiessen a szeretetedből. Ámen.

Novellairó-pályázatunk anyagaiból

Kicsi Hópelyhecske nagy utazása

Hópelyhecske megszületni készült. Felhőanya hasában kucorogva-morogva sok ezer testvérkéjével együtt várta már az áhított percet, amikor útnak indulhat a titkokkal teljes ismeretlenbe, le a földre, az embervilágba. Vajon milyen lehet ott az élet, a láthatatlan messzeségben? S hogyan fogadják majd az emberek az érkezését? Észreveszik egyáltalán? – tűnő-

fogva, együtt ünnepelték a varázslatos karácsonyt. Az ünnepet számukra soha nem a tárgyi ajándékok tették széppé és meghitté, hanem a szeretet, a béke, az öröm, amellyel egymást a hétköznapiakban is megajándékozták, valamint az, hogy együtt tudtak figyelni az Isten ígéjére, ezért tudtak egymásra is figyelni. „Milyen szép is volt!” – sóhajtott fel

FOTÓ: LUKÁCS GÁBRI

dött el gyakorta Hópelyhecske anyja körülöleléi biztonságában. Azonban a töprengés ideje tovatűnt, hisz indulnia kellett. És újra kelt... Az éteri magasságokban még hallotta az angyalok mennyei muzsikáját, amint dicséretet mondanak az ég és a föld Urának, és imádják Jézust, a világ Megváltóját, akinek adatott minden hatalom mennyen és földön, s aki mégis kész volt kicsiny, törékeny csecsemőként erre a világra jönni s alászállni az égből, miként egy tiszta, icipici hópehely. Az angyalok örömeiket zengtek fent az égben, úgy, mint valamikor régen, az idők teljességében, amikor megszületett a Messiás. Karácsony volt lenn, a földön és fenn, az égben...

Hópelyhecske csak szállt, csak szállt, s mindeközben testvéreivel víg táncot járt. S amint egyre ereszkedett lefelé a tér és az idő véges világába, úgy halkult az angyali kórus vidám éneke, s nőttön-nőtt a csönd és a sötétség. „Mi végre születtem? Hová kell lelesnem? Hol a helyem?” – visszhangozta a mélyfekete éjszaka a hóhérré pihécske kérdéseit. Kisvártatva választ kapott mindezekre, amikor nagy lendülettel megjelent a szél, s ezt mondotta: „Egyet se félj, piciny barátom, én a helyet számodra megtalálom, ahol élned s halnod kell! Csak bátran bízd rám magad, hisz én azért születtem, hogy az útkeresőket jó irányba tereljem!” S azzal a szél a hátára kapta Hópelyhecskét, s ő repült vele kecsesen és önfeloldtan.

Egy kisváros fölé érkeztek, amelyek karácsonyi fényei már messziről integettek. A köztéri karácsonyi zene betöltötte a hideg utcákat, amiképpen a frissen sült mákos kalács illata a meleg szobákat. Hópelyhecskével röptében megesett, hogy néhány ház ablakán belesett. Az egyik hajlék ablakában állt egy öregapó, akinek haja fehér volt, mint a hó. Botjába, egyetlen támaszába kapaszkodva nézett ki az ablakon, elmerengve a régi szép időkön, amikor még a mindig jó kedélyű felesége kezét

a szépkorú bácsi, akinek ugyan már hajlott volt a háta, de egyenes a tekintete. Egyenes, tiszta tekintettel nézett a múltba s a jövőbe is, ahogyan azt hitvесе, az áldott emlékü asszony is tette egykoron. Bár a neje elment a minden élők útján, de otthagytta a házban a derűjét. „Attól, hogy a hajam deres, a kedvem még lehet derős” – csendültek fel lelkében hön szeretett felesége szavai, akinek messze hangzó kacagása áthatol még az idő egyre sűrűsödő szövetén is, és akinek évtizedek múltán is úgy tudta megfogni a kezét, mint azon a csendes, hóeséses téli délutánon, amikor hirtelen virágba borult minden. Amikor az ablak előtt állva, gondolataiba merülve a kedves agastyán megpillantotta az első szikrázó hópihéket, Hópelyhecskét, hártalan öröm tündöklött fel arcán, mintha valami földöntúli boldogság kerítette volna hatalmába. Hópelyhecske gyermekéi áhíttal figyelte az öregurat, belefeledkezve annak „deres derűjébe”. Amikor még a szent adventben, az égi magasságban felhőanya védelmet nyújtó ölében várakozott arra, hogy megszületessen, hallotta, amint az angyalok így társalognak egymással: „Aki mást felüdít, maga is felüdül.” Pontosan ezt érezte most ő is, s ezzel az üdeséggel folytatta tovább útját.

„Mennünk kell tovább, még nem érkezél meg!” – szólította meg a szél. Hópelyhecske perdült-fordult a szélben, kedvesen, ünnepien, szépen, hisz ő a táncával ünnepelte az Úr Jézus megszületését. Békés, nyugodt volt a táj, a gyermekek vidám dala is ünnepi ragyogást hozott az éjszakába, amint kántálni jártak házról házra. Az egyre sűrűbben hulló hó is megfénysítette az estét s az emberek kedvét. Kivéve azt a marcona külsejű férfiút, aki nem engedett a lelkébe ragyogást, csak hideg nyafogást. Lábát terpeszbe téve, vállán egy hatalmas hólapáttal állt udvarán, miközben fenyegetően nézett Hópelyhecskére és sok-sok testvéreire, s ajkáról nem akart szünni a nyafogás. Ahogy sűrűsödött a hóesés, úgy sűrűsödtek a méltatlankodó szavak, amelyek száját elhagyták. „Nem szeretem a fehér karácsonyt, nem szeretem a hóesést, csak a baj van vele, mert folyton lapátolni kell!” – szajkózta szakadatlan. Majd szeméit a földön elterülő fehér anyagra szegezve, hányta a havat megállíthatatlanul. S miközben fagyos tekintettel és dühödt híval csak lapátolt és lapátolt, nem vette észre, hogy elásta magát a zúgolódás és az örömtelenség jégvermébe. Már nem tudott az égre nézni és gyönyörködni a hóesésben, mint valaha, kizárólag a földre fókuszálta minden figyelmét és erejét, ezért vált ilyen földhözragadtá. Nem tudott felfelé nézni, csak görcsösen lefelé. Már nem tudott és nem is akart felemelő, ünnepi pillanatokat megélni, csak lefelé húzókat. Nem foglalkozott sem a karácsony ünnepével, sem a szemet, szívet gyönyörködtető hóeséssel. Ez az ember szomorú látványt nyújtott onnan felülről is, ahonnan Hópelyhecske figyelte őt. A könnyed, játékos hópihére nehéz szívvel folytatta tovább útját.

Húséges jó barátja, a szél a kisvárosra kívülről repítette, s ő meglátott egy hegyekkel körülölelt tavacska. „Megérkezél!” – mondta a lengedező szél. „Ide kell lefullanod, itt a helyed! Később még találkozunk!” S ezzel a mondattal a szél elillant, otthagytva a picike hópihécskét. „Ég áldjon!” – köszönt el Hópelyhecske. A tó befagyott víztükreán vidáman kurjongató gyerekek korcsolyáztak. Egy kisfiú éppen elesett a jégen, s kesseres sírásra fakadt. De amint meglátta, hogy esni kezd a hó, nyomban elszállt a szívéből a bú. „Hurrá, hull a hó!” – kiáltotta örömmel. Felállt, magasba emelte a karjait, s Hópelyhecske éppen a kisfiú kezében landolt. „Milyen csodálatos vagy, Hópelyhecske!” – mondta a gyermek. A picinyke hópihére a kislegény örömtől ragyogó szeméinek tükrében meglátta önmagát. „Milyen kicsike vagyok, s ennek a gyermeknek mégis milyen nagy örömet jelentek! Ezért a pillanattért érdemes volt megszületnem – gondolta magában. – Mindjárt elolvadok a gyönyörűségtől!”

S a kisfiú meleg tenyerében valóban olvadni kezdett. Nem volt számára fájdalmas az átalakulás, a szilárd halmazállapotból való elmúlás. Pici, fehér teste átlátszó, tiszta vízcseppé változott, végiggördült a kisfiú kezén, lemosva róla a maszatot, majd behullott a fekete földbe. Ám nem maradt örökre ott, nem nyelte el a föld örökre.

Másnap délben, amikor a harangok megkondultak, a simogató nap-sugarak hangját hallotta, amint őt hívják. Felkelt hát a szorongató ragyogás közül, s mint láthatatlan, de nagyon is valóságos pára visszatért oda, ahonnan elindult: az égbe. Az égbe, amely nincs is olyan nagy messzeségben, mint ahogyan mi, földön küzdő emberek sokszor gondoljuk. Hisz az első karácsonykor, amikor az Úr Jézus megszületett, az ég a földre szállt. Egyszerűen, tisztán, mint a hópehely. S ez a csoda ma is megtörténhet mindazok életében, akik átéltek, mi is az igazi karácsony, akik engedik, hogy az ő szívükben is megszülessen a Szabadító. Egyszerűen, tisztán, mint a hópehely...

■ KOCZOGH JULIANNA

Áldást osztó fenyőfák

„Hasonlatos a mennyeknek országa a mustármaghoz, a melyet vévén az ember, elvete az ő mezejében; a mely kisebb ugyan minden magnál, de a mikor felnő, nagyobb a veteményeknél, és fává lesz, annyira, hogy reá szállanak az égi madarak, és fészket raknak ágain.” (Mt 13,31–32)

„Gyermekkorom tükörcserepei” – jutnak eszembe *Sütő András* szavai a három fenyőfára gondolva, melyek szinte három évtizeden át díszítették a szülői ház udvarát.

Még gyerekek voltunk, mikor apám öt fenyőfát ültetett, hogy majd ha felnőnek, a tobozokat fel tudja használni koszorúkészítéshez. Apám ugyanis könyvelő volt, de otthon egy nagy kertes ház gazdaságát vezette, ahol virágtermesztéssel és koszorúkészítéssel foglalkozott anyámmal együtt. Ez a pluszjövedelem jelentősen hozzájárult ahhoz, hogy a hetvenes években új házat építhetünk. Évente többször kiment a család az erdőbe fenyőtobozt szedni a koszorúkhöz. Ezt próbálta apám megkönnyíteni az udvarra ültetett fenyőkkel.

A fák szinte észrevétlenül felnőttek, velünk együtt, megszokta őket a szemünk, belenőttek a tudatunkba. Az alsó ágaikat az évek során felhasználtuk a koszorúkhöz. Egyre magasabbra nőttek, elhagyták a házat, belenyúltak az égbe. Az egyiket jó néhány éve ki kellett vágni, túl sok fényt elvett, elnyomta a gyümölcsfákat. Néhány éve már toboz is termett. Igaz, másfajta, mint amelyet megszoktunk.

Közben a szüleim megöregedtek, mi kipirepültünk a családi fészkből, a koszorúkészítés is abbamaradt. A fák pedig egyre nőttek, gyönyörű látvány volt, amikor tavasszal kirü-

ra lássam őket. Akkor még nem gondoltam, hogy ennyire megvisel majd a hiányuk.

A favágás napján nem voltam otthon. Egész nap ott járt az eszem, féltettem anyámat, hogy beleroppan. Délután telefonált, hogy kivágták a fákat. Elmondta, hogy az egész utca összegyűlt, mindenki segíteni próbált. A hatalmas fák ágait vitték haza karácsonyfának, de még így is tele az egész udvar.

Uram Isten, gondoltam, olyan lehet az egész, mint egy hatalmas temetés.

Leírhatatlan fájdalmat éreztem. Egész éjjel nem aludtam semmit. Úgy éreztem: a gyermekkorom egy részét most tépték ki a lelkemből. Hiszen ezek a fák éltek, észrevétlenül ott éltek közöttünk, láttak bennünket felnőni, óvtak, takartak bennünket a naptól, a havasok tisztá levegőjét hozták közeink a poros, kibíthatatlannul forró nyarak idején. És mártól nincsenek többé.

Két nap múlva tudtam csak hazamenni. A látvány, ami fogadott, nagyjából fedte az elképzeléseimet. Felmáztam a hatalmas, kidöntött farrönkökre, és szétnéztem.

A három nagy fa három templomba került. Oldalsó ágait hordták az emberek. Milyen jó, hogy sok családnak nem kellett pénzért venni a karácsonyfát! A fák törzséből gerendát vágtunk, megerősíteni vele a ház tetőszerkezetét. Egy fenyő megmaradt az ötből. A kivágott fák alatt három kis fenyőcsemetét vettünk észre, amelyek teljesen eltörpültek a nagy fák árnyékában. Van tehát utánpótlás, és még ültetünk is.

Egyre többen gondolok arra, hogy ezek a fák önmagukat adták jótékonyan, testük feldarabolódott, hogy

gyeztek. Rengeteg galamb fészket rajtuk.

Tíz éve már, hogy apám meghalt. A sírjára is jutott minden évben a fenyőágakból.

Egyik nyáron nagy vihar volt. Anyám félni kezdett, hogy a szél kicsavarja a hatalmas fákat, és összetörök a ház tetőt. Tavaly sok fát tépett ki a vihar a környéken. Ekkor kezdünk el azon gondolkodni, hogy ki kell vágni a fenyőket. Úgy érztem: a legszebb dolog egy fenyő életében, ha karácsonyfaként fejezte be pályafutását. Az ünnep előtti hétre beterveztett favágás előtt még egyszer hazautaztam, hogy utoljá-

sok házban gyűljon meg rajtuk a karácsonyi láng. Bizonyára tűzifa is lesz belőlük, hogy melegedjenek az emberek. Akárcsak Krisztus, aki önmagát adta, hogy éljünk általa. Egy hatalmas temetés, hogy élet fakadjon belőle. A fenyő áldást osztó, kitárt karjai alatt több százan vették magukhoz Krisztus testének és vérének jegyeit.

A fájdalom lassan elmúlik. Megmarad a reménység, hogy örömet szereztünk vele másoknak. Tavasszal fát ültetünk, még többet, mint ahány volt. Talán felnőve áldássá lehetnek majd mások életében.

■ OROSZ OTÍLIA VALÉRIA

Slovenská príloha

Stranu zostavila: Hilda Guláčiová-Fabuľová

Vianočný smútok

„Vianoce, Vianoce prichádzajú, šťastné a veselé.“ Už sa blíži opäť čas štastia a radosti. V reklamách sa všetci šťastne usmievajú, pre svojich blízkymi darčeky chystajú. V srdci človeka vládne radosť a pokoj. Teda, mal by. Keď sa však pozrieme okolo seba a začneme vnímať ľudí okolo nás, zistíme, že po pokoji a šťastí, akoby sa zľahla zem. Po potulkách mestom sa namiesto pokoja stretne s nervozitou a uponáhlanosťou. V obchodoch i na cestách s aro-

keho, alebo ho sprevádzajú na ceste utrpenia, bolesti a nemoci. Ten smútok zostáva ukrytý v hĺbkach našich sŕdc i vo vnútri našich rodín. Samotná atmosféra Vianoc nedokáže zmeniť situácie v našom živote, nemôže premeniť nenávisť na lásku, nepokoj na pokoj, smútok na radosť. Ďalšia výpoveď dievčaťa dodáva: „Vytvorila sa skupina pre ľudí, ktorí nenávidia Vianoce. O čom sú vlastne Vianoce? O pretváraní ľudí, že ako sú radi, že sa vidia a môžu si povedať

tnosťou. Vo vzťahoch s podvodom, klamstvom a nenávisťou. Podobná situácia sa odohrala aj pred vyše 2000 rokmi v „DOME CHLEBA“ – v Betleheme. Ľudia prežívali svoje každodenné problémy a starosti. Mnohí boli v Betleheme iba na návšteve u blízkych, aby sa dali zapísať každý do svojho mesta, plniac cisárov príkaz. Na Zemi sa zrodil nový život. Prichádzal „Predivný Radca, mocný Boh, Otec večnosti, Knieža pokoja.“ (Biblia, Izaiáš 9,5) Boh sa stal človekom, zrodil sa v maštaľke uprostred ľudskej biedy, bolesti, trápenia i starostenosti. A mnohí o tom nevedeli, Boží príchod na svet nevníмали a domov sa vracali bez zvesti o kniežati Pokoja.

Domnievam sa, že podobná scéna sa odohráva aj dnes, po vyše 2000 rokoch. Síce inak obliekame, inak premýšľame, inak vystupujeme navonok. Ale v srdci zastávame rovnakí. Nesúc svoje drobné radosti i svoj nemalý záľ. Napriek tomu, že vo vianočnom období hovoríme častejšie o radosti a šťastí, zostáva čoraz viac len pri reči. Nevíme a možno sa bojíme ju skutočne prežívať. Výpoveď 17 ročného dievčaťa podáva o tom presvedčivý dôkaz: „Cítim smútok, ale zároveň sa teším na Vianoce. Ale vždy keď sa na niečo teším tak to dopadne hrozne... tak radšej sa nebudem tešiť!“

Mnohí z nás môže mať podobné pocity pri myšlienke na blížiaci sa príchod Vianoc. Viacerí prežili toho roku krízu v rodine, vo vzťahoch, iní prišli o zamestnanie a zápasia o prežitie. Smútok zostáva realitou aj v živote tých z nás, ktorí stratili blíz-

„mám ľa rád“? Tieto tri krásne slová sa dajú povedať počas celého roku, nielen na Vianoce . . .

Čo by to boli samozrejme ešte Vianoce bez darčiekov, zhonu, nepokoja a smútku kvôli tomu, že sme nedostali to, čo sme tak neskutočne chceli? A ešte k tomu tie úbohé reklamy v televízii, ktoré začali už hádam v júli. NENÁVIDÍM VIANOCE! „

Prečo majú mladí ľudia taký pohľad na Vianoce? Prečo sa počas nich v nás nič nemení? Je to pre to, lebo neprijímame do srdca náš narodeného Spasiteľa. On je ten zaslúbení Záchranca, predivný Radca, mocný Boh, Otec večnosti a Knieža pokoja. U Neho je radosť i pokoj. Ak sa priblížime k Bohu, On sa priblíži k nám. Ak do Jeho rúk vložíme náš smútok i starosti, On nám do srdca vloží ten skutočný pokoj, radosť i lásku. Boh sa priblížil svetu, dal a dáva mu svoju Lásku. Záleží len na nás, čo s ňou urobíme, či ju prijímame, alebo ňou pohrdnem. Hoci sme veľmi podobní ľuďom žijúcim pre 2000 rokmi s našou bolesťou, trápením i smútkom; nezostaňme im podobní v pohrdnutí Ježišom. On je tu! Len vďaka Nemu a len s Ním majú Vianoce ten pravý význam. Len ak prijíme vianočné posolstvo Božej lásky, pokoja a radosti, začneme Vianoce s radosťou očakávať a napriek okolnostiam v pravom pokoji prežívať.

Pokojné prežívanie Vianočnej radosti z narodenia Kniežaťa Pokoja Vám želá!

■ MGR. HANA PENIČKOVÁ,
evanjelická farárka

Vianočná dobrá zvesť

„Zjavila sa milosť Božia, spásonosná všetkým ľuďom.“ (List Tít 2:11)

„Narodil sa Kristus Pán, veselme sa! Z ruže kvet vykvitol nám, radujme sa! Z života čistého, z rodu kráľovského nám, nám narodil sa!“ – spievame radosťne, veselo v Štedrý Večer túto krásnu pieseň Juraja Tranovského.

Ale naozaj máme tú veľkú radosť tej vianočnej dodrej zvesti-ako mali na prvých Vianočiach pastieri, keď počuli anjelský chór spievať: „Nebojte sa, veď zvestujem vám veľkú radosť, ktorá bude všetkému ľuďu, lebo narodil sa Vám dnes v meste Dávidovom Spasiteľ, ktorý je Kristus Pán.“ (Ev. p. Luk 2,10-11)

Ľudia v našom dnešnom svete sú sklamaní, beznádejní. Veľa pracujú, snažia sa, bežia...

A náhle príde nejaká katastrofa: ako sme mali v tomto roku na jar zátopu v našej krajine. Alebo nedávno to červené blato, ktoré vypuklo pri meste Ajka a ľudia si stratili svoje domy a všetko, čo zatial získali. Ti ľudia stratili aj chuť do života, stratili aj svoju nádej.

Do tohto beznádejného sveta chce poslať aj teraz odkaz náš Hospodin: Ľudia, predsa môžete mať nádej a radosť – „Lebo zjavila sa milosť Božia, spásonosná všetkým ľuďom.“ – skrze nášho Pána Ježiša Krista. Koho dal, daroval nám náš Hospodin. Ten náš Ježiš Kristus si tam nechal nebies, nebeské kráľovstvo a stal sa človekom, stal sa chudobným. Ten Ježiš Kristus prišiel nás hľadať, spasit, vykúpiť. Ten Ježiš Kristus priniesol nám milosť, lásku Božiu. Prišiel za to, aby pre nás potom mohol dať svoj celý život. Ten náš Ježiš Kristus chce, aby v týchto dňoch, na tieto krásne sviatky sme sa utíšili, aby sme zastavili, aby sme si uvedomili: Ten náš Ježiš Kristus, ktorý si splnil milostivú vôľu svojho nebeského Otca a prišiel na našu biednu zem spasit nás všetkých. V Jeho osobe sa stelesnila Božia láska, ktorá chce nás aj dnes objímať, prijímať, spájať a no-

sievať láskavo, milostivo každodenne. Ten náš Ježiš Kristus chce, aby aj my – v Jeho láske – prijímali jeden druhého, aby v Jeho svetle milosti sme videli: Čo je podstata tých sviatkov. „Tak Boh miloval svet, že Svojho Jednorodného Syna dal, aby nezahynul, ale večný život mal každý.“ (Ján 3,16) Náš Pán Ježiš chce naše srdcia si očistiť, posvätiť a pripraviť: aby potom mohli byť Božím stánkom. Náš Pán Ježiš chce sa narodiť v našich srdciach, aby tam býval On so Svojimi darmi: s Jeho láskou, pokojom a radosťou.

Nech sa stane aj s nami Boží zázrak na tieto vianočné sviatky, aby sme mohli naozaj radosťne, veselo spievať spolu: „Čuj, slávny neba ples: Kristus narodil sa dnes! Sláva Bohu na nebi, pokoj ľuďom na zemi! Plesaj ľudstvo, vzdávaj česť za radostnú spásu zvesti: Novorodený Kráľ teba spasit zavítal!“

■ H. G. F.

Začiatok zmeny

„Lebo v Dávidovom meste sa vám dnes narodil Spasiteľ, Kristus Pán“ (Lk 2,11)

Dnes, keď máme možnosť volať mobilom do zahraničia, poslať e-maily do celého sveta a prostredníctvom internetu získať akékoľvek informácie, je ťažké predstaviť si, čo kedysi znamenala družica veľkosti basketbalovej lopty. Ale, keď 4. októbra 1957 vypustil Sovietsky Zväz na obežnú dráhu Sputnik, prvú umelú obežnicu Zeme, začal sa moderný vesmírny vek. Zmenil sa chod histórie. Národy sa ponáhľali dobehnúť

Soviетov, technický rozvoj sa zrýchľoval a strach z toho, čo to bude znamenať pre ľudstvo, sa striedal s nádejou. Udalosti, ktoré menia prítomnosť a budúcnosť, sú pre súčasníkov často nezrozumiteľné.

Tak to bolo aj pri príchode Ježiša na túto zem. Bol iba dieťaťom, ktoré sa narodilo obyčajným manželom v malom meste. Ale táto udalosť zmenila chod histórie. Slová, ktoré povedal anjel pastierom sa za-

čali šíriť: „...lebo v Dávidovom meste sa vám narodil Spasiteľ, Kristus Pán.“ (Lk 2,11) O devätnásť storočí neskôr napísal Philips Brooks o Betleheme toto: „V tebe sa stretli nádej a strach všetkých rokov.“ Keď otvoríme svoje srdce Kristovi a uznáme Ho za svojho Spasiteľa a Pána, smer našej osobnej histórie aj našej budúcnosti sa zmení. Táto veľká radosť je pre každého a v každom kúte sveta.

Strom požehnaní

Čítal som o mladých manželoch, ktorých podnikanie skrachovalo, a preto mali veľmi málo peňazí, ktoré by mohli minúť na Vianoce. Ale aj tak sa rozhodli ušporiadať večierok. Hosti privítali céder ozdobený snúrami svetiel a malými zrolovanými kúskami papierov priviazaných stužkami ku konárom. „Vítajte pri našom strome požehnaní,“ povedali so širokým úsmevom. „Napriek ťažkostiam, ktoré nás prostetli, náš Pán Boh rôznymi spôsobmi požeh-

nal, a preto sme sa rozhodli zasvätiť tento strom Jemu. Na každom papieriku je napísané požehnanie, ktoré sme od Boha tento rok prijali.“ Tento mladý pár prešiel odvtedy ešte mnohými ďalšími skúškami. Ale oni sa rozhodli spoliehať na Pána. Často spomínajú, že Vianoce s ich „stromom požehnaní“ boli jedny z najkrajších, pretože mohli vyznávať ako Mária: „Môj duch vzdával v Bohu, mojom Spasiteľovi... pretože urobil so mnou veľké veci ten,

ktorý je mocný.“ (Lk 1,47–49). Nech sú tvoje ťažkosti akékoľvek, nemôžu ti pokaziť Vianoce, pretože nič nemôže „pokaziť“ Krista. Sústreď sa na Pána Ježiša a hľadaj spôsob, ako by si sa mohol podeliť o svoje požehnanie s inými. Možno svojím „stromom požehnaní“?

„O, prijmi vďaka, Bože všemohúci. Tys darca, čo všetko najlepšie dávaš. Stvorenie všetko Ti vrúčne spieva dnes: „Buď Tebe vďaka a sláva.“

ÓÉV ESTÉJE – MT 9,14–17

Velünk a vőlegény?

Óévste vagy közkeletűbb nevén „szilveszter” nem éppen a bűjtölés ideje még a vallásos emberek körében sem. De vajon az volna-e a nagy vidámság és ünneplés oka, hogy velünk a vőlegény? Konzolidált keresztény ifjúsági csoportok összejövételén a szokásos társasjátékok (*Activity*, gyilkosok, Amerikából jöttem stb.) mellett elmaradhatatlan ilyenkor az ifjúsági énekek gitárkíséréssel való éneklése, és éjfélkor sem – a vallástalan társaságokra jellemző – dévaj ordibálással és pezsgődurrogatással szédülnek át egyik évből a másikba. Ehelyett igeolvasással, áhitattal, imádsággal, a *Himnusz* éneklésével búcsúztatják az évet és köszöntik az újat.

Bűjtőlésről azonban szó sincs. Nem bűjtölünk, mert velünk a vőlegény – zárhatnánk le nagyon egyszerűen ezt a témát, Jézus szavára utalva. Pedig Jézusra sem igaz, hogy ne bűjtölt volna. Nyilvános fellépésére negyvennapos pusztai elvonulással, elmélyült imával és bűjtöléssel készült. Amikor pedig az egyik gonosz lélek-től megszállott fiún tanítványai nem tudtak segíteni, nemcsak korholta őket hitetlenségük miatt, hanem meg is jegyezte, hogy „ez a fajta nem távozik el, csak imádságra és bűjtölésre”. A *Hegy beszédben* sem azt tanítja, hogy egyáltalán nem kell bűjtölni, hanem csupán arra hívja fel a figyelmet, hogy a vallásos jó cselekedetek értékét semmissé teszi, ha kérkedik velük az ember.

A farizeusok kifogása pedig éppen-séggel az abban a korban megszokott

külsődleges, rituális hagyomány ápolásának elmaradására vonatkozott. Szemléletüket a farizeusról és a vámszedőről mondott példázatból is megismerhetjük („bűjtölök kétszer egy héten”). Akárhogy szépítjük, a mai keresztények többsége számára is legfeljebb ennek a külsődleges, megüresedő rituálénak egy még tovább egyszerűsített és könnyített változata maradt az adventi és bűjtő vasárnapok lila oltárterítójével és népszokás jellegű hagyományával.

Idősebbek még emlékeznek rá, hogy az ő idejükben ilyenkor nem volt ildomos esküvőt tartani, és évben, ivásban is törekedtek a tisztességre. Elkötelezettebb bibliaórások, bátran szembeszállva a korszellemmel, még manapság is – talán a be nem tartott szilveszteri fogadalmaik ellensúlyozásaként – a csokoládéévéstől, az alkoholtól, a cigarettától vagy épp a tévénezéstől próbálják egy időre eltiltani magukat több-kevesebb sikerrel.

Velünk a vőlegény, vagy elvétetett tölünk? Ha velünk van, vajon mit csinál közöttünk, és mi mit kezdünk vele? Ha pedig elvétetett, akkor ki vette el, és hova vitte? Vele vagyunk, vagy a magunk útját járjuk? Lehet, hogy nem is elvétetett, hanem önszántából ment el, és nincs is nagyon kedve újra közösködni velünk? Van okunk bűjtölni vagy szomorkodni? És ha igen, Jézus távolléte miatt? Van okunk örülni és ünnepelni? És ha igen, azért, mert jelen van Jézus az életünkben? Melyik állapot igaz ránk a 2010-es év utolsó napján?

Szomorkodunk, hogy nincs velünk Jézus, vagy éppenséggel addig örülünk, amíg nincs itt? Netán tényleg itt van, és ez valóban felszabadító és örömteli számunkra? Vagy épp ez az, hogy jelen van, de megfeszítették?

Öröm vagy bűjt? Jelenlét vagy távollás? Melyik az erősebb valóság? Jézus üdítő jelenléte vagy a sötétség hatalmának órája, amelyben visszahúzódik, szenvedések mögé rejtőzik az Örökkévaló?

Nekünk, *Luther* tanítványainak van egy egyszerű lehetőségünk arra, hogy a kettőt ne lássuk ellentétben. Sőt a triumfáló ünnepléssel szemben épp a keresztben, a gyalázatban és az alázatban, a szenvedésben és a látszólagos vereségben lásuk az Isten valódi arcát. Ahogy a *Luther* egyik asztali beszédében szereplő „bolond” magyarázta: „farsangkor (ahogy szilveszterkor is) sok bűnök esnek, ezen szomorkodni kell”. Öltünk talán zsákruhát? Ilyesmít csak Istennek tettek eddig – amikor Jónás prédikálására Ninive megtért.

A választott szent sereg elit csoportjai legfeljebb látványosságként, vallásos kérkedésként szórnak hamut a fejükre, és járnak búskomor képpel, hogy mindenki jól láthassa rajtuk, mennyire megalázkodtak, miközben szemérmetlenül folytatják kisedet, ámde annál irtalmatlanabb játsszmaikat egymás ellen. Erre a zsákruhára inkább ne varrjunk foltot. Öltünk teljesen másikat helyette.

A hagyományokkal – akár a rossz

AZ ÜNNEP IGÉJE

beidegződésekkel – való öncélú szakítás persze még nem jelent automatikusan megújulást. A berögződött, ámde tartalmukat veszített szokásokhoz és pokoli játsszmákhoz való rögzetés ragaszkodás azonban egészen biztosan akadály a mindenfajta tényleges megújulásnak. Akadálya az életnek magának.

Mégis, milyen stratégiát válasszunk? Mire volna igazán szükség a 2011-es évben? Új tömlőre. Már ha egyáltalán van mit beletölteni. És persze új ruhára. De nem a meséből ismert királyéra. Nehéz dolgok ezek. Vagy túl egyszerűek?

Szokások, hagyományok, lemondás, bűjt vagy éppen ünneplés és örvendezés: minden arról szól, hogy az ember szeretné jobban érezni magát a bőrében. Szeretne a helyén lenni. Szeretne teljesebb életet élni. Ezeket a hasábokon nem meghökentető mérés az azt írni, hogy a megoldást a názáreti Jézus Krisztusban találhatjuk meg. Valahogy mégis, ha beleszippanunk a levegőbe, azt lehet érezni, hogy ebben a minden tekintetben válságos időben az emberek többsége úgy törekszik az elviselhetőbb vagy elérhetőbb élet elérésére, hogy semmi sem számít, minden és mindenkin keresztül lehet gázolni. Mint egy tömegben kitört pánik alkalmával, mikor egymást tapossák a túlélés reményében vagy csak tehetetlenül sodródva. Nincs ez másképp az egyházban sem. Nagy áldás volna ezt a nemtelen hagyományt végérvényesen magunk mögött hagyni a 2010-es évvel.

■ BARTHA ISTVÁN

Oratio œcumenica

Urunk, mennyei Atyánk, akinek szeretete tartott meg bennünket a mögöttünk levő évben, és akinek kegyelmében reménykedünk az új év első napján is!

Imádkozunk önmagunkért! Hogy ebben a naptári évben is növekedni tudjunk hitben és szeretetben; ismerjük föl jelenlétedet! Ajándékozz nekünk új lehetőségeket, erősítsd reménységünket, bátoríts gyengeségünkben! Add, hogy szereteted kézzelfogható jelei, továbbadói lehessünk, akik a bocsánatkérés és a megbocsátás nagyszerűségét gyakorolva életünkkel és életvitelünkkel tanúsíthatjuk, hogy hozzád tartozunk.

Imádkozunk gyülekezetünkért – mindazokért, akikkel együtt vagyunk, akik hasonló módon vágyakoznak jelenléd megtapasztalására, és azokért is, akik ma nem tudtak vagy nem akartak közösséget vállalni velünk, de hozzád tartoznak. Áldj meg minket, Urunk, tartalmas gyülekezeti élettel, hogy a téled kapott öröm, vigasztalás és erő meglátszhasson rajtunk. Hogy észre lehessen venni rajtunk, hozzád tartozunk, a te közelségben élünk, és naponta való megújulásunk lehetősége téled ered.

Imádkozunk egyházunkért – hogy ne csak múltunkra, de jelenünkre is büszkén tekinthessünk, mint akik a kapott örökséggel okosan gazdálkodnak. A régihez szervesen illeszkedve, mégis aktuálisan és hitelesen tudjunk megszólalni. Eléd hozzuk egyházunk jövőjét! Kérünk, hogy mutass nekünk új utakat, nyiss előttünk új lehetőségeket, amelyekkel élve fel tudjuk mutatni sajátos, evangélikus életszemléletünket, a szabadságban megélt rendünket. Te tartsd meg és éleszd, növeld számunkra fontos közösségeinket. De adj, Urunk, bölcs belátást és erőt a változtatáshoz is, hogy ne a hagyomány, hanem a te éltető erőd mozgasson bennünket!

Imádkozunk országunkért és a nagyvilágban magyarként élőkért. Adj bölcsességet, hogy meglévő anyagi és szellemi kincseinket ne el- vagy csupán felhasználjuk, hanem fenntartható módon, a megújulás lehetőségét állandóan szem előtt tartva éljünk. Imádkozunk a közösségeikért felelősséget vállaló embereikért, vezetőikért és képviselőikért: gyülekezetekben és iskolákban, önkormányzatoknál, vállalkozások és vállalatok élén; és azokért, akik milliók sorsának intézői! Segítsd meg őket, hogy döntéseikben bölcsen és becsületesen, a köz javát szolgálva állhassanak meg!

És imádkozunk, Urunk, a világért, melyet te tartasz fenn – adj nekünk békét saját világunkban, családjukban és ismerőseink között! Kérünk, engedd megérezni jelenléted ott is, ahol békétlenség, elégedetlenség, erővel való visszaélés zajlik, vagy betegséggel kell együtt élni. Engedd megtapasztalunk, hogy már itt és most, a saját helyünkön és élethelyzetünkben a te néped tagjai lehetünk. Azok közé tartozhatunk, akik reménykednek, hogy halálunk után színed elé kerülhetünk, és szereteted ott is őrizz bennünket. Engedd, hogy ebben a reménységben legyünk a már előmentekkel kapcsolatban!

Add, hogy egykor újra egy lehessen néped, és a most hiányzókkal kiegészülve élhessük át, milyen nagyszerű dolog téged dicsérni! Ámen.

Az élő Isten járt velem

CANTATE

► Az évváltásra javasolt heti ének, *Az élő Isten járt velem* (EÉ 349) érdekes találkozás. Egyesíti egy 17. században élt német grófnő versét az egyik legfontosabb reformáció korabeli dallammal.

A vers költője, *Amilie Juliane von Schwarzburg-Rudolstadt* született *Barby-Mühligen* (1637–1706) csaknem hatszáz énekével a legtermékenyebb német énekeszerzők közé tartozik. Már tizennégy éves korában verselt, németül és latinul; életében három kötete jelent meg. Jelentőséget növeli, hogy *Wer weiß, wie nahe mir mein Ende?* című költeményének részletei *J. S. Bach* kantátáiban is megjelennek (BWV 27 és 166 az első, BWV 84 a tizenkettedik versszakot dolgozza fel).

A *Bis hierher hat mich Gott gebracht* három strófája 1699-ben keletkezett. Istenbe vetett bizalomról tanúskodó szövege példaértékű, ha tudjuk, mekkora veszteségeket kellett a betegeskedő *Amilie Julianének* elszenvednie: kislánya csak néhány napig élt, három fogadott leánytestvére egy hónap alatt kanyaróban meghalt.

Énekeskönyvünk – az általános gyakorlatot követve – *A menyü Urának tisztelet* (EÉ 43) dallamát rendeli a *Türmezei Erzsébet* fordításában megjelenő énekhez; ezzel szemben a német énekeskönyv (EG 329) egy számunkra ismeretlen dallammal párosítja.

Nikolaus Decius Gloria-parafrazisa a legrégebbi német gyülekezeti ének. Nagy valószínűséggel 1523 húsvétján keletkezett, még *Luther* legkorábbi énekei előtt. A dallam a húsvéti 3. gregorián mise – alapvető beleiktatott tropus-szöveg alapján *Lux et origo* (*Fény és kezdet*) néven neveznek – Gloria tételének második sorából indul ki, szinte maradéktalanul követi annak hangjait.

A vers *Luther-strófa*: a Bar-forma hétsoros változata. Nevét arról kapta, hogy *Luther* különösen kedvelte, többek között zsoltárparafrazisai (például EÉ 402) is ebben a keretben íródtak. Ez a strófa a késő középkortól kezdve a mesterdalok körébe tartozó vallásos népdalok és elbeszélő ének kedvelt formája.

Énekünk páratlan lüktetésű, tancos ritmusával, kvintig terjedő hangkészletével, könnyen énekelhető, szinte népdalszerű dallamával a *kanció* műfajához is kötődik.

Decius tehát ebben az éneken három zenei típust vagy műfajt egyesít. A gregoriánból merített dallam hangjaival a hivatalos liturgikus hagyományt, a kancióritmussal a nép hagyományos éneklését, a *Luther-strófa*val a költészet és éneklés naprakész irodalmi formáját.

■ ECSEDI ZSUZSA

Mindeddíg megsegített

A nagymamám jut eszembe erről az énekünkről. Az a kicsiny szórványgyülekezet, ahol felnővekedtem, nem ismert (ismer) sok éneket. A nagyobb ünnepeken általában ugyanazt a kettőt, hármat énekeltek évről

évre, ismerősen csengett már a harmónium első hangja is. Nem ismertünk sokat, de azokat úgy zengette a maroknyi csapat, hogy átmelegedett tőle a szívünk-lelkünk, még a kis imaház is. Itt cseng a fülemben, halom, ha behunyom a szemem, hogy énekelte (s Istennek hála, éneklé meg ma is) drága nagymamám: „Az élő Isten járt velem...”

Azok az énekek különösen belém ivódtak, melyeket az ő hangján hallottam oly sokszor. Ez az ének is ilyen. Ahogyan hallgattam, a polgári év végén, már egészen kisgyerekként megértettem, hogy minden, ami az esztendőben velünk történt, Isten akarata volt. Minden dolgunkban velünk volt, mellettünk jött, megvédett, adott örömeiket, segített a bajban. A hangsúly mindig a versszakok utolsó sorára került: „Mindeddíg megsegített”. Mert persze velünk jött, hordozott, őrzött, megvidámított, de a nagymamám tolmácsolásban leginkább megsegített.

Szerettem hallgatni az énekeknek a felerősödve, lélekkel megtelne zengő végét, de talán még nem volt teljesen a sajátom. Mára azzá vált. Kimondhatatlanul jó úgy ébredni minden reggel, hogy megtapasztaljuk Isten hűségét. Milyen szomorú és semmitmondó lehet az a számvetés, melyben nincs ott az Isten megtapasztalt

hűségéért való hálaadás. Ő megígérte, hogy velem lesz, és megtartva szavát mindaddig megsegített.

2010-re visszatekintve talán könnyű cseppet dörszölünk szét arcunkon, és nehéz, fájdalmas tragédiákra, szörnyű katasztrófákra gondolunk. Az emberek kenyerét és házat elvevő időjárásra, egymást követő áradásokra vagy az iszap pusztításra. Vagy saját házunk táján körülnézve anyagi nehézségekre, betegségekre, munkahely elvesztésére. Mégis éppen ilyen helyzetekben tudhatjuk leginkább, hogy csak ő lehet a mi támaszunk és mentőnk. Ha nem tudnánk, hogy hűségesen és irtalmatlanul megsegít, ha a semmibe tártnánk szét karunk, akkor sötétnék és komorok tudhatnánk a magunk mögött hagyni évét.

De amikor egy idős asszony, túl a nyolcvanon, akit megpróbált az élet, aki sokat szenvedett, akit fiatalon kitelepítettek a hazájából, aki sokat volt komoly beteg, akinek szívében sokszor ült rettegés, így tudja zengen, hittél: „megsegít jó Istenem, mint eddig megsegített”, akkor mi is csak ekképp tehetünk. Mert abban, hogy megsegít, mindaddig megsegített, kétségtelenül benne foglaltatik, hogy bajban voltunk, vagyunk. De ne felejtjük el számba venni a nehéz, a rossz, a fájó mellett Istenünk számtalan ajándékát, melyeket személyesen nekünk készített. És hogy a nehézből, a rosszból, a fájóból utat mutatott a gyógyulás, az új reménység felé. Mert ezt csak ő adhatja meg nekünk – és megadja bizonyosan.

■ KECZKÓ SZILVIA

HIRDETÉS

Mindenkit sok szeretettel várok *Vár rád az élet* című új albumom lemez-bemutató koncertjére december 18-án, szombaton este 6 órára a budapest-fasori evangélikus templomba (Budapest VII., Városligeti fasor 17.). A belépés díjtalan!

Völgyessy Szomor Fanni

HIRDETÉS

Mentálhigiénés lelkigondozó szakirányú továbbképzési szak

A Semmelweis Egyetem Mentálhigiéné Intézete, katolikus és protestáns felsőoktatási intézményekkel együttműködésben, 2011 szeptemberétől *akkreditált mentálhigiénés lelkigondozó szakirányú továbbképzést hirdet.*

A felvétel kritériuma: főiskolai vagy egyetemi hitéleti végzettség, egyházi ajánlás és személyes alkalmasság. *A képzés időtartama:* 4 félév, 550 óra (havonta 2 nap: szerda-csütörtök + 2 intenzív hét).

A jelentkezés az SE Mentálhigiéné Intézetben igényelhető jelentkezési lapon történik. Igénylés postán: SE Mentálhigiéné Intézet, 1450 Budapest, Pf. 91. vagy 1085 Budapest, Üllői út 26., e-mailen: mental@mental.usn.hu vagy telefonon: 1/266-1022. Letölthető: www.mental.usn.hu.

A képzésről bővebb tájékoztatást ad: Török Gábor és Semsey Gábor (Semmelweis Egyetem Mentálhigiéné Intézet: 1/266-1022).

HIRDETÉS

Gazdagítsa bibliai ismereteit!

Ökumenikus látogatás során 2011-ben is gazdagíthatja bibliai ismereteit. Ebben már huszonkét éve megbízható útítárs az Ökumenikus Tanulmányi Központ (ÖTK).

Az ÖTK szervezésében sokan láthatták már Jézus életének helyszíneit Izraelben vagy a *Jelenések könyvében* említett hét kis-ázsiai gyülekezet nyomait Nyugat-Törökországban. A damaszkuszi út, a Biblia egyiptomi vagy jordániai vonatkozású helyeinek felkeresése is felejthetetlen élményt jelentett sok utazni vágyó számára.

2011-re tervezett csoportok: májusban Nyugat-Törökországba, szeptemberben Izraelbe és Jordániába, októberben pedig – *Jézus nyomában járunk* címmel – Izraelbe.

Időtartam 8–9 nap, magyar nyelvű lelkési vezetéssel, jó ellátással, kényelmes, pihentető szállodai elhelyezéssel.

Az utak csak elegendő számú jelentkező esetén indulnak. Az árak kialakítása folyamatban. Kérjük, hogy már most érdeklődjön a csoportok létszáma miatt!

Elérhetőségeink: Ökumenikus Tanulmányi Központ: 1114 Budapest, Bocskai út 15. III. em. 3.; telefon/fax: 1/466-4790; e-mail: tanulmanyi-kozpont@gmail.com. *Gimesi Zsuzsa* lelkész: telefon: 70/508-7624; e-mail: ssnngms@citromail.hu.

HIRDETÉS

Az Evangélikus Hittudományi Egyetem a 2010/2011. tanév tavaszi szemeszterétől akkreditált pedagógus-továbbképzési programot hirdet *Teológiai továbbképzés egyházi iskolákban és óvodákban dolgozó pedagógusok részére* címmel. *Jelentkezési határidő:* 2011. január 25. Bővebb információ és jelentkezési lap letölthető a <http://teol.lutheran.hu> címen. Evangélikus Hittudományi Egyetem, 1141 Budapest, Rózsavölgyi köz 3. Tel.: 20/824-6399; 1/469-1050. Fax: 1/363-7454.

HIRDETÉS

A Luther Kiadó könyvesboltjának (1085 Budapest, Üllői út 24.) ünnepi nyitva tartása

- December 23-ig hétfőtől péntekig: 9–18
- December 18., szombat: 9–13
- December 24-től zárva tartunk, nyitás 2011. január 17-én

Felhívjuk kedves megrendelőink figyelmét, hogy az ünnepek és az év eleji leltározás miatt a december 21. után érkező megrendeléseket január 17-től tudjuk teljesíteni.

A hónap gyerekkönyve(i) – decemberben a Luther Kiadótól 1500 forintért

Gyermekvár 1. • Gyermekvár 2. • Bohócos társasjáték

Vásárolja meg a hónap könyveit kedvezményesen! <http://bolt.lutheran.hu/> • E-mail: kiado@lutheran.hu • Fax: 1/486-1229 • 1085 Budapest, Üllői út 24.

HIRDETÉS

Első evangélikus várandóshétvége

2011. január 21–23. • Az MEE Női Missziói Szolgálatának támogatásával

Helyszín: Piliscsaba, Béthel Evangélikus Missziói Otthon

Ízelítő a programból: *előadások* (fogantatás, várandósság, szülés-születés, szülővé válás, gondozási-nevelési kérdések, spiritualitás) • *kiscsoportos workshopok* (környezettudatos életmód, hordozás, szoptatás, apakör) • *egyéni beszélgetés*, lelkigondozás, személyes szoptatási és perinatális tanácsadás • *gyermekprogramok*

Áraink teljes ellátással (péntek vacsorától vasárnap ebédig): *Felnőtteknek:* 1 fő: 8500 Ft; 1 pár: 15 000 Ft. *Gyermekeknek:* 3 év alatt ingyenes; 3–12 éves korig, külön ágyon: 1 fő: 5000 Ft; 2 vagy több fő: 10 000 Ft.

Jelentkezés: Balogh Márta, 70/606-9231, illetve varandos@freemail.hu. A jelentkezés 5000 Ft előleg igazolt befizetésével történik, mely vissza nem igényelhető, de átruházható. Számlaszám (Piliscsabai Evangélikus Egyházközség): 65700017-10131271, a közleményhez kérjük beírni: Várandóshétvége.

A 2011. január 1-jéig jelentkezőknek 10% kedvezményt nyújtunk, és egy apró ajándékkal kedveskedünk.

HIRDETÉS

szeretet.éhség.hu

Országos Adventi Pénzadománygyűjtés

Az Önök támogatásának köszönhetően az idei évben több mint 800.000 alkalommal segítettünk szeretettel és hozzáértéssel, szakmailag átgondolt, pontosan előkészített és ellenőrzött munkával családokon és egyéni sorsokon.

Csatlakozzon az ünnepi összefogáshoz, hogy a hétköznapiakban is segíthessük a nélkülöző családokat! Kérjük, támogassa Ön is pénzadományával az Ökumenikus Segélyszervezet munkáját!

Köszönjük az egész éves együttműködést, a szolidaritást, a támogatást és a szeretetet!

Ökumenikus Segélyszervezet

On-line adományozás: szeretet.ehseg.hu

Adomány számlaszám: 11705008-20464565

Szilveszteri fonákságok

MENYES GYULA összeállítása

FOTO: MENYES GYULA

Evangélikusok felár nélkül járhatják be a Vatikánt – Luthernek öltözve

FOTO: MENYES GYULA

Vigyázat, Krisztus-mentes övezet!

FOTO: MENYES GYULA

Csak tiszta dunántúli forrásból...

FOTO: HORVÁTH-BOLLA ZSUZSANNA

– És akkor ide képzeltem az egyházkerület új határát.
– Szerintem még olyan húsz centivel előrébb jöhetünk...

Zsuzsa, de Boda

Így karácsony táján különösen jóleső érzéssel tölthet el mindannyiunkat a lutheránus közösségünk jellemzésére használatos szállóige: „Kis egyház – nagy család.” Az *Evangélikus Élet* szerkesztőségében ugyan senkit sem fűznek tényleges rokoni szálak egymáshoz, ám eleddig pontosan tudni véltük egymásról, hogy ki kicsoda. Szerkesztőségvezetőnk személyének kilétét illetően azonban mostanság kicsit bizonytalanok vagyunk.

Boda Zsuzsa az utóbbi egy-másfél évben mind gyakrabban kap „Kedves Zsú!” megszólítással érkező leveleket, esetenként pedig minket, kollégáit kérnek meg ismerősök és ismeretlenek arra, hogy adjunk át ilyen-olyan üzenetet „Zsúnak”. Újabban óvatosságból már rá szoktunk kérdezni a „címezett” vezetéknevére, ám a káoszon ezzel a technikával sem sikerül mindig úrrá lennünk, sőt!

Hogy lerántsuk a „rejtélyről a titkot”: ezek a „zsús üzenetek” valójában nem evangélikus hetilapunk, hanem egyházunk internetes honlapja szerkesztőjének, Bolla Zsuzsának szólnak, akit számításaink szerint nagyjából ugyanannyian tartanak számon Boda Zsuzsaként.

Lehet, hogy nem kifejezetten szilveszteri oldalra kíváncznék e más-salhangzó-eltéréstől adódó „személyiségzavar” tisztázása, ám ez a fonák helyzet az év többi napján számunkra korántsem olyan vicces... Mert igaz ugyan, hogy mindkét hölgyet Zsuzsaként ismerik, de az *EvÉlet* szerkesztőjének vezetékneve mégiscsak Boda. És egy családban azért legalább a vezetékneveket illik tudni megkülönböztetni.

► *EvÉlet*-infó

FOTO: HORVÁTH-BOLLA ZSUZSANNA

A püspöki tanács egyik tagja sikertelenül próbálja zsiráfnak álcázni magát

FOTO: MENYES GYULA

Helyesírási hibát találtak egy ókori obeliszken Rómában – a korrektorok dolgoznak rajta

FOTO: MENYES GYULA

Horváth-Bolla Zsuzsanna (Zsú)
E-mail: szerkesztoseg@lutheran.hu
www.evangelikus.hu

FOTO: LUKÁCS GABI

Boda Zsuzsa
E-mail: evelet@lutheran.hu
www.evangelikuselet.hu

FOTO: MENYES GYULA

Középkori besúgó sírja. (Feje most is a gyóntatófülke alatt.)

FOTO: KECSKEMÉTI PÁL

„Akinek van füle a hallásra, hallja...”

Evangelikus magazin lesz december 19-én a Magyar Televízióban. Az m1-en 10.15-kor, az m2-n 13.15-kor kezdődik a műsor.

Istentiszteleti rend • 2010. december 25.

Karácsony ünnepe. Liturgikus szín: fehér. Lekció: Tit 2,11–14; Mik 5,1–4a. Alapige: Jn 1,14–18. Énekek: 151., 156.

I., Bécsi kapu tér de. 9. (úrv.) Balicza Iván; de. 10. (német, úrv.) Albert Friedrich; de. 11. (úrv.) Bence Imre; du. 6. Balicza Iván; **II., Hűvösvölgyi út 193., Fébé** de. 10. (úrv.) Gertrud Heublein; **Pesthidegkút, II., Ördögárok u. 9.** de. 10. (úrv.) Fodor Viktor; **Csillaghegy-Békásmegyer, III., Mező u. 12.** de. 10. (úrv.) Donáth László; **Óbuda, III., Dévai Bíró M. tér** de. 10. (úrv.) Bálintné Varsányi Vilma; **Újpest, IV., Lebstüch M. u. 36–38.** de. 10. (úrv.) Solymár Péter Tamás; **V., Deák tér 4.** de. 9. (úrv.) Cselovszky Ferenc; de. 11. (úrv.) Gerőfiné dr. Brebovszky Éva; du. 6. Smidéliusz Gábor; **VII., Városligeti fasor 17.** de. 11. (úrv.) Aradi György; **VIII., Üllői út 24.** de. fél 11. (úrv.) Szabó Bertalan; **VIII., Rákóczi út 57/a** de. 10. (szlovák, úrv.) Gulácsiné Fabulya Hilda; **VIII., Karácsony S. u. 31–33.** de. 9. (úrv.) Szabó Bertalan; **IX., Haller u. 19–21., I. emelet** de. 11. (úrv., énekes liturgia) Koczor Tamás; **Kőbánya, X., Kápolna u. 14.** de. 10. (úrv.) Benkóczy Péter; **Kerepesi út 69.** de. 8. (úrv.) Tamás Tamás; **Kelenföld, XI., Bocskai út 10.** de. 8. (úrv.) dr. Joób Máté; de. 11. (gyermekistentisztelet) dr. Blázy Árpád; **XI., Németvölgyi út 138.** de. 9. (úrv.) dr. Blázy Árpád; **Budagyöngye, XII., Szilágyi E. fasor 24.** de. 9. (úrv.) Bence Imre; **Budahegyvidék, XII., Kék Golyó u. 17.** de. 10. (úrv.) Keczkó Pál; **XIII., Kassák Lajos u. 22.** de. 10. (úrv.) Grendorf Péter; **XIII., Frangepán u. 43. (református templom)** de. 8. (úrv.) Grendorf Péter; **Zugló, XIV., Lőcsei út 32.** de. 11. (úrv.) Tamás Tamás; **XIV. Gyarmat u. 14.** de. fél 10. (úrv.) Tamás Tamás; **Pestújhely, XV., Templom tér** de. 10. (úrv.) Szabó B. András; **Rákospalota, XV., Juhos u. 28. (kistemplom)** de. 10. (úrv.) Ponicás Erzsébet; **Rákosszentmihály, XVI., Hősök tere 10–11.** de. 10. (úrv.) Börönte Márta; **Cinkota, XVI., Batthyány I. u.** de. fél 11. (úrv.) Kendeh K. Péter; **Mátyásföld, XVI., Prodám u. 24.** de. 9. (úrv.) Kendeh K. Péter; **Rákoshegy, XVII., Tessedik tér** de. 9. (úrv.) Nagyné Szeker Éva; **Rákoskeresztúr, XVII., Pesti út 111.** de. fél 11. (úrv.) Nagyné Szeker Éva; **Rákoscsaba, XVII., Péceli út 146.** de. 9. (úrv.) Kopf András; **Rákosliget, XVII., Gózon Gy. u.** de. 11. (úrv.) Kopf András; **Pestszentlőrinc, XVIII., Kossuth tér 3.** de. 10. (úrv.) Győri Gábor; **Pestszentimre, XVIII., Rákóczi út 83. (református templom)** de. 8. (úrv.) Győri Gábor; **Kispest, XIX., Templom tér 1.** de. 10. (úrv.) Széll Bulcsú; **XIX., Hungária út 37.** de. 8. (úrv.) Széll Bulcsú; **Pesterzsébet, XX., Ady E. u. 89.** de. 10. (úrv.) Győri János Sámuel; **Csepel, XXI., Deák tér** de. fél 11. (úrv.) Zólyomi Mátás; **Budafokegyetem, XXII., Játék u. 16.** de. 10. (úrv.) Solymár Gábor; **Budaörs, Szabadság út 75.** de. 10. (úrv.) Ittész István; **Budakeszi, Fő út 155. (gyülekezeti terem)** de. fél 10. (úrv.) dr. Lacknerné Puskás Sára.

Istentiszteleti rend • 2010. december 26.

Karácsony 2. napja. Liturgikus szín: fehér. Lekció: Tit 3,4–8; Ézs 11,1–9. Alapige: Jn 13,34–35. Énekek: 399., 163.

I., Bécsi kapu tér de. 9. (úrv.) Bence Imre; de. 10. (német, úrv.) Johannes Erlbruch; de. 11. (úrv.) dr. Fabiny Tamás; du. 6. Bencéné Szabó Márta; **II., Hűvösvölgyi út 193., Fébé** de. 10. (úrv.) Veperdi Zoltán; **Pesthidegkút, II., Ördögárok u. 9.** de. fél 10. (úrv.); **Csillaghegy-Békásmegyer, III., Mező u. 12.** de. 10. (úrv.) Fülöp Átila; **Óbuda, III., Dévai Bíró M. tér** de. 10. (úrv.) Hokker Zoltán; **Újpest, IV., Lebstüch M. u. 36–38.** de. 10. (úrv.) Solymár Péter Tamás; **V., Deák tér 4.** de. 9. Gerőfiné dr. Brebovszky Éva; de. 11. (úrv.) Cselovszky Ferenc; du. 6. (orgonazenés áhítat) Smidéliusz Gábor; **VII., Városligeti fasor 17.** de. 11. (úrv.) Pelikán András; **VIII., Üllői út 24.** de. fél 11. Szabó Bertalan; **VIII., Karácsony S. u. 31–33.** de. 9. Szabó Bertalan; **IX., Haller u. 19–21., I. emelet** de. 11. (úrv.) Koczor Tamás; **Kőbánya, X., Kápolna u. 14.** de. 10. (úrv.) Benkóczy Péter; **Kelenföld, XI., Bocskai út 10.** de. 8. (úrv.) dr. Blázy Árpád; de. 11. (úrv.) dr. Blázy Árpád; du. 6. Horváth-Hegyi Áron; **XI., Németvölgyi út 138.** de. 9. (úrv.) Horváth-Hegyi Áron; **Budagyöngye, XII., Szilágyi E. fasor 24.** de. 9. (úrv.) dr. Fabiny Tamás; **Budahegyvidék, XII., Kék Golyó u. 17.** de. 10. (úrv.) Bencéné Szabó Márta; **XIII., Kassák Lajos u. 22.** de. 10. (úrv.) Kendeh György; **Zugló, XIV., Lőcsei út 32.** de. 11. (úrv.) Tamás Tamás; **XIV. Gyarmat u. 14.** de. fél 10. Tamás Tamás; **Pestújhely, XV., Templom tér** de. 10. (úrv.) dr. Szabó Lajos; **Rákospalota, XV., Juhos u. 28. (kistemplom)** de. 10. (úrv.) Ponicás Erzsébet; **Rákosszentmihály, XVI., Hősök tere 10–11.** de. 10. (úrv.) Fekete Gy. Viktor; **Cinkota, XVI., Batthyány I. u.** de. 10. (úrv., rádiós istentisztelet-közvetítés) Vető István; **Rákoshegy, XVII., Tessedik tér** de. 9. (úrv.) Kopf András; **Rákoskeresztúr, XVII., Pesti út 111.** de. fél 11. (úrv.) Kopf András; **Rákoscsaba, XVII., Péceli út 146.** de. 9. (úrv.) Nagyné Szeker Éva; **Rákosliget, XVII., Gózon Gy. u.** de. 11. (úrv.) Nagyné Szeker Éva; **Pestszentlőrinc, XVIII., Kossuth tér 3.** de. 10. (úrv.) dr. Korányi András; **Pestszentimre, XVIII., Rákóczi út 83. (református templom)** de. 8. (úrv.) dr. Korányi András; **Kispest, XIX., Templom tér 1.** de. 10. Széll Bulcsú; **Pesterzsébet, XX., Ady E. u. 89.** de. 10. (úrv., templomszentelési emlékestentisztelet) Győri János Sámuel; **Csepel, XXI., Deák tér** de. fél 11. (úrv.) Zólyomi Mátás; **Budafokegyetem, XXII., Játék u. 16.** de. 10. (úrv.) Solymár Gábor; **Budaörs, Szabadság út 75.** de. 10. Ittész István; **Budakeszi, Fő út 155. (gyülekezeti terem)** de. fél 10. (úrv.) dr. Lackner Puskás Sára; **Solymár (református templom)** de. 10. (úrv.) Fodor Viktor.

Istentiszteleti rend • 2010. december 31.

Óév este. Liturgikus szín: fehér. Lekció: 2Tim 4,1–8; Ézs 30,15–17. Alapige: Mt 9,14–17. Énekek: 397., 146.

I., Bécsi kapu tér du. 6. (úrv.) Balicza Iván; du. 6. (német, úrv.) Johannes Erlbruch; éjszaka fél 12. Balicza Iván; **II., Hűvösvölgyi út 193., Fébé** du. 5. Gertrud Heublein; **II. Pesthidegkút, II., Ördögárok u. 9.** du. 6. Fodor Viktor; **Csillaghegy-Békásmegyer, III., Mező u. 12.** du. 6. Donáth László; **Óbuda, III., Dévai Bíró M. tér** du. 6. (úrv.) Hokker Zoltán; **Újpest, IV., Lebstüch M. u. 36–38.** du. 6. Solymár Péter Tamás; **V., Deák tér 4.** du. 6. (úrv.) Cselovszky Ferenc; **VII., Városligeti fasor 17.** du. 6. (úrv.) Pelikán András; **VIII. Üllői út 24.** de. fél 11. (úrv.) Szabó Bertalan; **VIII. Rákóczi út 57/a** du. 2. (szlovák) Gulácsiné Fabulya Hilda; **VIII., Karácsony S. u. 31–33.** de. 9. (úrv.) Szabó Bertalan; **IX., Haller u. 19–21., I. emelet** du. 4. Koczor Tamás; **Kőbánya, X., Kápolna u. 14.** du. 5. Benkóczy Péter; **Kelenföld, XI., Bocskai út 10.** du. 6. dr. Joób Máté; **XI., Németvölgyi út 138.** du. fél 5. dr. Joób Máté; **Budagyöngye, XII., Szilágyi E. fasor 24.** du. 6. (úrv.) Bence Imre; **Budahegyvidék, XII., Kék Golyó u. 17.** du. 6. (úrv.) Keczkó Pál; **XIII., Kassák Lajos u. 22.** du. 5. Grendorf Péter; **Zugló, XIV., Lőcsei út 32.** du. 6. Tamás Tamás; **Pestújhely, XV., Templom tér** du. 6. Szabó B. András; **Rákospalota, XV., Juhos u. 28. (kistemplom)** du. 5. Ponicás Erzsébet; **Rákosszentmihály, XVI., Hősök tere 10–11.** du. 6. Börönte Mária; **Cinkota, XVI., Batthyány I. u.** du. 5. Vető István; **Rákoskeresztúr, XVII., Pesti út 111.** du. 5. Nagyné Szeker Éva; **Pestszentlőrinc, XVIII., Kossuth tér 3.** du. 4. László Lajos; **Kispest, XIX., Templom tér 1.** du. 6. Széll Bulcsú; du. 7. (keresztény szilveszter); **Pesterzsébet, XX., Ady E. u. 89.** du. 6. Győri János Sámuel; du. 8. (éjfélváró szeretetvendégség) Győri János Sámuel; **Csepel, XXI., Deák tér** du. 6. Zólyomi Mátás; **Budaörs, Szabadság út 75.** du. 6. Ittész István; **Budakeszi, Fő út 155. (gyülekezeti terem)** du. 5. dr. Lacknerné Puskás Sára.

Összeállította: BODA ZSUZSA

ISTENTISZTELET-KÖZVETÍTÉS A MAGYAR TELEVÍZIÓBAN

Bemutatkozik az Ikladi Evangelikus Egyházközség

Iklad Aszód szomszédságában, a Galga völgyében található település, amely ma kétezer-egyszáz lakost számlál.

A falu első okleveles említése 1356-ból való, de középkori történetéről szinte semmi bővebbet nem tudunk. Török uralom alá kerülve elnéptelenedett, közel kétszáz évig lakatlan puszta volt, majd 1728-ban a birtokos Ráday család majorságot létesített itt. Mivel a Ráday-birtok munkaerő-gondjait a majorsági gazdálkodás

zelben. Aszódon akkor már évtizedek óta éltek evangélikus német iparosok, akik számára anyanyelvükön is tartottak istentiszteletet.

Iklad szótven évig mint leánygyülekezet Aszódhoz tartozott. Amíg nem volt templomuk, az iskolában tartották istentiszteleteiket, nagyobb ünnepeken pedig Aszódra jártak templomba. 1788-ban haranglábat építettek. Régi álmuk teljesült, amikor 1834-ben elkészült a templom, melynek minden költségét a hívek állták.

Evangelikus istentisztelet a Magyar Televízióban
December 25-én, karácsony ünnepe 11 órától istentiszteletet láthatunk a Magyar Televízió mindkét csatornáján Ikladról. Igét hirdet dr. Fabiny Tamás püspök.

sem oldotta meg, **Ráday I. Gedeon** – bécsi ágensei révén – evangélikus vallású német földműveseket fogadott birtokára Baden és Württemberg tartományokból.

Az első telepescsoport 1752 tavaszán érkezett meg a faluba. Ez az időpont tekinthető a falu újratelepítésének. A következő év tavaszán Stájerországból, az Enns völgyéből – főként Tauplitzból – evangélikus hitük miatt elüldözött osztrák földművesek érkeztek, akiket a református vallású Ráday I. Gedeon gróf nagylelkűen befogadott birtokára.

A több hullámban érkező telepesek már előre érdeklődtek arról, hogy hitüket hol gyakorolhatják a kö-

A huszadik század elejére már kicsinek bizonyult az épület, és a gyülekezet elhatározta, hogy megújított 1902-ben. Iklad 1906-ban önálló szótven Aszódtól, 1907-ben parókiát épített, és meghívta első parókus lelkészét.

2002-re, a falu újratelepítésének és a gyülekezet megalakulásának kétszázötvenedik évfordulójára templomunkat és parókiánkat kívül-belül felújítottuk.

Gyülekezetünk ezernegyyszáz lelkes. Fiataljainknak a megszokott heti alkalmak mellett évente több tábort is szervezünk. Az ifjúság rendszeresen szolgál közöttünk énekekkel

és színdarabokkal. Külön színt adott az alkalmak között a női bibliaóra, melynek évről-évre családi napot tartunk. Az énekkar lelkes szolgáló közösséggént gazdagítja gyülekezetünk életét.

Évek óta igazi közösségépítő alkalomként szervezzük meg a többnapos gyülekezeti kirándulásokat. Néhány éve indítottuk el az óvodai hitoktatást, melyen a gyerekek egyre nagyobb létszámban vesznek részt. Testvér-gyülekezeti kapcsolatunk van a pesterzsébeti és a németországi Bad Essen-i gyülekezettel. Különlegesnek mondható az az ökumenikus kapcsolat, melyet a tauplitz katolikus testvérekkel ápolunk.

ISTENTISZTELET-KÖZVETÍTÉS A MAGYAR RÁDIÓBAN

Bemutatkozik a Cinkotai Evangelikus Egyházközség

Cinkota ezeréves történelemre tekint vissza. Temploma már a 11. század közepén állt. A tatárjárás után megromlott épületet kibővítették, és toronnyal egészítették ki. A török pusztítást követően a falut a térség föld-birtokosa 1699-ben szlovák evangélikusokkal telepítette be. Innen számítjuk a Cinkotai Evangelikus Egyházközség létét. A megerősödő gyülekezet a templomot barokk stílusban átépítette. Ekkor készült az orgona is. A toronyban három harang lakik.

Az egyházközség neves lelkészei: **Wallaszky Pál**, az első magyar irodalomtörténet írója, **Petőfi Sámuel** a magyar tudományos madártan megalapítója, **Melna Mihály**, az 1848-as szabadságharc lelkes híve, **Blatniczky Pál** teológiai tanár. Cinkota büszkén emlegeti **Petőfi Sándor** rokonságának helyi vonatkozásait. A lelkészlak a szabadságharc idején **Aulich Lajos** honvéd tábornok főhadiszállása volt.

Az egyházközség egykori iskoláját az országos egyház megvásárolta és át-

építette. Most az Evangelikus Misszió Központnak ad otthont. A régi parókia helyett új lelkészlakás épült, mellette tavaly korszerű gyülekezeti ház nyitotta meg kapuit a gyülekezet különböző korszakainak.

Evangelikus istentisztelet a Magyar Rádióban

December 26-án, karácsony második napján 10.04-től istentiszteletet hallhatunk az MR1 – Kossuth rádió hullámhosszán Cinkotáról. Igét hirdet **Vető István** lelkész.

Az egyházközség tagságát nagyrészt szlovák származású hívek alkotják. Ezt jelzik a gyakori idegen hangzású családnevek. Sokan költöztek a kerületbe, így Cinkota vesztett falusias jellegéből, de még tartja szép szo-

kásait – többek között az istentisztelet formájában is. Minden alkalom terdeplő énekekkel kezdődik, amely ma már magyarul hangzik el. Az úrvacsora szerezetési igéit a lelkész sajátos cinkotai dallamra énekl. A gyülekezet tagjai a megújuló istentiszteleti rendet követve vesznek részt a liturgiában.

Az istentisztelettel párhuzamosan a gyermekeknek külön foglalkozásokat tartanak. A gyülekezetben bibliakör, énekkar, baba-mama kör, serdülő és felnőtt ifjúsági csoport működik.

Cinkotához tartoznak a mátyásföldi hívek, akik a második világháború idején építették fel kis templomukat **Sándy Gyula** tervei alapján. Ezt az orosz megszállás miatt le kellett bontani, majd mostani helyén – szerényebb formában – újra felépíteni. Egyedülálló kazettás mennyezetét sikerült átmenteni.

Árpádföld Cinkota szörvénye. Alkalmainak megszervezése a jövő feladata.

Egy percet sem vesztegethetünk!

„Amikor a Mester arról értesült, hogy a közeli erdő tűzvész martaléka lett, azonnal mozgósította tanítványait:

– Újra kell telepíteni a cédrusokat – mondta.

– A cédrusokat?! – kiáltott fel egy kétkedő tanítvány. – De hiszen kétezer évig tart, mire megnőnek!

– Akkor egy percet sem vesztegethetünk – mondta a Mester. – Azonnal indulnunk kell!

Anthony de Mello történetei közül ez az egyik kedvencem. Azért, mert abszurdításával együtt fájoan reális. Egyszerre van benne az elmúlás és az újjászületés. A pusztulás és a reménytelen új kezdet. És természetesen az ember két nagyon különböző szemlélete. Az egyik az „ugyanmínek-már” gondolatvilágát hozza magával, és a hiábalóságát hangsúlyozza, a másik (de Mello Mestere) pedig életre hív. Életre hív – természetet, embert, kapcsolatokat.

Lépünk ki most mi is a természetbe egy kicsit! A havas hegycsúcsok jó néhány hétig társaink lesznek, még ha az utcákon olvad is a hó. Menjünk fel egy hegytetőre – aki teheti, ne csak gondolatban –, keressünk egy kilátót, és nézzünk jól körül. Aki igazán szereti a természetet, szinte áhítatos csendben néz a kilátóról minden irányba, olykor meg-megállva, hogy egy-egy apróbb részletet is megfigyeljen. Talán éppen egy lombok között meghúzódozó piros tetejű házat.

Nemegyszer igénybe vesszük a szemlélődéshez a legtöbb kilátón elhelyezett messzelátót. Ilyenkor szinte kézzelfogható közelségbe kerül hozzánk egy-egy kis részlet: talán a piros tetejű ház, s kedvünk volna a verandán üldögélő férfit megszólítani vagy megérinteni.

Nos, a Biblia elején is ilyesmi történik velünk. Bátorítom az olvasót, hogy nyissa ki, és kezdje el így az ideai advent végén a legelejéről olvasni a Szentírást. A legelején, ahol a teremtési hét nap kozmikus távlatában gyönyörködhetünk. A teremtett világ teljes panorámájában, amelynek

ÜZENET AZ ARARÁTRÓL

Rovatgazda: Jerabek-Cserépes Csilla

során az univerzum, majd a természet táruel élénk, végül ezen belül, de még nagyon távolian: az ember.

FOTO: JERABEK-CSERÉPES CSILLA

Mózes első könyve második fejezetének negyedik versétől kezdve azonban egy másféle szöveg, egy új ösforrás kezdődik, amely Istent most már nem Elohimnak nevezi, hanem azon a titokzatos néven, amellyel Isten Mózesnek mutatkozik meg az égő csipkebokorban, és amely nevet, a négy, szentségesen szent betűt a hívő zsidók nem is ejtették ki: JHVH (Jahve), az Örök Létező.

A könyv legelején tehát arról hallhatunk, hogy ki ennek a kozmikus drámának a Rendezője – a második fejezetben viszont megjelenik a föld színpadán az ember, Ádám, s íme, kezdődik az első jelenet: „...megfor-

malta az Úristen az embert a föld porából, és élet lehetést lehelte orrába. Így lett az ember élőlényé.” Ez az ősi kép az ember eredetét, méltóságát és felelősségét mutatja be: megformálta az Úristen az embert (*adam*) – a föld porából (*adamah*). Tehát az ember – adam – földi, földből való (*adamah*), földre szabott. Testének anyaga a földből emelkedett ki, azzal rokon, és oda tér vissza. Ez a kép a materiából való eredetére utal.

Eredetére és éppen ezért függőségére is. Az Egyesült Államokban volt egy tanárom, aki azt mondta: nézzünk körül a természetben, és vegyük észre, hogy például a növények nagyon jól ellenének nélkülünk, emberek nélkül, de mi bizony lélegezni sem tudnánk nélkülük... Hiszem, hogy ez a jahvista iratbeli teremtéstörténet arra ébreszt rá bennünket, hogy igenis van felelősségünk a világré. Felelősségünk az együttélésre és a plántálásra. Az ültetésre. Akár még a cédrusokéra is.

Persze nem mindenki kapta a cédrusültetés feladatát. A kérdés az, hogy miként küzdünk meg azzal, amit egyénileg feladatként kaptunk. Felismerjük-e a jeleket? Nemcsak az idők jeleit, az időjárás jeleit, hanem esetleg az utolsó idők, az örök élet jeleit is? Felismerjük-e? Felismerjük-e, hogy valóban olyan feladatokat végzünk, amelyekhez tehetségünk, erőnk, kedvünk és megbízásunk van, vagy csak olyasmit, amivel eltelik a nap, elmegy az időnk?

Jó helyen vagyunk-e? Meg tudjuk-e tenni azt, ami ránk van bízva? Valóban be tudjuk-e tölteni hivatásunkat emberként?

Műveljük-e a ránk bízott földet? Karbantartjuk-e a ránk bízott közösségeket? A családukat? Figyelünk-e barátainkra? Törődünk-e gyülekezetünkkel? Ezek azok a kérdések, amelyek teremtettségünkben is adódnak. Helyünkön vagyunk-e? A cédrusültetés vágyát szem előtt tartva próbáljuk megválaszolni ezeket a kérdéseket!

■ MESTERHÁZY BALÁZS

A hegedű

Atyánkfia kilencszer költözött már életében, s minden hurcolkodás kényeszerű seregszemlélet is jelentett számára. Mit vigyen magával, mit hagyjon, ajándékozzon el vagy dobjon ki? Kedves könyvei mellett két tárgyhoz ragaszkodott mindvégig: legelső fényképezőgépe (*Pajtás márkájú*) és egy háromnegyedes hegedű.

A fotózás fél évszázados szenvedélye, de komolyan vagy negyven éve hegedült utoljára. Nemrég, mikor egy átrendezés közben ismét kézbe vette az öreg instrumentumot, meglepő felfedezést tett. Véletlenül pillantotta meg a hangszer belsejében rejtőzködő cédulácskát, mely szerint a Szegedi Hangszerkészítő és -javító Vállalatnál készült Szegeden, a Hétvezér u. 9. szám alatt 1960. június 6-án. Kézírásal még a sorozatszámot is feltüntették (1353.), legfelül pedig büszkén díszelg: *Made in Hungary*. Éppen fél évszázada társa hát – bár az utóbbi időben inkább csak csendes társa!

Nyolc éves korában kezdett hegedülni atyánkfia, még feles hangszere tanult, amely aztán több gyermekében fordult meg s „kopott el” a későbbiekben. Ennek az újnak még ma is emlékszik a gyári szagára! Szülei szorgalmazták a hegedűt, talán azért, mert az unokatestvérek majd mindegyike tangóharmonikázott. Kedvenc hangszere volt ez az ötvenes éveinek, hosszú hadifogságot túlélt férfiak hozták divatba – némely későn hazatért szerencsés összes megtakarított rubelecskáját fektette egy ilyen használt hangszerbe.

Mikor atyánkfia hegedülni kezdett, vidéken még nem voltak zeneiskolák. Az első lépéseket egy Pestről kitelepített apácától sajátították el a falusi nebulók, többnyire fiúk, mert a lányokat inkább klímproztatták. Margit néni a húrok megnevezésétől (*Éva, Ádám, Dani, Gabi*) kezdve a helyes csuklótartásig igyekezett mindent játékosan tanítani, nála bohókás-ko-

molyan „konyhazénelték” a növendékek, lévén ez a helyiség az oktatás helyszíne, hol állvány helyett szóda-süveg szolgálta kottatámasztékul a kredencen.

Igazi közönségikert aratott otthon, mikor végre sikerült előcsalogatni az első felismerhető dallamokat („Megfotgám egy szünyogot”, „Boci-boci, tarka”)! Két évre rá oly türethősen kezdte a szárazfát – ez apja szavajára volt –, hogy ünnepekre készülve már kisebb repertoárral állt elő. Különösen a karácsonyt szerette: hegedűvel járt kántálni!

Szenteste rendszerint a Mennyből az angyalt meg a Krisztus urunknak áldott születésén-t cincogta dideregve a szomszédok-ismerősök ablaka alatt. Sosem engedték tovább játszani, inkább behívták melegedni, pedig hátra volt még a Pásztorok, pásztorok meg a Csendes éj is, s mindenütt szépen honorálták szolgálatait – mint egy perselybe, pottyantották hegedűjébe az alumíniumforintosokat. Idő telvén vonója hegyén rendszerint már zöld tízes, néha kék húszas díszelgett.

Olykor baleset is érte e zeneszerszámot. Jégen csúszkálva egyszer úgy esett hanyatt atyánkfia, hogy messzire repült kezéből a hegedűtök, bévül meg levált a hangszer háta – egy ismerős asztalossal még sikerült megennyveztetni, de az akkor szerzett kisebb karcok mindmáig megmaradtak. Magasabb zenei tanulmányokra már csak ketten mentek tovább, barátjával a helybéli plébánoshoz jártak, az ökumené jegyében, merthogy reformátusok lévén éppen akkor confirmáltak.

A híres debreceni kollégiumba kerülve pár próbán még játszott egy kis kamarazenekarban, aztán elcsábította a sport, később meg a színház. Most, hogy már atyánkfia is nyugdíjas, tünődve simogatja hűtlenül elhagyott egykori jó pajtását. Kézbe veszi-e még valaki? Talán egy unoka...

■ OSZVÁTH SÁNDOR

SZERETETVENDÉGSÉGRE

Mézes tekercs

Hozzávalók: 50 dkg liszt, 20 dkg porcukor, 7 dkg zsír, 15 dkg langyos méz, 3 tojás, 1 kiskanál fahéj, 1 kiskanál őrölt szegfűszeg, 1 kiskanál szódamikarbóna, só, szilvalekvár; apró darabokra vágott dió

FOTO: BODA ZSUZSA

Elkészítés: a lisztet, a porcukrot, a zsírt, a mézet, két tojást és a fűszereket összegyűrjük, majd három részre osztva, letakarva kicsit pihentetjük. A cipókat körülbelül 35 centiméterszer 20 centiméter nagyságra nyújtjuk úgy, hogy a közéjük vastagabb legyen. A tésztát közepesen hosszában megkenjük szilvalekvá-

ral, megszórjuk a darált dióval, és a két szélét ráhajtogatjuk. Az egésztest megkenjük tojással, majd körülbelül 160 fokos sütőben készre sütjük.

SZÜLETÉS

Istennek adunk hálát, és örömmel értesítünk mindenkit, hogy gyermekünk, *Solymár Boróka Janka* 2010. december 6-án megszületett. „Baldog mindenki, aki az Urat féli, és az ő útjain jár.” (Zsolt 128,1)

Solymár Péter Tamás és felesége

HIRDETÉS

KÖSZÖNET

A Csikóstöttösi Evangélikus Egyházközösség az árvizkárosultak nevében hálát szíven köszönetet mond mindazoknak a testvéreknek, gyülekezeteknek, akik és amelyek segítségükre voltak adományaikkal és imádságaikkal nehézségeik során. Kedves mindannyiukra és lelkészünk, *Szabó Szilárd* áldozatos munkájára testvéri szeretettel Isten áldását kívánjuk!

Kevesebb víz, hulladék, energia, tisztább jövő

Megkezdődtek az átalakítási munkák Balatonszárszón

A balatonszárszói Evangélikus Konferencia- és Missziói Otthon mintegy 52 millió forint támogatást nyert pályázati úton, a *Környezet és energia operatív program* (KEOP) keretében egy mintáértékű környezetvédelmi program végrehajtására. A *Komplex fenntarthatóság* elnevezésű projekt az Európai Unió és az Európai Regionális Fejlesztési Alap finanszírozásával valósul meg. (A programról részletesen beszámoltunk lapunk szeptember 26-i számának 15. oldalán. – A szerk.)

A novemberi hónap legfontosabb eseménye volt, hogy sikerült lezárni a közbeszerzési eljárást és kiválasztani az infrastrukturális fejlesztések kivitelezőjét. Az eljárás lebonyolítására közbeszerzési szakértőt bízott meg az intézmény *Solti Tamásné dr. Kocsa Rozália* személyében (aki azóta már más egyházi projektben is dolgozik). Ezúton is köszönjük áldozatos munkáját. (Elérhetőségeit örömmel megadjuk, ha valaki kéri.)

A kiválasztott kivitelező a veszprémi székhelyű FÉG-SZER Épületgé-

pész Kft., amely azzal az Alternatív Energia Centrum Kft.-vel karöltve végzi majd a munkát, amely cég a bakonycsényei evangélikus templom hőszivattyús fűtési rendszerének kiépítését is végezte.

A november 16-án megtartott tervezői-kivitelezői egyeztetésen sikerült meghatározni a szerződés valamennyi elemét, többek között rögzítettük, hogy a kivitelezés kezdő napja december 6., a befejezés várható dátuma pedig április 8. lesz. A terü-

letátadás napján műszaki ellenőrünkkel (*Séllei Mártával*, aki annak idején az intézmény kivitelezőjeként az építési munkákat irányította) azzal a reménységgel nyitottuk meg az építési naplót, hogy a munka folya-

mán kizárólag pozitív megjegyzéseket kell majd belejegyeznünk.

A munkálatok a tervek szerint december 6-án – a fényképen látható módon – meg is kezdődtek.

■ VÉGH SZABOLCS intézményvezető

Mily bölcs az Alkotó!

Sokszor felvetődik bennem a kérdés: vajon miért gondoljuk, hogy Isten, aki mindent megtervezett és meg is teremtetett, az emberen kívül a többi teremtményt megfosztotta volna a kommunikáció lehetőségétől? Íme két eset, amely az ellenkezőjére utal.

Néhány napja egy hatalmas viharban megsérült egy rakétaborokánk, amely számos madárfészeket rejt. A gerle a félig kidőlt fán is a fészken maradt, mintha saját testével próbálta volna akadályozni a tojások kipotyogását. Párja kétségbeesetten szállt ide-oda a mellette levő fa ágain, de persze segíteni nem tudott, hogyan is tudott volna...

Amikor feleségemmel kimentünk helyreállítani a dolgokat, a gerle párja fejmagasságban a szomszéd fa ágára telepedett, és szemmel láthatóan nagyon helyeselte munkánkat. S amikor végre újra egyenesen állt a fészektartó, a csapkodó eső és a viharos szél ellenére a két gerle ünneplésbe kezdett. Búgtak, és fejükkel egymást cirógatták – olyan szerelmesen, mint ha mit sem akarnának tudni a környezet alkalmatlanságáról. Ha jól sejtem, éppen nagyon örültek – egymásnak, a megmaradt fészkeknek, s talán a következő generációnak, amely már a fészkek mélyén lapul, egyelőre tojás alakban... (S talán annak is, hogy az ember néha azt teszi, amire teremtették: oltalmazza és segíti a rábizott többi teremtményt...)

Néhány évvel ezelőtt megrázó ta-

paszतालatt lettünk gazdagabbak. Egy csendes szombat alkonyon udvarunkban landolt egy szárnyaszegett galamb, talán kővel dobhatta meg valami, vagy csúszlival találhatták el a szárnyát. A lényeg az, hogy nagy nehezen elvergődött hozzánk, s szinte lepottyant a pincénk elé... A legrosszabb helyre érkezett – gondoltuk, hiszen kutyánk nemigen tűrt maga körül semmilyen mozgó lényt, úgy-hogy megfogtuk szépen, és áttessékeltük az üresen álló szomszéd telekre, ahol legalább egy kutyával nem kell viaskodnia...

Ezzel a galambüggy lezárult – gondoltuk mi. Am vasárnap délbén, amikor hazaértünk az istentiszteletről, egy meglehetősen izgatott kutya fogadott, és alig szálltunk ki az autóból, már vitt is bennünket nagy csaholással az udvar végében álló farakáshoz. El nem tudtuk képzelni az izgalom okát, ám amikor odaértünk, a fa alól elősétált a tegnapi galamb. Kutyánk élénk fekiadt, és minden eszközrel magyarázta, hogy ne küldjük el új barátját...

Döbbenet meredtünk egymásra. Az egész helyzet – pláne Tappancs kutyus előéletét tekintve – hihetetlennek tűnt. A galambnak félnie kellene, de nem: ott totyog a kutya orra előtt, s mindketten úgy néznek ránk, hogy ettől a legádázabb gazda szíve is ellágyulna... (Legkisebb lányom azonnal el is nevezte a röpképtelen jövevényt Tityitottynak

esetlen járása miatt.) Hogy egyezhetek ezek meg?

Minek szaporítsam a szót? A következő néhány hétben nálunk gyógyulgattott a madár – legalábbis mi azt reméltük. Gyakran végigsétált az udvaron kutyái díszkísérettel, hogy aztán legnagyobb elképedésünkre ihasson Tappancs itatójából – ami korábban azonnali halálhoz vezetett volna –, este maga bújt egy rács mögé, ahol védve volt az éjszaka vadászó mindenféle ragadozóktól, s persze néhány lépésnyire tőle ott hevert újonnsült testőre is.

Aztán egy nap keservesen szűkülő kutya fogadott bennünket. Tityitotty élte véget ért. Valószínűleg nem csak a szárnya sérülhetett meg, s mi ezt nem vettük észre. Ám kutyánk napokig feküdt azon a helyen, valóság-gal gyászolva, ahol galamb barátját utolérte a végzet, szemében mély fájdalommal...

Azóta különösen figyelem a környezetemben élő teremtményeket. S ahogy látom azt a tervszerűséget, amellyel dolgoznak, ahogy a fészek építik, ahogy gondoskodnak utódaikról, mindez az Alkotó bölcsességéről beszél számomra. Néha még az a kérdés is fölvetődik bennem: lehet, hogy az a rigópapa, aki minden este kéményünkön tartja főlörás áhítatát – a legszebb dallamokat cifrázva az ég felé –, többet tud a hálaadásról, mint egyik-másik ember?...

■ KULCSÁR TIBOR

Új nap – új kegyelem

Vasárnap

Áldott legyen Isten, mert elküldötte angyalát, és kiszabadította szolgálait, akik benne bíztak. Dán 3,28a (Mt 2,12; Jn 1,1–5/6–8/9–14; Zsid 1,1–3/4–6); Mt 2,1–12) Égő kemencéből szabadultak ki élve a felséges Isten szolgálói. Könnyen tudnánk sorolni a példákat, amelyek számunkra a tüzes kemence kínjaival felérő emberi megpróbáltatások. Reménytelen helyzetek, ahonnan nincs emberi kiút. Meg kell égni, nem lehet épen szabadulni. Isten hú szolgálói nem ismertek más Urat, és nem bíztak másban, mint abban, aki életüket jóban és rosszban, fényben és árnyékban megőrizte és vezérelte. Önmagunk Istennek való teljes átadása: megnyugvás. Isten, ha kell, angyalával a „tüzes kemencébe” is értünk jön, és kihoz. A „kemencék” sokfélék, de Isten minden nyomorúságon győz, és kiment belőlük minket.

Hétfő

Tied vagyok! Szabadíts meg! Zsolt 119,94 (Lk 2,29–30; 1Jn 1,1–4; Mt 2,13–23) Szabadíts meg, Istenem, és add, hogy valóban, teljesen és mindörökre a tied lehessenek! Szabadíts meg a bánattól, a félelemtől, ne engedj, hogy hitelenné, tagadóvá tegyenek a nehézségek. Adj olyan örömet, amely nem veszi el józanságomat, amely megtart a helyes úton, és nem tesz gögössé, másokat lenézővé. Adj mindenből pont annyit, amennyi elég – és én magamat hadd adjam neked oda mindörökre! Ámen.

Kedd

Ismeretsd meg velem, melyik úton járjak, mert hozzád vágyódom lelkem. Zsolt 143,8b (Mt 2,13; Jer 31,15–17; Mt 3,1–12) Ma könnyű dolgunk van, alig lehet eltévedni. Minden autóban vagy mobiltelefonban lehet már GPS. Az angol betűszó jelentése: globális helymeghatározó rendszer. Nekünk, Krisztus követőinek – hála neki – már kétezer éve van ilyen globális helymeghatározónk. Van vezérfonalunk: a Bibliánk. És van vezetőnk, aki előttünk és velünk járja a sokszor nehéz, meredek utat is. És mindig jó irányba vezet. Az út végén pedig szintén az ő karja vár.

Szerda

Fogadjátok be egymást, ahogyan Krisztus is befogadott minket az Isten dicsőségére. Róm 15,7 (Mal 2,10; 1Jn 4,11–16a; Mt 3,13–17) A szálláson nem volt számukra hely, nem fogadták be Máriát, Józsefet, így Jézus istállóban született. Az ember ajtókat zár, falakat épít, hogy „védje magát”. Lelkét is elzárja: ne kelljen más baját magára vennie. Ám így nem védi, hanem örök magányra és halálra ítéli magát! Mert óvintézkedéseivel a Krisztus kopogtatásától is elzárkózik! Az élet forrásától zárja el magát börtönében. Krisztus szüntelenül keres bennünket a falaink mögött. Igazi otthonunkat, Isten országát, a nekünk készített helyet kínálja. Fogadjuk be őt, engedjük, hogy ő védje meg életünket!

Csütörtök

Rám figyeljtek a föld legvégéről is, és megszabadultok, mert én vagyok az Isten, nincs más! Ézs 45,22 (Jak 1,21; Zsid 1,5–6/7–14; Mt 4,1–11) Érdekes fórumokat találtam, ahol Isten létezése mellett és ellene érvelnek az internetezők. Az ember kutatja létezése értelmét, okát, a „honnan hová” kérdést és főleg az egyetlen Alkotót, az élet és világ Urát. Némelyik „érvelés” megdöbbentő, mások hittelt teliek. Ám Isten léte nem tőlünk, érveinktől, meggyőződésünktől függ. Ő maga jelenti ki magát a keresőnek. Igéje, mint a mai is, erőteljes hívás. „Figyeljtek rám! Itt vagyok!” És nyilvánlatkoztatja magát, szól, közeledik. Minden szükséges információt megad a Szentírásban. De még ennél is tovább megy: a legmélyebbre ereszkedve emberré lesz.

Péntek

Krisztus mondja: „Én élek, és ti is élni fogtok.” Jn 14,19 (Ez 37,11–12; Lk 12,35–40; Róm 8,31b–39; Mt 4,12–17) Mit hoz a jövő? Ha nem lenne hitünk, egy sötét és félelmetes óceán partján állnánk az évek fordulóján. Ki tudja, mi lesz, csak a jelen biztos, és az, hogy az élet véget ér. Ám súlyos reménytelenség helyett a legvigasztalóbb, legörömtelibb szó hangzik: élni fogtok. Nem sötét, félelmetes vég vár ránk, hanem fény, élet, szeretet. Igen, mert ő földi testbe öltözve közénk jött, meghalt és feltámadott, hogy az életre vigyen át minket is. Nem kell mást tennem, mint hittelt elé borulni, hálát adni az eddigiekért, bizalommal tekinteni a jövőbe. Jézus velünk van minden napon, a világ végzetéig!

Szombat

Az igazsághoz ragaszkodva növekedjünk fel szeretetben mindenestől őhozzá, aki a fej, a Krisztus. Ef 4,15 (Péld 15,17; Lk 4,16–21; Jak 4,13–15; Zsolt 8) Az év első napján sokan éves tervet szöveleg. Fejlődni, tanulni, rendet rakni életünkben, rendezni kapcsolatainkat – szép, pozitív célokat fogalmazunk meg ilyenkor. Pál apostol igéjét kaptuk mára. Ez az „újévi program” a keresztény ember számára nem egy évről, hanem élethosszra szól: növekedni a szeretetben. Örömet hoz annak is, aki növekszik, és annak is, aki más növekedésének a részese lesz. Ám tudjuk, hogy ez nem megy magunktól! Pál rámutat, miként lehetséges: igazsággal és Krisztussal. Legyen velünk Isten szeretete, igéjének ereje, igazságának tisztasága és Jézus Krisztus kegyelme az új év minden napján!

■ KÓHÁTI DÓRA

HETI ÚTRAVALÓ

„Megjelent a mi üdvözítő Istenünk jó-sága és emberszeretete.” (Tit 3,4)

Karácsony és egyben az év utolsó hetében az Útmutató reggeli és ünnepi igéi emlékeztetnek: minden napunk és az életünk Isten kezében van, s az ő szeretete új életre indít! „Isten elküldte Fiát a világ Üdvözítőjéül, s aki vallja, hogy Jézus az Isten Fia, abban megmarad az Isten, és ő is az Istenben.” (1Jn 4,14.15; LK) „Kezdetben volt az Ige, és az Ige Istennél volt (...). Az Ige testté lett (...). Akik pedig befogadták, azokat felhatalmazta arra, hogy Isten gyermekeivé legyenek; mindazokat, akik hisznek az ő nevében...” (Jn 1,1.14.12) „E hitre és a Krisztus megismerésére csak a Szentlélek vezethet el minket. Csak ő győzhet meg arról is, hogy a Krisztusban való hittelt csakugyan Isten gyermekei lettünk, s mindörökké azok is maradunk?” (Dr. Luther) Isten tökéletes kijelentése a Fia által történt. „Ő Isten dicsőségének a kisugárzása és lényének képmása...” (Zsid 1,3) János apostol az élet igéjének, Jézusnak a szemtanújaként hirdeti „az örök életet, amely azelőtt az Atyánál volt, most pedig megjelent nekünk” (1Jn 1,2). A betlehemi gyermekgyilkosság (Mt 2,16–18) próféta előképe is ez az ige: „Ezt mondja az Úr: Hangos jajgatás hallatszik Rámában, és keserves sírás: Ráhel siratja fiait...” (Jer 31,15) A szeretet apostola hirdeti: „Isten szeretet. (...) Szeretteim, ha így szeretet minket Isten, akkor mi is tartozunk azzal, hogy szeressük egymást.” (1Jn 4,16.11) Krisztus Urunk méltósága nagyobb az angyalokénál: „...ezek nem szolgáló lelkek-e mind, akik azokért küldettek szolgálatra, akik örö-

kölni fogják az üdvösséget?” (Zsid 1,14) Óév estéje emlékeztet: gyorsan múlik a kegyelem ideje; de „irgalmas és kegyelmes az Úr, türelme hosszú, szeretete nagy” (Zsolt 103,8). Ez indíton minket hálaadásra és bűnbánatra a kegyelem fogyó idejében! Istenünk! Te „taníts minket úgy számlálni napjainkat, hogy bölcs szívhez jussunk” (GyLK 728,13)! Urunk vigyázásra int: „Ti is legyetek készen, mert abban az órában jön el az Emberfia, amikor nem is gondoljátok!” (Lk 12,40) Pál így bátorít: „Ha Isten velünk, ki lehet ellenünk?” Soha senki, semmi „nem választhat el minket az Isten szeretetétől, amely megjelent Jézus Krisztusban, a mi Urunkban” (Róm 8,31b.39) Újév napja, az Úr Jézus névadásának ünnepe erre emlékeztet: „Amit pedig szóltok vagy cselekesztek, mind az Úr Jézus nevében tegyétek, hálát adva az Atya Istennek óáltala.” (Kol 3,17) Jézus a világ reménye, aki nyilvános működése kezdetén ilyen programot hirdetett: „Az Úr Lelke van énrájtam, hogy evangéliumot hirdessek (...) és hirdesse az Úr kedves esztendejét.” (Lk 4,18.19) Mi pedig – kérdés nélkül – ezt mondhatjuk: „Ha az Úr akarja és élünk, ezt vagy azt fogjuk cselekedni.” (Jak 4,15) „A mi segítségünk az Úr nevében van, aki teremtette a mennyet és a földet.” (Zsolt 124,8; LK) Isten! „Jóságod az év koronája, bőség fakad ösvényeid.” (GyLK 717) „Mennyei Király születék, / Nevét Jézusnak nevezték, / Új esztendőnk ma vette, ím, kezdetét.” (EÉ 180,1) „Isten, áldd meg a magyart / Jó kedvel, bőséggel...” Boldog új évet kívánok!

■ GARAI ANDRÁS

Kedves Olvasóink!

Az Evangélikus Élet jövő évi, 76. évfolyamának első száma január 2-án jelenik meg. 16 oldalas hetilapunk példányonkénti ára 2011-ben is – változatlanul – 250 forint lesz.

Evangélikus Élet – A Magyarországi Evangélikus Egyház hetilapja

E-mail: evellet@lutheran.hu • EvÉlet on-line: www.evelet.hu, www.evangelikusselet.hu

Hirdetésfelvétel: hirdetes@evelet.hu

Szerkesztőség: 1085 Budapest, Üllői út 24. Tel.: 1/317-1108; 20/824-5519, fax: 1/486-1195.

Szerkesztőségvezető: Boda Zsuzsa (zsuzsa.boda@lutheran.hu). Szerkesztőségi titkár (előfizetési és hirdetési ügyek referense): Vítális Judit (judit.vitalis@lutheran.hu).

Főszerkesztő: T. Pintér Károly (karoly.pinter@lutheran.hu). Olvasószerkesztő: Dobsonyi Sándor (sander.dobsonyi@lutheran.hu). Korrektor: Sinkáné Zombory Katalin (katalin.zombory@lutheran.hu). Tervezőszerkesztő / EvÉlet on-line: Nagy Bence (bence.nagy@gmail.com).

Rovatvezetők: Boda Zsuzsa – Új nap – új kegyelem (zsuzsa.boda@lutheran.hu), Ecsedi Zsuzsa – Cantate (ezsu@lutheran.hu), Kendeh K. Péter – Oratio oecumenica (peter.kendeh@lutheran.hu), Véghegyi Antal – A vasárnap igéje (antal.veghelyi@lutheran.hu).

Kiadja a Luther Kiadó (kiado@lutheran.hu) 1085 Budapest, Üllői út 24. Tel.: 1/317-5478, 1/486-1228; 20/824-5518;

fax: 1/486-1229. Felelős kiadó: Kendeh K. Péter (peter.kendeh@lutheran.hu).

Nyomdai előállítás: Konsilo Kft. (1022 Budapest, Tapolcsányi u. 6.). Felelős vezető: Nagy Zoltán.

Árusítja a kiadó és a Magyar Posta Rt. (ÜLK) INDEX 25 211, ISSN 0133-1302

Előfizethető közvetlenül a kiadónál vagy postautalványon. Az előfizetési díj beföldön (illetve Románia és Szlovákia területén) negyed évre 3250 Ft, fél évre 6500 Ft, egy évre 13 000 Ft, európai országba egy évre 43 800 Ft (168 euró), egyéb külföldi országba egy évre 51 200 Ft (196 euró). Csak a minden hónap 15-ig beérkező lemondásokat tudjuk az azt követő hónap elsőjével törölni, ellenkező esetben még egy hónapig jár az újság. Beküldött kéziratokat nem őrizzük meg és nem küldünk vissza. Az adott lapszamba szánt kéziratokat a megelőző hét csütörtökéig kérjük leadni! A hétfő delutáni lapzártakor kizárólag a hétfői eseményekkel összefüggő (és a szerkesztőséggel előzetesen egyeztetett) írásokat tudjuk figyelembe venni. Az e-mailben küldendő kéziratokat az evellet@lutheran.hu, a hirdetéseket a hirdetes@evelet.hu címre várjuk.

